

151
447

30.000 R.

T.C.
YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BOYACIKÖY'DE
TARİHSEL MERKEZ - ÇEVRE ARAŞTIRMA
KORUMA VE DEĞERLENDİRME

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar M. Kemal KEÇİM

İstanbul - 1991

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
GENEL KİTAPLIĞI

Kot : R. 151/447
Alındığı Yer : Fen Bilimleri Enst.
Tarih : 27/3/1992
Fatura :
Fiatı : 30.000.-TL
Ayniyat No : 1/3
Kayıt No : 48277
UDC : 711
Ek : 5 adet Plan
7 adet Tablo
33 adet Röleve

T.C.
YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BOYACIKÖY'DE
TARİHSEL MERKEZ - ÇEVRE ARAŞTIRMA
KORUMA VE DEĞERLENDİRME**

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar M.Kemâl KEÇİM

İstanbul - 1991

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
ÖZET	iii
SUMMARY	iv
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1- ÇALIŞMANIN AMACI	2
1.2- ÇALIŞMANIN KAPSAMI VE YÖNTEMİ	2
2. BÖLÜM: BOĞAZIÇI'NIN GENEL TANIMI VE ÖNEMİ	4
2.1- KONUMU	4
2.2- BOĞAZIÇI'NIN OLUŞUMU	4
2.3- TARİHÇESİ	6
2.4- BOĞAZIÇI'NIN JEOLOJİK YAPISI	7
2.5- BOĞAZIÇI'NIN İKLİMİ	12
2.6- SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	12
3. BÖLÜM: BOYACIKÖY'ÜN FİZİKSEL VERİLERİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ	13
3.1- COĞRAFİ VERİLER	13
3.1.1- Konumu ve Sınırları	13
3.1.2- Ulaşımı, Cadde ve Sokakları	13
3.1.3- Topoğrafik Durumu	19
3.1.4- Jeolojik Durumu	19
3.1.5- İklimi	19
3.1.5.1- Isı	19
3.1.5.2- Rüzgâr	19
3.1.5.3- Yağış	20
3.2- TARİHSEL GELİŞİMİ	20
3.2.1- Bizans Öncesi	20
3.2.2- Bizans Dönemi	20
3.2.3- Osmanlı Dönemi	21
3.2.4- Cumhuriyet Dönemi	21

	Sayfa
4.BÖLÜM: BOYACIKÖY'DE YAPILANMA ÖZELLİKLERİ	23
4.1- YAPIM SİSTEMLERİ	26
4.2- KAT ADETLERİ	28
4.3- İŞLEVLERİN DAĞILIMI	30
4.4- MEKANSAL VE ÇEVRESEL ÖGELER	35
4.4.1- Yapılanmış Alanlar	37
4.4.1.1- Eski Yapılar	37
1- Kütle Oluşumu	37
2- Cephe Oluşumu	47
3- Yapı Elemanlarının İncelenmesi	54
4- Cephe Kaplamaları	71
4.4.1.2- Restorasyonlar	73
4.4.1.3- Yeni Yapılar	73
4.4.2- Yapılanmamış Alanlar	73
4.4.2.1- Boş Alanlar	73
4.4.2.2- Bahçeler	73
4.4.3- Yollar ve Meydanlar	78
4.4.4- Bahçe Kapı ve Duvarları	78
5.BÖLÜM: GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	116
5.1- ESKİ YAPILARIN KORUNMASI	116
5.2- BOYACIKÖY'ÜN OLASI GELİŞİMİ/DEĞİŞİMİ	118
5.2.1- Restorasyonlar ve Eleştirisi	120
5.2.2- Yeni Yapılaşma	129
5.2.3- Olası Sosyal Değişimler	130
NOTLAR	132
BİBLİYOGRAFYA	134
ÖZGEÇMİŞ	136

ÖZET

Genel olarak Boğaziçi mekanını oluşturan yerleşim merkezlerinin gelişimine baktığımızda, Boyacıköy'ün Osmanlılar döneminde kurulmuş bir köy olduğunu görüyoruz. Boyacıköy, Rumelihisarı ile Emirgan arasında oluşan ve fazla göze çarpmayan, fakat dikkat edilince inceliğini, zerafetini ortaya koyan güzellere benzer.

Boyacıköy semti Osmanlılar döneminde kurulmuş ve sahilden yamaçlara doğru gelişmiş bir yerleşim birimidir. Zamanımıza kadar ulaşabilen yapılar 18. yüzyıl sonları ile 19. yüzyıl başlarından itibaren oluşmaya başlamıştır.

Çalışma alanı olarak seçtiğim Boyacıköy semtinde bulunan, eski ahşap evler şu anda, çoğu doğa koşulları, insan eliyle tahrip, kötü kullanım ve hatalı restorasyonlar nedeniyle bozulmaya uğramış ve uğramaktadır.

Bugün Boyacıköy'ün önemli bir ticaret ve sanayi merkezi olması, yıkımı korkunç boyutlara ulaştırmamış, birkaç sokaktaki konutlar, köşkler eski durumları ile günümüze kadar gelebilmiştir. Amaç, bunların gelecek nesillere hatasız ve gerektiği gibi aktarılmasıdır.

Gerek halkın, gerekse yerel yönetimlerin koruma bilincinin olmaması da büyük tehlike oluşturmaktadır.

Bu güzel tarihsel merkezi, bugün yaşamak ve bizden sonraki nesillere aktarmak istiyorsak, halkın tarihi çevreye karşı duyarlılığını artırmak ve iyi bir kontrol mekanizmasını oluşturmak gerekmektedir.

SUMMARY

Upon looking at the towns of Istanbul located along the Bosphorous, one can distinguish that "Boyacıköy" is a town mainly built during the ottoman period. Boyacıköy is a town between Rumelihisarı and Emirgan. This town can be described as a beauty that one can pass over without paying attention to the its beauty and elegancy. But then one turns your head back to see as much of the beauty as possible.

Boyacıköy is a town built during the ottoman period and it is located on the hills overlooking the Bosphorous. The building that have remained to our times have been built at the end of 18th century and the beginning of 19th century.

The town that I have chosen as the subject of my masters degree thesis has many old wooden houses but many of these houses have been deteriorated due to harsh natural conditions, misuseage and faulty restorations.

Since Boyacıköy is not an important industrial or commercial center, not many buildings have been replaced by new ones and therefore we can still find there some houses that have been succesful to remain to our times. Our aim is to restore these buildings with the least amount of error so that the new generations can see something of our cultural heritage.

One big threat is the factor that neither the local administration nor the local people are not aware of the danger caused by destroying the past.

In order to preserve this beautiful historical town and to keep it in a better condition to be able to transfer it to the new generations, we must increase the sensibility of people for the subject of preservation and we must establish a sound control mechanism.

1. BÖLÜM: GİRİŞ

Boğaziçi'nin Rumeli yakasında Baltalimanı ve Emirgan semtleri arasında yer alan Boyacıköy, III. Selim devrinde oluşan yerleşimlerle ortaya çıkan bir bölgedir.

1856'da oluşmaya başlamış bu yerleşim, içinde bulundurduğu güzellikleri, günümüzde önemli bir ticaret ve sanayi merkezi olmayışı nedeniyle bir kısmını da olsa koruyabilmiştir. Birkaç sokakta bulunan konutlar ve bazı köşkler eski durumları ile kalabilmişlerdir. Bu tarihi eserler üzerindeki insan eliyle tahrip dışında, zamanın tahribi de göz ardı edilemez.

Halkımız eski dokunun, eski yapıların, tarihi yaşatması açısından korunmasını ancak, içinde yaşanabilir bir hale getirilmesini istemektedir. Tarihi çevre koruma bilincinin oluşmasında ve kabul edilmesinde, tarihi çevrede yaşayan insanların bu konuda en önemli etkenler olduklarını düşünürsek, restorasyon çalışmalarının ne kadar önemli olduğunu anlayabiliriz.

Boyacıköy'ün en önemli karakteristik özelliği olan dik yokuşları ve eğimin kullanılmasıyla tasarlanmış ahşap evleri, şu anda kendi kaderleriyle baş başa bırakılmış durumdadır. Bu eserler, kötü kullanım, doğa koşulları ve hatalı restorasyonlar nedeniyle özgünlüğünü yitirme durumuyla karşı karşıya kalmaktadır.

Bu nedenle, bu tarihi doku ile ilgili bir koruma ünitesi oluşturmak, çevrenin yok olmasına neden olan etkenlere dur diyecek bir kontrol mekanizmasının düzenli ve yapıcı bir şekilde işlemlerini gerçekleştirmek, bölgesel özelliklere uygun olarak eserlerin yaşa-

tilmasını sağlamak ve yeni yapılaşmayı da tarihi dokuya aykırı düşmeyecek şekilde yönlendirmek gerekmektedir.

1.1- ÇALIŞMANIN AMACI

Osmanlılar döneminde yapılmış ve gördüğümüzde bizi hayran bırakan, önceki dönemlerde konuta verilen önemi gözler önüne seren bu eserler, günümüzde bazı ihmaller ve yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle hem övgünlüğünü yitirmekte, hem de yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadırlar.

Dolayısıyla, emek verilerek işlenmiş, ortaya çıkartılmış bu nadide eserlerin yok olmasına engel olacak bir denetim mekanizması kurulması zorunluluğu ve en önemlisi de, toplumun bu yönde bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Çalışmamızda da bu düşünce doğrultusunda başta da belirttiğimiz gibi pek fazla göze çarpmayan, dikkati çekmeyen, Boyacıköy semtindeki sade güzelliği korumak amacıyla bölgenin tarihsel analizini ve günümüzdeki durumunu saptayarak, fiziksel verilere dayanan koruma önerileri getirmeyi amaçladım.

Böylece insanların bugünkü kötü ortamlarda değil, düzenli, temiz, tarihsel, estetik ve daha rahat ortamlarda yaşamalarının sağlanacağına inanıyorum.

1.2- ÇALIŞMANIN KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Çalışma alanı, tarihi dokunun en yoğun olduğu Boyacıköy'ün orta kısımlarıdır. Batıda Baltalimanı ve doğuda Emirgan ile sınırlanmış olan Boyacıköy, Baltalimanı sınırındaki Boyacıköy Yokuşunda tarihi bütün özelliklerini yitirmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla bu yokuşun bitiminden başlayan çalışma alanımız, Emirgan sırtlarına kadardır.

Bu bölgede yer alan yapıların, yapılan analizler sonucunda

fiziki verileri saptanmıştır. Ayrıca, tarihi eserlerin en yoğun olduğu bölgede rölöve çalışmaları yapılmış ve daha sonra koruma amaçlı restorasyon önerileri getirilmiştir. Proje çalışması yapılarak incelenen bu bölge, genelde fiziki verileri saptanmış olan Boyacıköy semtinin tarihi dokusunu korumak amacıyla yapılacak restorasyon ve yeni yapılaşma çalışmalarına ışık tutacaktır.

2. BÖLÜM: BOĞAZIÇI'NİN GENEL TANIMI VE ÖNEMİ

2.1- KONUMU

Karadenizle Marmara Denizi'ni birbirine bağlayan İstanbul Boğazı ile, bu boğazın Asya (Anadolu) ve Avrupa (Rumeli) kıyıları. Uzunluğu 30-32 km.dir. Kıyılarındaki girinti-çıkıntılar takip edilerek Rumeli tarafı 46 km. Anadolu tarafı 34 km.dir. Genişliği 3600 m. ile 700 m. arasında yer yer değişir¹.

Bugün her ne kadar Boğaziçi denildiği zaman, güneyde Tophane-Salacak hattı ile kuzeyde Anadolu ve Rumeli Fenerleri hattı arasında kalan kısım anlaşılırsa da, halk bu hudutları İstanbul Yarımadası'nda Ahırkapı önlerinden, yine kuzeyde Anadolu ve Rumeli Fenerleri'ne kadar uzatmaktadır².

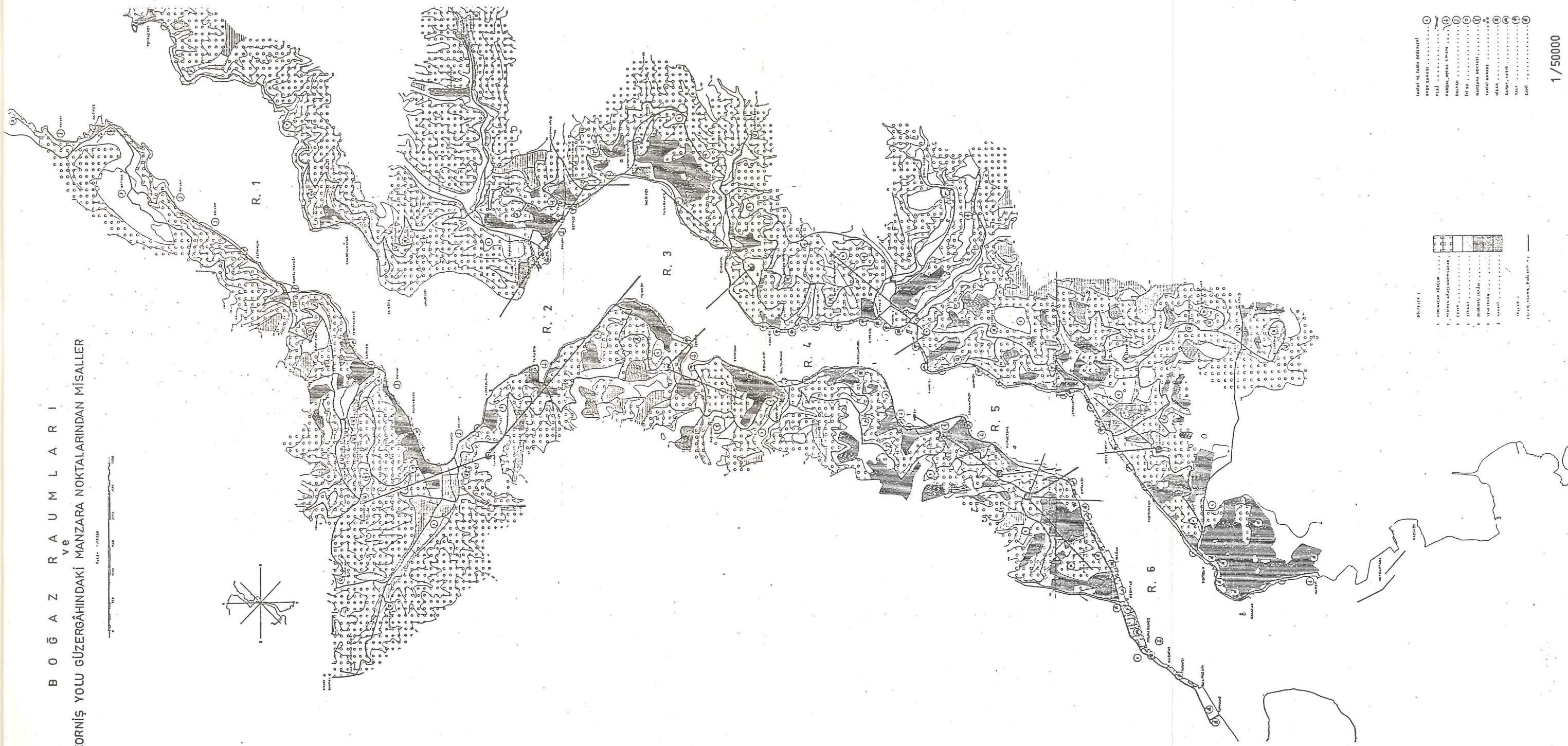
Boğaziçi, konumu, tabii ve coğrafi şartları nedeniyle İstanbul'a özelliğini veren çok önemli bir öğedir (Harita 1).

2.2- BOĞAZIÇI'NİN OLUŞUMU

Karadeniz Boğazı'nın oluşumu hakkında eski Yunan devrinden beri muhtelif bilginler çeşitli tezler ileri sürmüşlerdir. Çünkü, çok eski zamanlardan beri vaktiyle Karadeniz'in bir iç deniz olduğu bilinmekteydi. Boğazın oluşumu bugüne kadar başlıca 4 prensiple izah edilmiştir:

a) Karadeniz sularının taşarak aşındırma sureti ile boğaz oluşunu açması.

B O Ğ A Z R A U M L A R I
ve
K O R N İ Ő Y O L U G Ü Z E Ğ A H I N D A K İ M A N Z A R A N O K T A L A R I N D A N M İ S A L L E R

- LEGJENDE
- 1. KENT MERKEZİ
 - 2. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 3. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 4. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 5. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 6. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 7. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 8. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 9. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 10. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 11. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 12. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 13. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 14. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 15. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 16. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 17. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 18. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 19. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 20. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 21. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 22. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 23. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 24. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 25. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 26. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 27. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 28. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 29. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 30. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 31. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 32. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 33. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 34. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 35. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 36. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 37. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 38. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 39. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 40. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 41. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 42. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 43. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 44. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 45. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 46. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 47. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 48. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 49. KENT DİŐER KISIMLARI
 - 50. KENT DİŐER KISIMLARI

HARİTA 1- Boğaziçi'nin durumunu gösterir harita
(Ağat, Nilüfer. Boğaziçi'nin Turistik Etüdü)

b) Volkan indifaları sonucunda açılmış olması.

c) Boğazın indifasız kırılmalar nevinden tektonik hareketlerle açılmış bir çöküntü çukuru olması.

d) Boğazın 3. zaman sonlarında deniz seviyesi şimdikinden en az 100 m. daha alçakta olduğu bir sırada buradan geçen akar sular tarafından kazılarak açılmış ve 4. zaman ortalarında deniz istilasına uğramış bir vadi olması³.

2.3- TARİHÇESİ

Boğaziçi'nde İlkçağa ait jeolojik buluntular hemen hemen hiç yok denecek kadar azdır. Bu da İlkçağda, Boğaziçi kıyılarının geniş çapta bir yerleşmeye sahne olmadığıнын, bir delili sayılabilir. Ufak yerleşmelerin ise, rüzgârlardan korunmuş yamaçlarda ve Boğaziçi'ne dökülen, sayıları pek çok olan ve içlerine ufak teknelerin girebildiği, akarsuların vadilerinin diplerinde bulunduğuına ihtimal vermek herhalde yanlış olmaz⁴.

Boğaziçi vaktiyle doğudan batıya yapılmış büyük göçlerin bir geçit yeri olmuş ve bölgede de kıyı boyunca birçok küçük köyler doğmuştur. Bizanslılar devrinde dini etkilerle başlayan bu kuruluşlar, sonraları Türklerin gelişiyiyle sayfiye gereksinmelerine cevap verecek şekilde gelişmeye başlamıştır. Anadolu yakasında Kadıköy ve Üsküdar, Avrupa yakasında, Galata Mahallesi ve İstanbul Yarımadası bu yerleşmelerin ilk çekirdekleri olmuştur⁵. Bizans Devrinde Boğaziçi Harita 2'de görülmektedir.

Bizans İmparatorluğu'nun düşkünlük dönemlerinde Anadolu'ya yapılan akınlarda, Boğaz'da saldırıya uğramış, halk göç etmek zorunda kalmıştır. Fetihden önce burayı ele geçiren Türkler ise burayı harap bir halde bulmuşlardır⁶.

Fetih Devri ile beraber Boğaziçi'nde imar faaliyetlerinin de başladığını görüyoruz⁷. Dolayısıyla Osmanlılarla Boğaziçi'ne verilen değer artmış ve daha Fatih devrinde, İstanbul'un bu güzel kısmı ilgiyi çekmişti⁸.

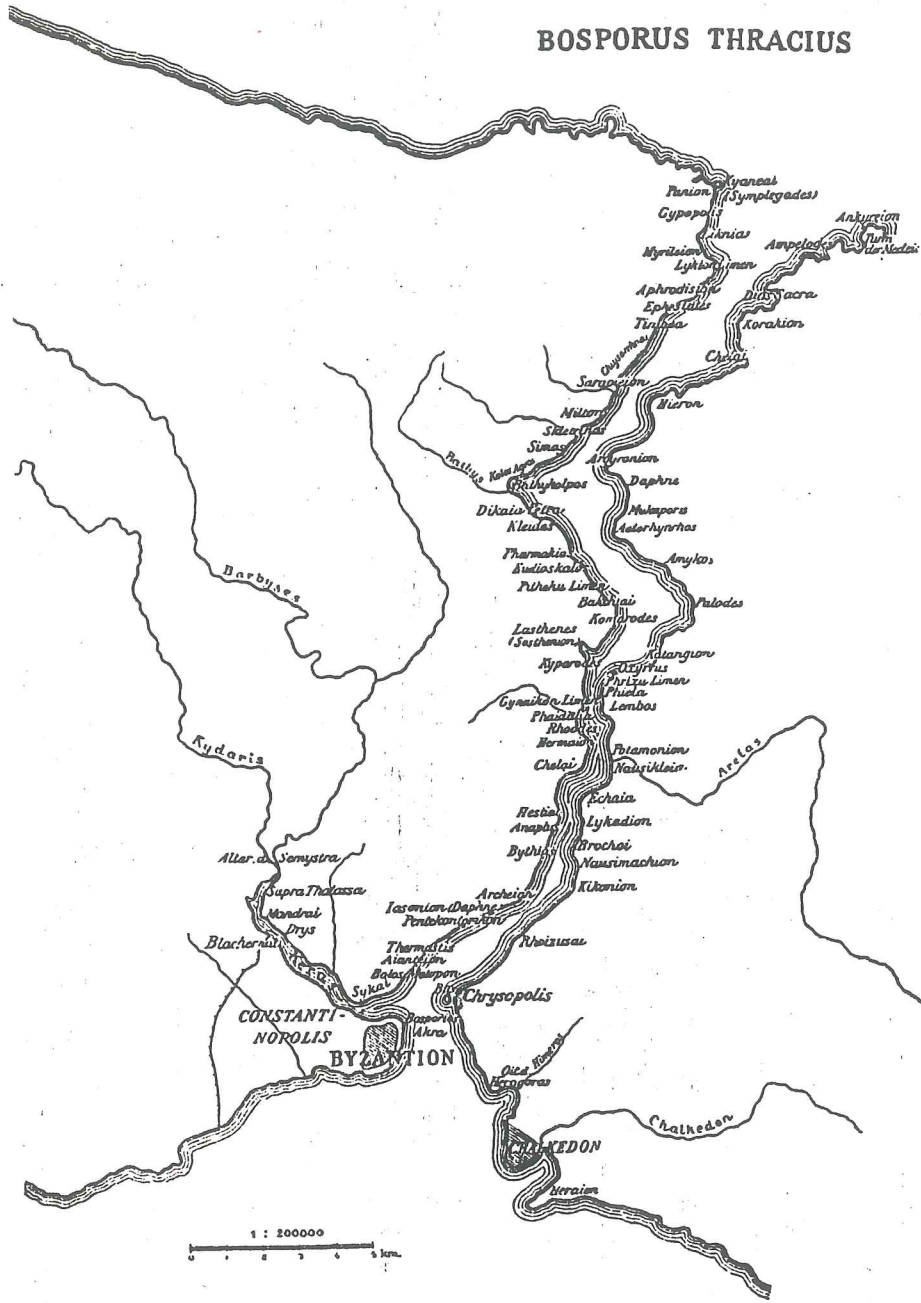
Boğaziçi muhtelif devirlerde çeşitli safhalar ve değişiklikler geçirdi. Tabii güzellikleri, mimarisi nakil vasıtaları ve Boğaziçi'nde geçirilen hayat tarzı bakımından, bu değişmeler önemli oldu. 17. ve 18. yüzyıldaki Boğaziçi arasında hissolunacak derecede fark vardır. Türklerin eline geçtiği zaman, Boğaziçi'nde ihtişam ve azametten büyük bir eser yoktu. Bu tarihten itibaren, her iki sahilde, zaman zaman ve yer yer kurulan köyler, yapılan kasırlar, köşkler, yalılar, camiler, bahçeler ve çeşmeler ile gittikçe kalabalıklaştı ve güzelleşti ki, bu 5 asırlık Türk hüviyet ve damgasını bugünkü halinde görmek ve bulmak hâlâ mümkündür. Osmanlı Devrinde Boğaziçi Harita 3'de görülmektedir.

17. asırdan itibaren hanedan, devlet ricalı, daha fazla oranla Boğaziçi'ne yayıldılar ve onların yalıları (sahilhaneler), köşkerleri ve hayır müesseseleri ile bu güzel dünya parçası oluştu⁹.

18. yüzyıl sonlarında Boğaziçi'ne açılan yaşam, Büyükdere'ye yabancı elçilerin konutlarına doğru yayılırken, Boğaziçi'nin iki tarafından, doğa ile yapılar arasında, belirli oranlar içinde bir uyum geliyordu. Doğa ile binalar arasında oluşan uyum, bu dönemin bir özelliği sayılmalıdır¹⁰.

2.4- BOĞAZIÇI'NIN JEOLJİK YAPISI

Boğaziçi'nin kuzeyden itibaren Yenimahalle-Anadolu Kavağı'na kadar olan kısmı 2. zaman sonu Volkanik arazilerindedir. Bölgenin diğer kısımları 1. zaman ortaları "Devon" devri arazisidir¹¹ (Harita 4-5).

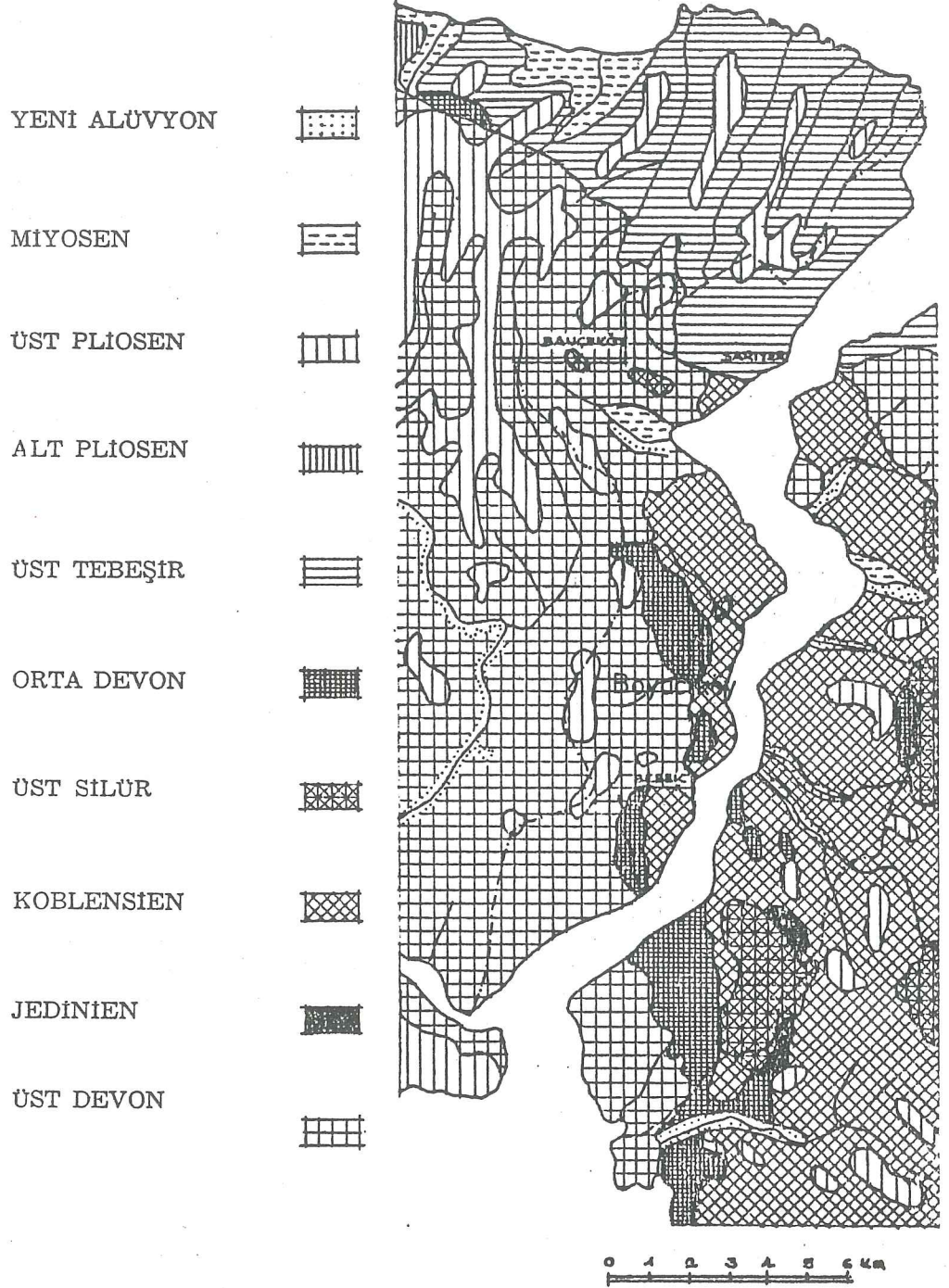

HARİTA 2- Bizans Devrinde Boğaziçi.
(Agat, Nilüfer. Boğaziçi'nin Turistik Etüdü, İTÜ Mimarlık Fa-
kültesi, 1963, s.6).

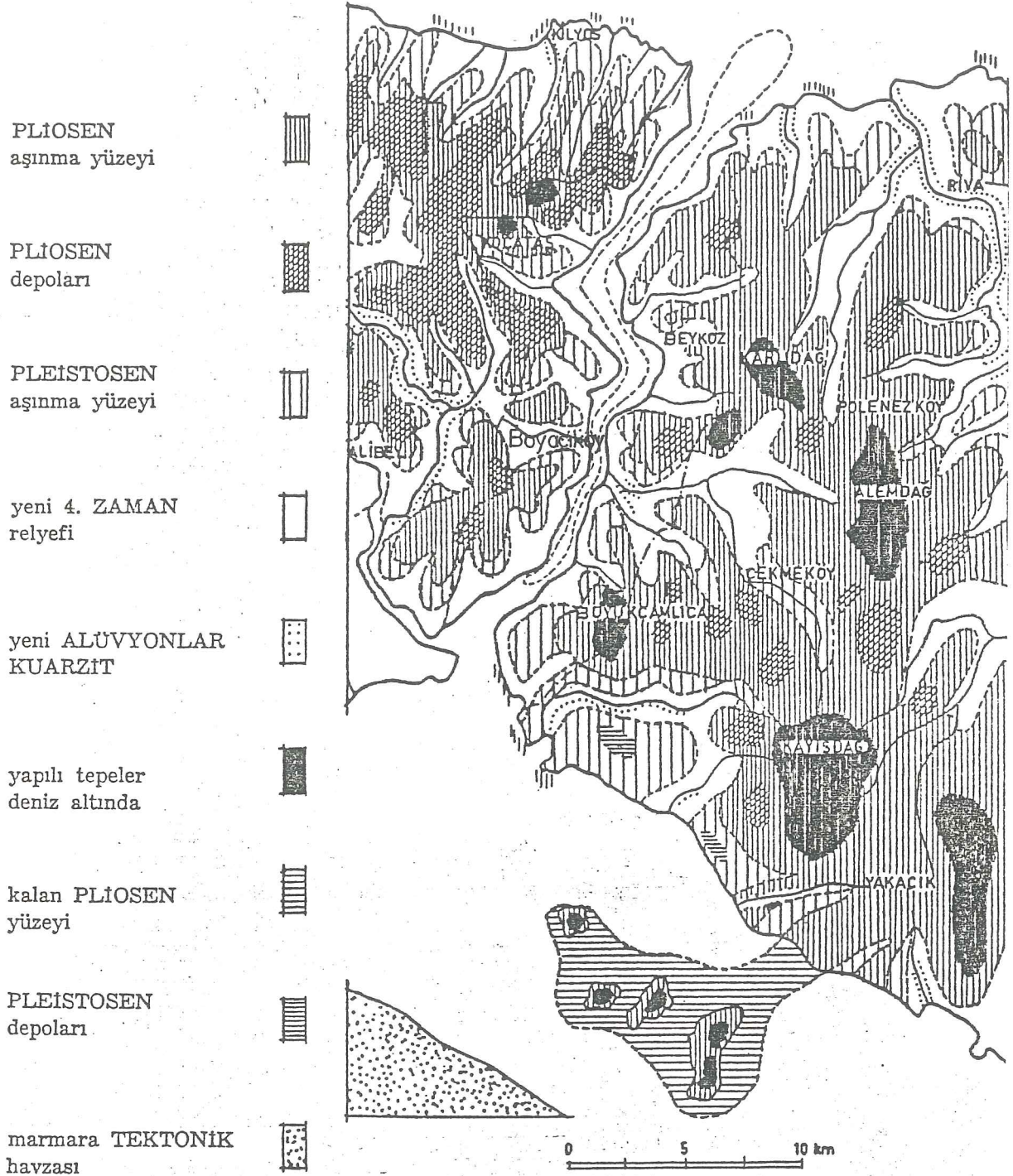

HARİTA 3- 28 Ekim 1802 (H.1217 Şaban), Eski Türkçe basma harita, Mühendishane-i Beriye-i Hümayun'da tab olunmuştur (Topkapı Sarayı Arşivi)

MİLLÎ
KÜTÜPHANESİ
1937
T.C. İZMİR İLİ

HARİTA 4- İstanbul Boğazı Etrafının Jeoloji Haritası.
(Agat, Nilüfer. Boğazıcı'nın Turistik Etüdü, İTÜ Mimarlık Fakültesi, 1963, s.73).

HARİTA 5- Boğaziçi'nin Jeolojik Durumu.

(Agat, Nilüfer. Boğaziçi'nin Turistik Etüdü, İTÜ Mimarlık Fakültesi, 1963, s.71).

2.5- BOĞAZIÇI'NİN İKLİMİ

Boğaziçi iklimi, Marmara mıntıkası iklimine girer. Akdeniz ve orta Avrupa iklim şartları arasında bir intikal sahasıdır. Boğaziçi'nin kuzey kısmı Batı Karadeniz sahil iklimi karakterindedir. Güney tarafı ise Akdeniz etezyen iklimini andırır.

Boğaziçi'nin hava şartları, mevsimlere göre değişen antisiklon ve siklon bölgeleri arasındaki hava cereyanları ile gezici depresyonlar etkisi altındadır¹².

2.6- SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Tarihi, coğrafi ve geleneksel bağların birbirini sıkı sıkıya ilişik kıldığı ve yine geçmiş yüzyıllarda birbirinin diğerini etkileyerek değerlendirdiği İstanbul ve Boğaziçi mekanları, günümüzde hemen ele alınarak incelenmesi gerekli bazı şehircilik sorunları ortaya koymaktadır¹³.

"Nasıl bir Boğaziçi?" sorusu, akla önce onun coğrafyasını getiriyor: İki anakarayı ayıran ve iki denizi bağlayan bir su yolu. Bu kadarı bile bize sıradan olmayan, yalnızca coğrafi konumuyla bile önemli bir harita çiziyor¹⁴.

Osmanlı kültürünün yarattığı en özgün ürünlerinden biri de "Boğaziçi Yaşama Kültürü"dür. Üstelik bu kültür, binlerce yıllık Anadolu Yerleşme Kültürüne de uygunluk gösteriyor. Bu kültürleri oluşturan ve kökeninde yatan ise, herkese eşit göz hakkı ve herkese ortak kullanım hakkı verilmesidir. Kimse kimsenin görüşünü, havasını, yelini, güneşini kesmemiştir. "Boğaziçi kültürü denizle karayı bir evin içinde bile hissederek yaşayabilmektedir. Kimse kimsenin görüşünü kesmeden Boğaziçi'ne elbette "insanca" yerleşilebilir"¹⁵.

Boğaziçi tarihte ve günümüzde havası, görüşü ve sunduğu güzelliklerle, insanların arzularını ve dikkatini daima üzerine çekmiştir. Günümüze gelene kadar, üzerinde taşıdığı tarihi ve estetik değerlerinden birçok ödünler vermeye zorlanmış ve bu değerler her geçen gün biraz daha tahrip edilmiştir.

İnsanın her zaman dikkatini çeken bu güzel belde, artık onların kendisine verdiği zararlardan acı çekmektedir.

3.BÖLÜM: BOYACIKÖY'ÜN FİZİKSEL VERİLERİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ

3.1- COĞRAFI VERİLER

3.1.1- Konumu ve Sınırları

Boyacıköy, Boğaziçi'nin Rumeli yakasında Sarıyer ilçesine bağlı bir bucaktır. Kuzeyde Emirgan ve güneyde ise Baltalımanı semtleri ile sınırlanmıştır (Harita 6).

3.1.2- Ulaşımı, Cadde ve Sokakları

Boyacıköy'ün günümüzdeki ulaşımı Boğaz sahil yolundan sağlanmaktadır. Boyacıköy'ün cadde ve sokaklarına geçmeden önce Boğaziçi tarihçesinde gördüğümüz ulaşımı inceleyecek olursak, Şirket-i Hayriye'nin oluşumundan yani, 1854'ten önce, Boğaziçi'nin her köyünden İstanbul'a gidip gelmek için umumi pazar kayıklarının kullanıldığını görmekteyiz¹⁶.

Bunun için evlerin aralarında kayıkların yanaşabileceği iskeleler yapılmıştı. Ara sıra birkaç yalı boyunca uzanan bir rıhtıma rastlansa da bunlar genellikle çok dar olduğu için pek fazla sayıda insan alamazdı. Buralara ancak hizmetkarlar biraz hava almaya gelir, balıkçılar ağlarını yayar, onarırlar ya da tuttukları balık vb. satarlardı. Çünkü -şaşılacak şey- kayıkçılar ve balıkçılar bu şaşaalı ikametgahların rıhtımlarını mütevazî uğraşlarında kullanma haklarına sahiptiler¹⁷.

Bunun yanında 1854'ten itibaren oluşmaya başlayan ve itina ile yapılmış ahşap evlerinin bazılarını günümüze kadar saklayıp barındıran Boyacıköy'ün Rumelihasarı ile Emirgan gibi iki dev semtin,

iki tarihi mevkiin ortasında sıkışıp kaldığından, biraz sıkılğan, biraz utangaç, fakat içindeki güzelliği hissedar bir tavrı vardır.

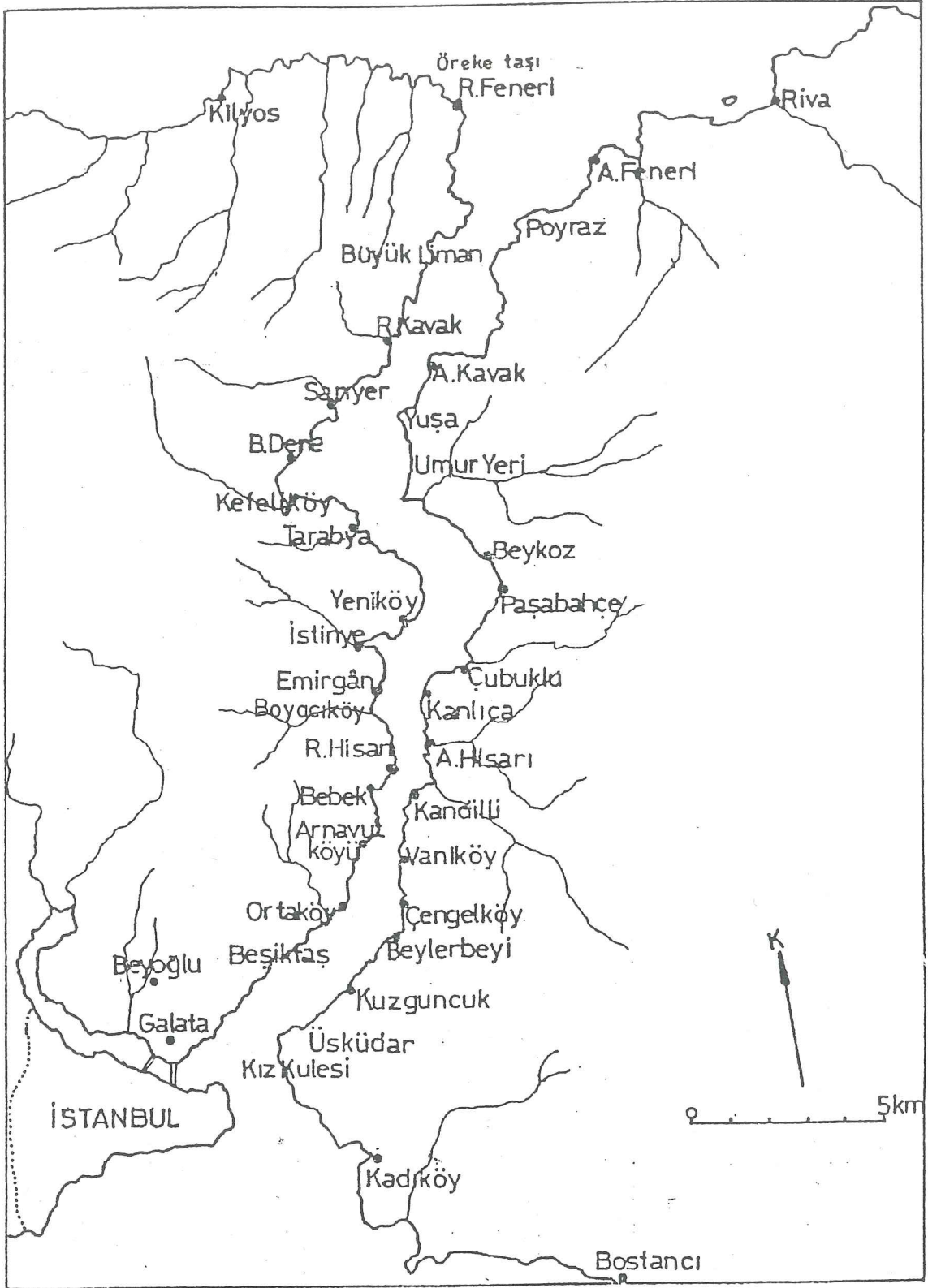
Gerçekten de, dik yokuşlar ile çıkılan mahallelerinin Boğaz'ı tepeden görüşü kadar, kıyılarının sahili seyredışı ile de Boyacıköy'ü, kendine özgü bir cazibeye sahiptir¹⁸.

Hekim Ata Caddesi, Boyacıköy yerleşimini sahil yoluna bağlayan en önemli caddedir. Boyacıköy yerleşimini sahil yoluna bağlayan diğer cadde ise Baltalimanı ile Boyacıköy sınırını belirleyen Boyacıköy Yokuşu olup, bu yol yeni yapılanma ile oluşmuştur. Dolayısıyla, Boyacıköy'ün tarihi dokusu bu yol üzerinde hiç hissedilememektedir (Resim 1,2).

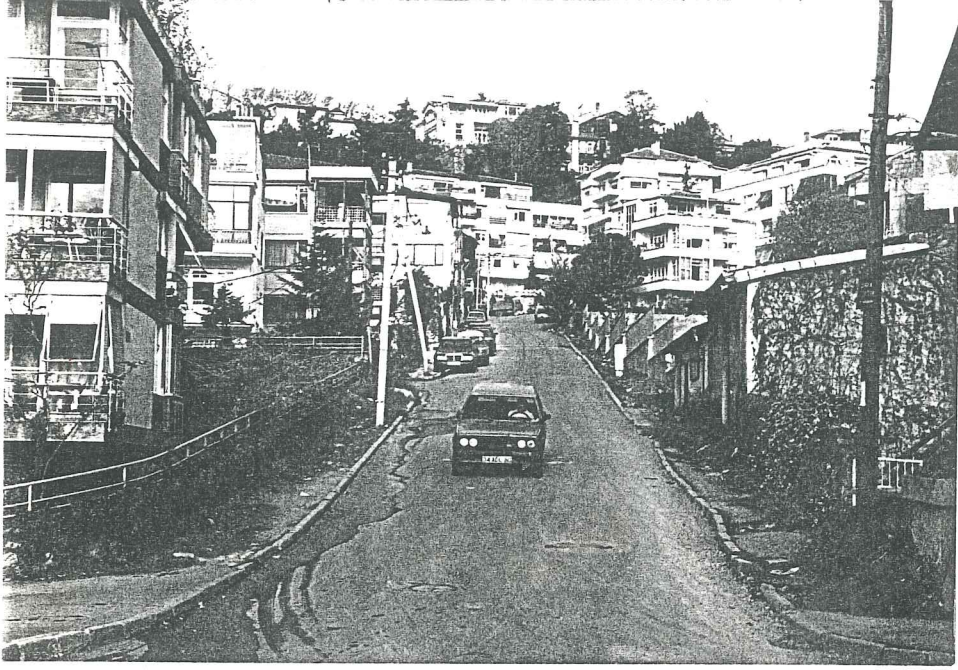
Bu yokuşun üstünde Şirin Sokak'ın kesişmesiyle birlikte tarihi doku yavaş yavaş kendini hissettirmeye başlar. Boyacıköy Yokuşu'na paralel kesişen Şirin Sokak ve bu sokağa dik geçen Çam Fıstığı Sokak'ın birleştiği yerde bir meydan oluşmuştur. Topal Hüsrev Paşa hayratı olan iki çeşmeden birisi bu meydanın ortasında yer almaktadır (Resim 3).

Bu meydanın biraz ötesinde, Reşit Paşa Sokak üzerinden çıkıldığında, Kantaşı Sokak ile Fikret Paşa Caddesinin birleştiği köşede tarihi bir su deposu bulunmaktadır (Resim 4).

Boyacıköy Boğaz yolundan Hekim Ata Caddesi'ne girdikten yaklaşık 170 m. kadar sonra, Topal Hüsrev Paşa hayratı olan iki çeşmeden diğeri olan bir meydan çeşmesi yer almaktadır (Resim 5). Bu çeşmenin hemen yanından başlayan, oldukça dik ve yer yer basamaklandırılmış olan Boyacıköy Çeşme Sokağı, kendine has karakteristik özellikleriyle tarihi dokuyu hızla gözler önüne seren önemli bir sokaktır (Resim 6). Tarihi dokunun oldukça yoğun olduğu bu sokağa dik Saf Saf Sokak, Eşkinçi Sokak, Seksek Sokak, Dönüm Sokak, Toraman Sokak, Serçe Sokak, Dilkuşa Sokak, Kestane Sokak, Aktar Abdi Sokak, Yedekçi Hüseyin Sokak ve Yaver Selahattin Sokak'ları bulunmaktadır. Çam Fıstığı Sokak'ın dik kestiği Reşit Paşa Yolu üzerinde Sezai Bey Caddesi, bu caddeye paralel Hurşit Paşa Sokak ve Tebdil Eskisi Sokak, bu caddeye dik, Marangozhane ve Görgü Sokak'larından oluşmaktadır.

HARİTA 6- Boğaziçi Kıyılarında Türk Devri yer adları.
(Eyice, Semavi. Bizans Devrinde Boğaziçi, İstanbul, 1976).

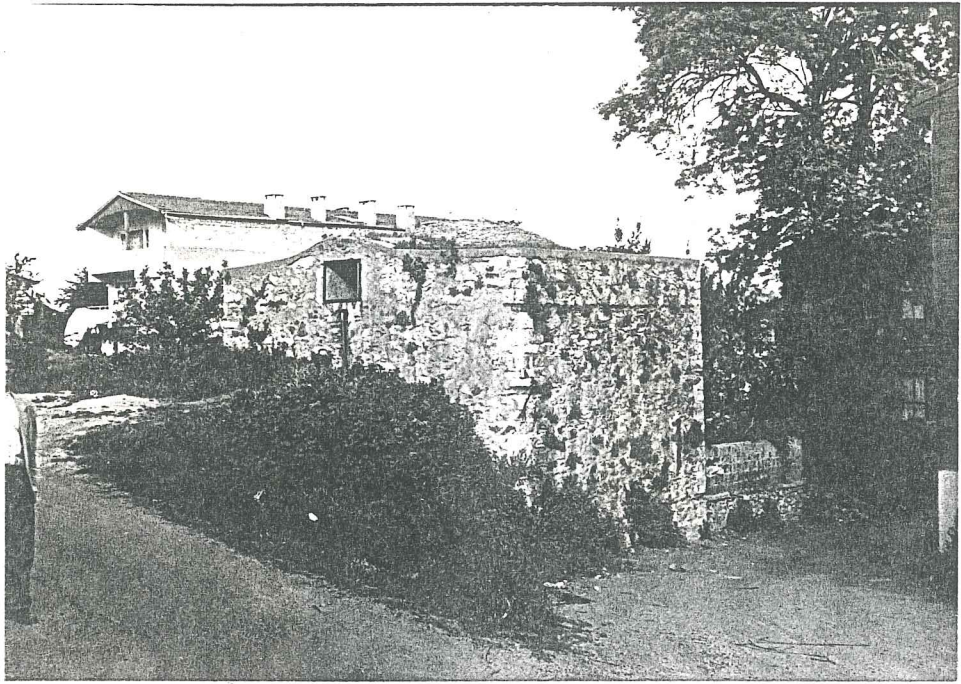
RESİM 1- Boyacıköy Yokuşu'ndan görünüm

RESİM 2- Boyacıköy Yokuşu'ndan görünüm

RESİM 3- Şirin Sokak ve Çam Fıstığı Sokak'ın kesiştiği Meydan Çeşmesi
(Topal Hüsrev Paşa hayratı)

RESİM 4- Osmanlı dönemine ait su deposu

RESİM 5- Hekim Ata Caddesi
üzerinde bulunan
çeşme (Topal Hüs-
rev Paşa hayratı)

RESİM 6- Boyacıköy Çeşme
Sokak'tan görünüm

3.1.3- Topografik Durumu

Boyacıköy, kuzey-batı yönünde devam eden Boğaz yolu doğrultusuna dik yokuşlardan oluşan bir yerleşimdir. Fazla girintili çıkıntılı olmayan bir kıyı topografyasına sahiptir. Dar bir sahil şeridinden sonra oldukça dikleşen yamaçlar üzerinde dalgalı düzlüklere de rastlanmaktadır¹⁹.

3.1.4- Jeolojik Durumu

Boyacıköy yeni 4. zaman relyefine dahildir. Bunun yanında 1. zaman ortalarında meydana gelmiş devoniyendir²⁰ (Harita 4-5).

3.1.5- İklimi

Boyacıköy iklimi, Boğaziçi iklimine, dolayısıyla, Marmara mintikası iklimine girer.

3.1.5.1. Isı

Boyacıköy dik yokuşlara kurulmuş bir yerleşim birimi olduğundan, Boğaz'da hakim olan rüzgar, Boyacıköy'de de kendini hissettirir. Dolayısıyla, ilkbahar serin, yazlar sıcak, sonbahar ılık ve kışlar soğuk geçer. Yılın en soğuk ayları Ocak ve Şubat, en sıcak ayları da Temmuz ve Ağustos aylarıdır²¹.

3.1.5.2- Rüzgar

Rüzgarlar iklimi determine eden bir etmendir ve kısmen geçtiği yerlerin iklimini getirirler. Boğaziçi mekanında hüküm süren hakim rüzgarlar da böyledir. Bir taraftan yazın serinlik veren ve kışın soğuk kuru hava koşulları yaratan poyraz, diğer taraftan kışın tempere (ısıtan hafif bir yumuşama sağlayan) yazın, Marmara'da ısınmış boğucu bir rüzgar getiren lodostan bahsedebiliriz. Poyraz, Mayıs ayı başından itibaren esmeye başlar ve Ağustos'a kadar devam eder²².

Boyacıköy'de Boğaziçi mekanında yerini alırken bu mekanın iklimi etkisi altındadır.

3.1.5.3- Yağış

Yaz aylarında gökyüzü berrak, bulutsuzdur. Temmuz-Ağustos kurak geçer. Sonbaharlar da sürekli ve şiddetli yağışlıdır. Ocak ve Şubat'ta yağışlı geçer. İlk kırağı Aralık'ta sonuncusu ise Mart'ta veya Nisan'da düşer. Çiğ ise kışın en az, sonbaharda en fazla görülür²³.

3.2- TARİHSEL GELİŞİMİ

3.2.1- Bizans Öncesi

Boyacıköy yerleşiminin tarihçesine baktığımızda, bu yerleşimin Bizans öncesi çağlarda bir izine rastlanmamaktadır.

3.2.2- Bizans Dönemi

Bizans Döneminde Boğaz, şehrin doğal bir devamı olmadığı gibi yaygın bir yerleşme yeri de olmamıştır. Ancak sahil boyunca bazı köy yerleşmeleri oluşturulmuştu. Konstantin Devrinden itibaren bazı saray ve köşkler yapılmıştır²⁴.

Bizans döneminde, Boyacıköy'e çok yakın olan ve hemen güneyinde yer alan Baltalimanı yerleşimine ait bir takım kalıntılar bulunmaktadır.

Şimdiki Boyacıköy'de bulunan Bizans devrine ait sarnıç her ne kadar Boyacıköyü hakkındaki rumca bir kitapta İoannes Theologos Manastırı kalıntısı olarak gösterilmiş ise de bunu herhangi bir binaya bağlamak mümkün olmamaktadır. Vaktiyle antik bir kitabe bulunan Baltalimanı'nın Boyacıköy tarafında, yolun solundaki kayalar üzerine yapılmış olan sarnıç, denizden 15 m. kadar yüksektedir. Derinli-

ği 5 m. kadar olan 15.20 m. eninde, 28.40 m. uzunluğundaki sarnıcın muntazam taş ve tuğla dizileri halinde yapılan bir duvarı, içindeki suyun tazyiğini karşılamak üzere, bir dizi halinde yarım yuvarlak sekiz nişe sahiptir. Bu sarnıca dair bir makale yayınlayan N.Fıratlı, bunun gemilere su sağlamak üzere yapılmış olabileceğini yazmakta ise de, biz bunun bir manastır sarnıcı olmasını daha olası görmekteyiz. Hatta bunun Phoneos Manastırının kalıntısı olması da mümkündür²⁵.

3.2.3- Osmanlı Dönemi

1806'da III. Selim tarafından, Kırkkileseden 40 kadar boyacı ailesini (kumaş boyacısı) İstanbul'da bu mesleği yaymak ve geliştirmek amacıyla getirterek Baltalimanı ile Emirgan arasındaki bu yere yerleştirmiştir²⁶ (Harita 7).

Bu dönemde Köprübaşı ve Baltalimanı Camisi'nden sonra, Boyacıköy'e kadar Ermeni ve Rum yalılarları vardı. Bunlar 18. yüzyıl başlarında yapılmış zengin ve süslü yapılarıydı. Arada gene Reşid Paşa'nın evlatları için ayrı ayrı yaptırdığı büyük yalılar bulunuyordu. Bu yalılarının bahçeleri gayet dik ve setli idi. Üstleri fıstık çamları ile süslü idi. Önlerinden 2-3 metre genişliğinde halka açık rıhtım geçirdi. Kayıkhaneler hep bu rıhtımın altından geçen tonozlar arkasında idi²⁷.

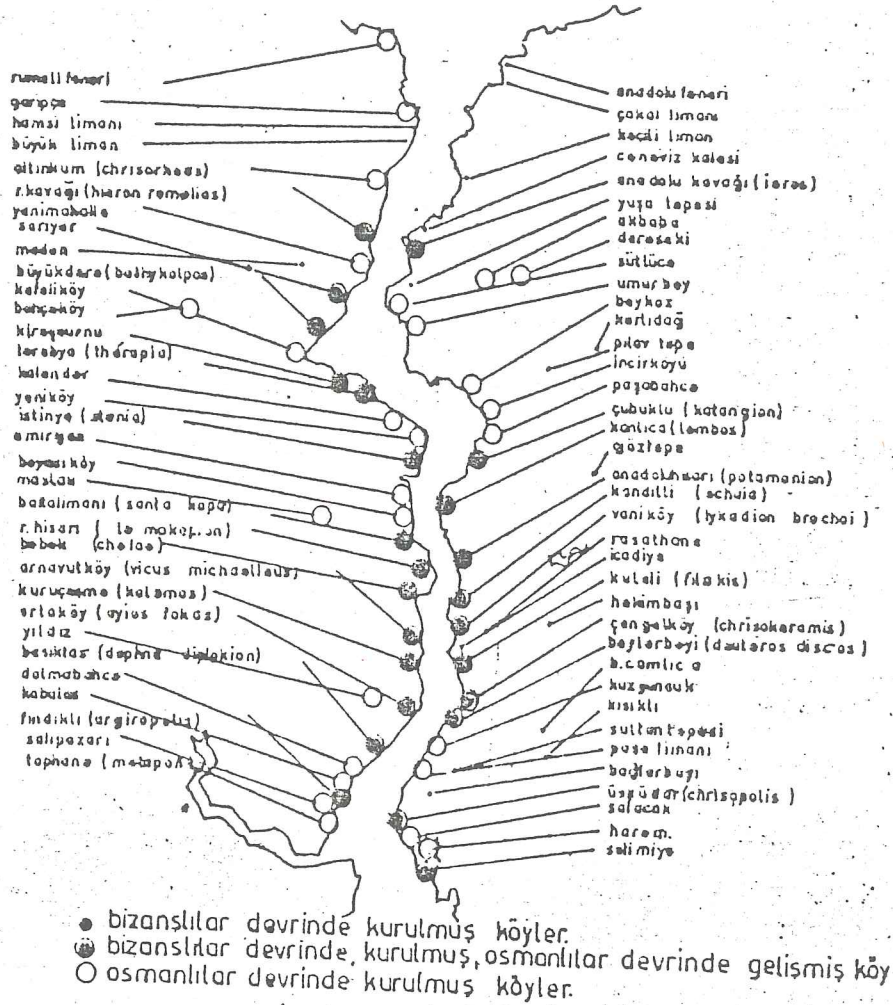
Boyacıköy'de de 19. yüzyılda imar faaliyetlerinin de başladığını görüyoruz. Dolayısıyla bu dönemlerde çoğunluğu ahşap olan, Osmanlı mimarisindeki konutlar, Boyacıköy'ün dik yokuşlarına, eğimli arazilerine inşa edilmişlerdir.

3.2.4- Cumhuriyet Dönemi

Günümüze gelene kadar Boğaziçi'nin nefis silüeti yavaş yavaş değişmiş ve bozulmuştur. İmparatorluğun son temsilcileri olan ve gelirlerini kaybeden aileler, yalılarını, saraylarını elden çıkarmışlardır.

1930'lu yıllarda ortaya çıkan nüfus yoğunlaşmasıyla, eski konakların yanında yeni bir yerleşim olgusu başlamıştır. Bunun getirdiği, tarihi çevreye aykırı ve çarpık yapılaşma, çevreyi olumsuz yönde etkilemeye başlamıştır.

Bozacıköy'de genellikle sahile yakın kesimlerde yüksek gelirli ailelerin durduğunu görmekteyiz. İç kesimlerde ise, memur ve işçi sınıflarının oluşturduğu orta ve düşük gelirli aileler oturmaktadır. Küçük esnaflar yerli halkın ihtiyaçlarına cevap vermektedir.

HARİTA 7- Boğaziçi Mekanındaki Yerleşmeye ait gelişme
(Çubuk, Boğaziçi Mekanının Düzenlenmesinde Bazı İlkeler, s.48)

4. BÖLÜM: BOYACIKÖY'DE YAPILANMA ÖZELLİKLERİ

Çalışma alanımız olan Boyacıköy semti, Rumelihisarı ve Emirgan gibi büyük ve önemli iki yerleşim biriminin arasında yerini alırken bünyesinde oldukça estetik ve özenle yapılmış ahşap evleri barındırmaktadır.

Boyacıköy Çeşme Sokak üzerinde, Seksek Sokak ve Toraman Sokak'larıyla sınırlanmış olan ve içinde dört yapı adası bulunduran bölge, tarihi ahşap konutların en yoğun olduğu bölge olması nedeniyle özel olarak incelenmiştir. Burada rölöve-restorasyon proje çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca incelenen bu bölgedeki Boyacıköy Çeşme Sokak, gerek dokusu ve gerekse üzerinde bulundurduğu, tarihi ahşap evlerin mimarisiyle Boyacıköy semtinin genel tarihi karakterini sergilemektedir (Resim 7-8).

İncelenen bu bölgeye ait mevcut durumun belgelenmesi ve daha sonra yapılan restorasyon projesi çalışmalarına hazırlık oluşturan rölöve çalışmaları, bölgedeki yapılanma özellikleri hakkında bize bilgi verecektir (Bkz. Rölöve plan ve silüetleri).

Türkevinin yapılanma özelliklerine baktığımızda, genellikle az katlı olduğunu görüyoruz. Buna bağlı olarak "temel düzen" tek kat için programlanmıştır, ancak zamanla katsayısı artmıştır. Bu durumda da "temel düzene" uymak için, üst kat, her zaman diğer katlardan daha üstün tutulmuştur. Türk evinin değişmeyen özellikleri bu nedenle daha çok üst katlarda görülür²⁸. Bu özellikleri, Boyacıköy'de inceleme yaptığımız alanda bulunan tarihi ahşap evlerin, üst kat planlarında da görmek mümkündür (Bkz. Rölöve planları).

Geniş, açık ve doğal ortamda düzenlenen evlerde, bu "temel kat" alçaltılarak doğaya yaklaştırılmıştır. Kasaba ve kentlerdeki sıkışık ve dar yerleşmelerde ise, elden geldiğince yükseltilmiştir²⁹.

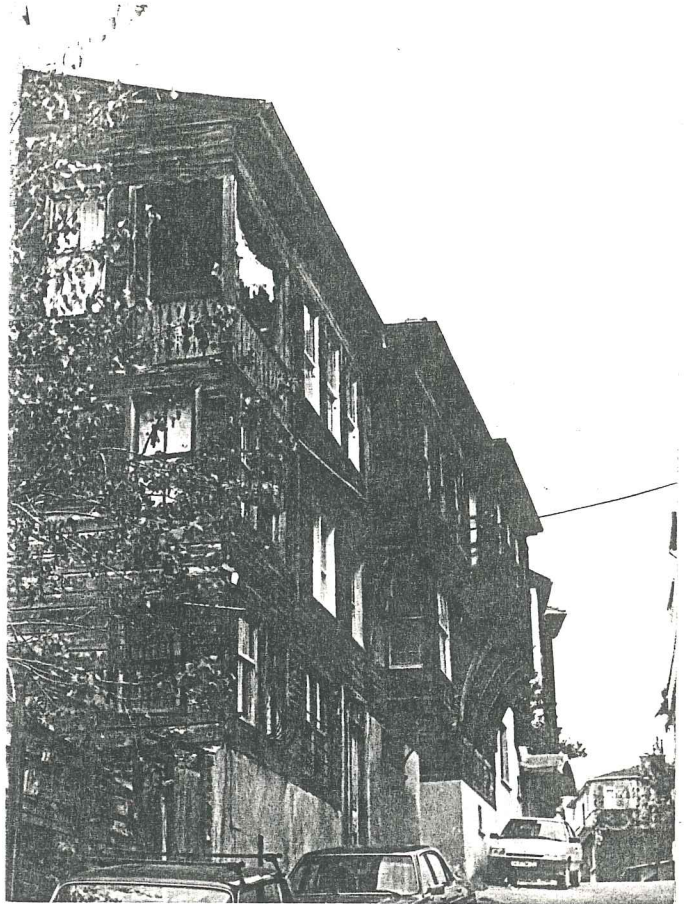
Eski şehirlerimiz genellikle yaya ulaşımına göre düzenlendiğinden, sokak genişlikleri sınırlı, ulaşım ağı genellikle organik-tir. Bu durum, çevreyi tanıyan ve bilen kimse için, yaya ulaşımının kısa yoldan yapılmasını sağladığı gibi, sokakların nisbeten az yer kaplaması sonucu, yerleşmeye ayrılan alanın artmasını da getirmektedir. Yaya ulaşımına ne kadar güvenildiğinin kanıtı, itfaiyenin bile uzun yıllar yaya teşkilatlanmış oluşudur. Sokaklardan kazanılmış olan yerleşmede, bugün unutulmaya yüz tutmuş bulunan bahçe oluşumuna harcanmıştır. Dolayısıyla, eski şehircilik anlayışıyla, günümüzdeki şehircilik anlayışı ve tezi arasındaki fark, eski şehirlerimizde öngörülen yeşil alanın özel, yeni uygulamada ise genel yeşil alan olarak düşünülmesi şeklindedir³⁰.

Günümüzde de, Boyacıköy'de gördüğümüz yeni yapılaşmada, bahçe oluşumuna yer verilmemesidir.

RESİM 7- Boyacıköy Çeşme
Sokak'tan görünüm

RESİM 8- Dönüm Sokak'tan
görünüm

4.1- YAPIM SİSTEMLERİ

Bölgedeki yapılarda ahşap, kagir ve betonarme yapı malzeme ve tekniklerinin kullanıldığını görmekteyiz. En fazla kullanılan yapım sistemi betonarmedir. Betonarme yapılardan sonra ise en çok kagir yapıları görmekteyiz.

Kagir yapıların kendi içinde yaklaşık olarak % 18'i eski eserdir. Dolayısıyla tarihi dokuyu oluşturan yapılardan ahşap yapılar, kagir yapılardan sayıca daha fazladır.

Bölgede diğer yapılara göre daha az sayıda bulunan ahşap yapıların biri hariç, diğerlerinin çok önemli strüktür sorunları olmamakla beraber bakıma ihtiyaçları vardır (Pafta 1).

Diğer yandan bölgede, "Restorasyon" adı altında yapılan çalışmaların, gün geçtikçe sayıları azalan ahşap yapıların daha da azalmasına neden olduğunu görüyoruz. Üstelik bu olay, oldukça iyi durumda ve günümüze kadar gelebilmiş tarihi yapıları yıkıp yeniden yapma şeklini de almıştır.

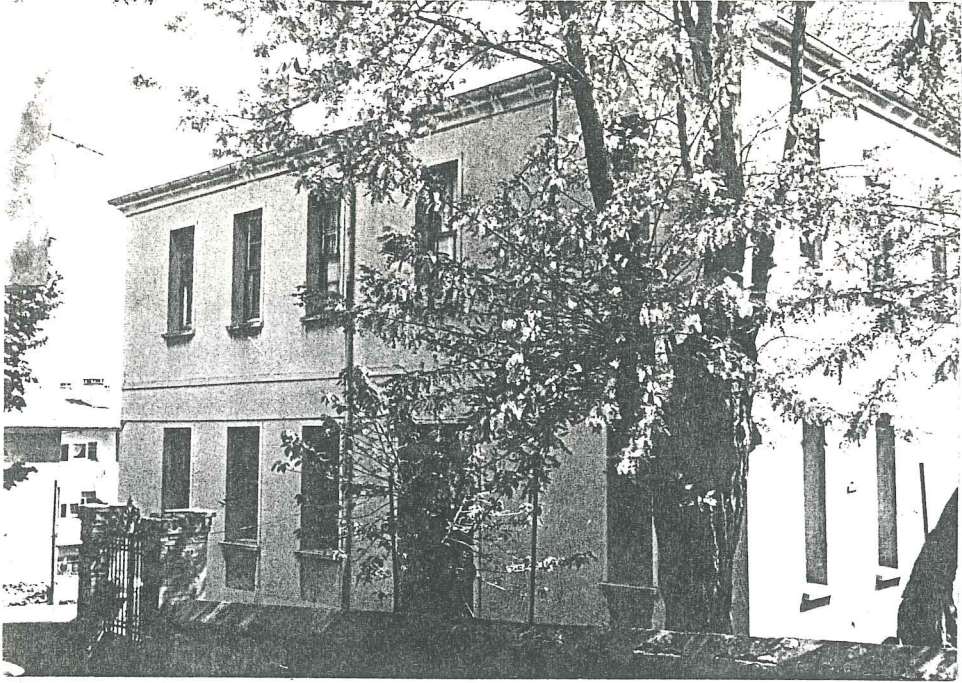
4.2- KAT ADETLERİ

Bölgedeki yapıların büyük bir çoğunluğu 2 katlıdır. Daha sonra bunu 3 katlı yapılar takip etmektedir. 4 ve 5 katlı yapılar ise betonarme yapılar olup, daha az sayıdadırlar. Bunun yanında betonarme olarak inşa edilmiş yapılardan 1 tanesi, eğimden yararlanılarak düşük kattaki cephede 6 katlı görünmektedir.

Bölgede tarihi dokuyu oluşturan eski evlerin çoğunluğu 2 ve 3 katlıdır. Bu yapılar, bölgedeki arazi eğiminden dolayı düşük kotta 3, yüksek kotta 2 katlı gibi görünmektedir. Bu da bize eğimin, tasarımda oldukça olumlu bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Genellikle zemin kattan sonra çıkmalı katlar oluşturulmuştur (Pafta 2).

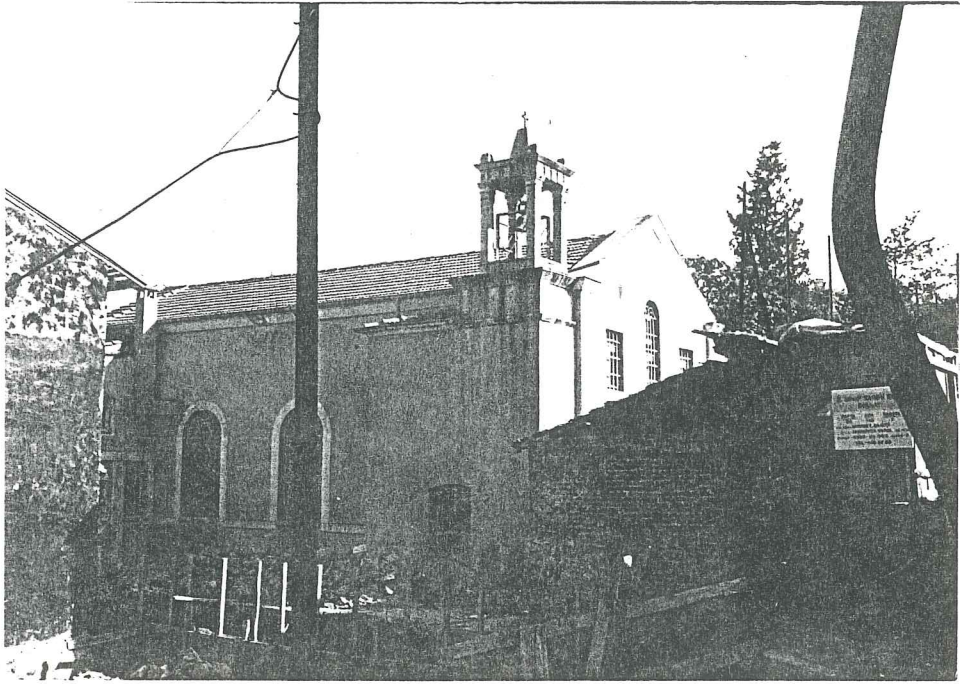
RESİM 9- Hekim Ata Caddesi'nden görünüm

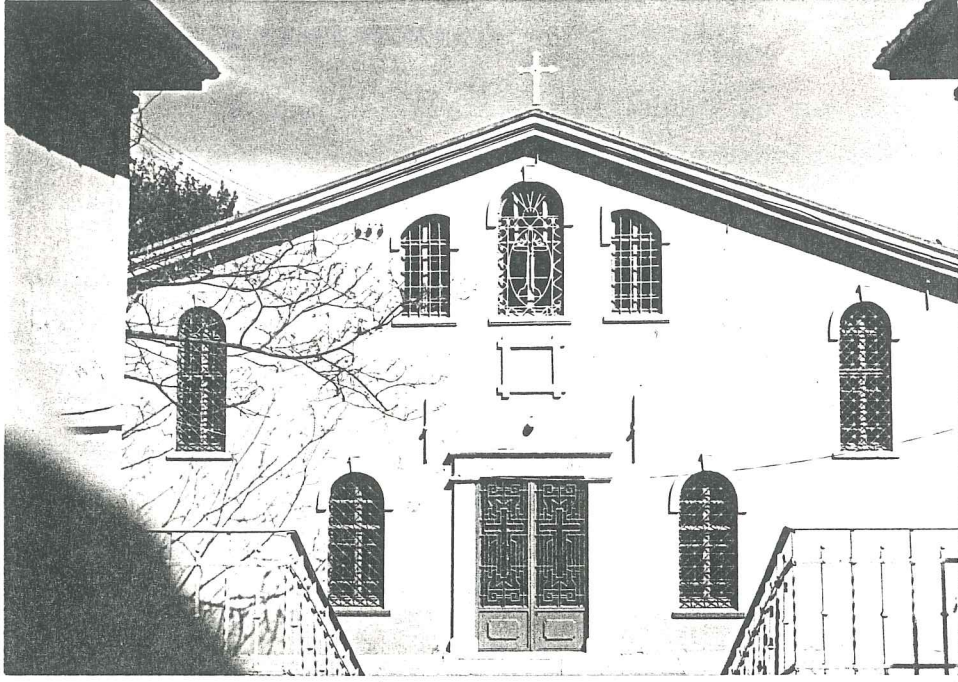
RESİM 10- Hurşit Paşa Sokak'tan Rum İlkokulu

RESİM 11- Aktar Abdi Sokak'tan, Rum Kilisesi'nin arka cephesi

RESİM 12- Hekim Ata Caddesi'nden Rum Kilisesi

RESİM 13- Boyacıköy Rum Kilisesi giriş cephesi

RESİM 14- Tebdil Eskisi Sokak'tan Boyacıköy Rum Kilisesi girişi

4.4- MEKANSAL VE ÇEVRESEL ÖGELER

Boyacıköy tarihsel merkezini, mekansal ve çevresel veriler açısından değerlendiren ve bölgenin tarihi değerini ortaya koyan gerekli analizler yapılmıştır (Pafta 4).

Yapılan analizler sonucunda, merkezde yer alan yeni yapıların büyük bir kısmının, tarihi dokuya gerek kitleleri ve gerekse mimari özellikleri açısından aykırı düştüklerini görmekteyiz.

Diğer yandan, eski yapılara baktığımızda, büyük bir kısmında önemsiz oranda da olsa, bir takım değişmeler ve niteliksel bozulmalar görülmesine karşın, özgün niteliklerini kaybetmemiş olan ahşap ve kagir yapılar da bulunmaktadır.

Kültür varlığımız olan, uygarlığımızın somut belgeleri olan, ortak eğilim ve zevklerimizimizin simgesi olarak ve yüzyılların tecrübe süzgeci ile birer sanat eseri halinde biçimlenmiş olan bu yapıtları mutlaka korumalıyız. Yarının mimarisinde bize özgü karakteri yaratacak, bu geleneksel yapı ve mimari yapılarımızın korunması, ancak halkımızın, belediye ve idarecilerimizin, teknik adamlarımızın hat- ta, sanatçı ve mimarlarımızın bu konuda aydınlatılması ve bilinçlendirilmesi ile mümkün olacaktır³¹.

4.4.1- Yapılanmış Alanlar

4.4.1.1- Eski Yapılar

1- Kütle Oluşumu

a- Kütle Etkisinin Çıkmalar Ele Alınarak İncelenmesi

Cephe etkisini çok büyük oranda değiştiren çıkma, cephede ilk göze çarpan ve yapının hem görsel, hem de fonksiyonel açıdan dengesini sağlayan küttedir. Genellikle giriş katı üzerinden başlayarak yapının yüksekliğine göre 1 veya 2 katlı olarak yapılmışlardır. Dolayısıyla, çıkmanın yapı kütleleriyle olan ilişkisi, cephe etkisini de değiştirmektedir. Aynı zamanda çıkmalar cepheye verdikleri hareketle, cephe monotonluğunu önlemekte ve yapıya estetik değer kazandırmaktadırlar (Tablo 1).

Cephenin tam ortasında yer alan 1 veya 2 katlı olabilen çıkmaların bulunduğu cephelerde genellikle bir simetri aranmıştır. Böylece cephe tek simetri aksında dengeye alınmıştır (Resim 15-16).

Bölgede cephe boyunca yapılan çıkmaların tüm cepheye hakim olduğunu görüyoruz (Resim 17).

Aynı kat üzerinde ve birden fazla oluşturulan çıkmalarda genellikle kütlede bir denge oluşturulmaya çalışılmıştır (Resim 18).

TABLO NO:1

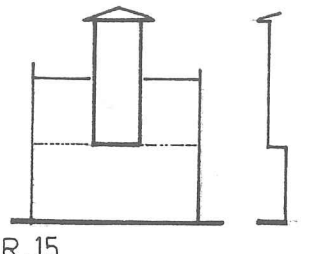
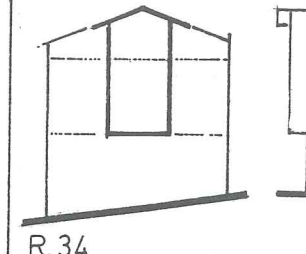
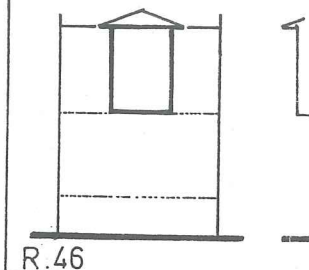
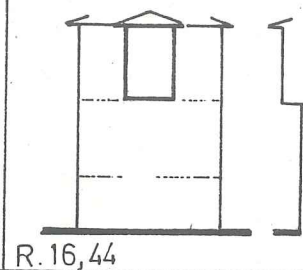
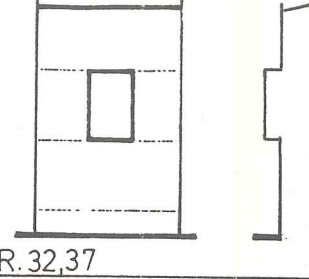
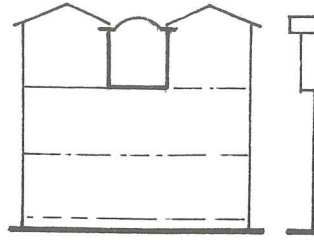
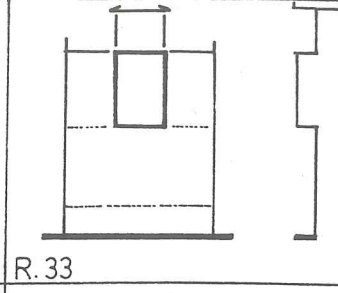
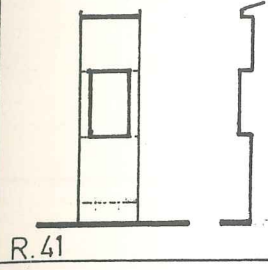
KÜTLE ETKİSİNİN ÇIKMALAR ELE ALINARAK İNCELENMESİ

TEK KATLI ÇIKMALAR

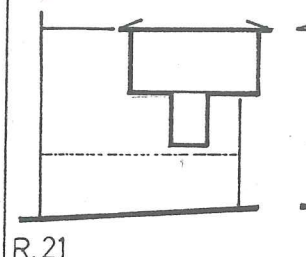
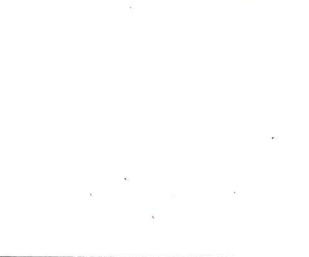
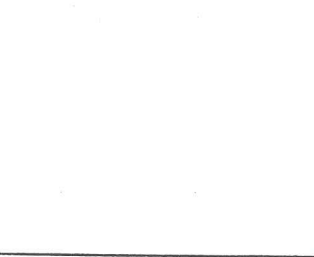
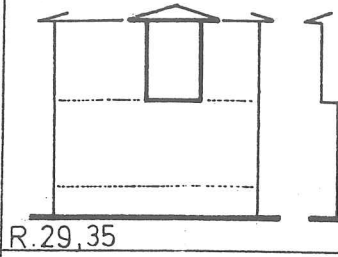
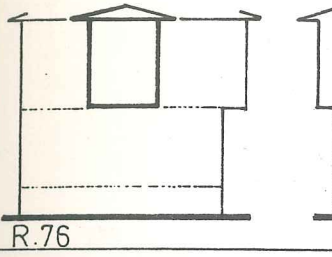
İKİ KATLI ÇIKMALAR

TEK KATLI ÇIKMALAR

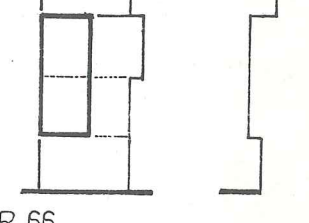
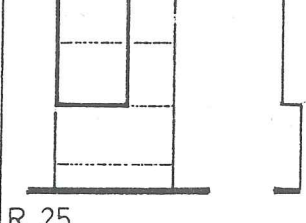
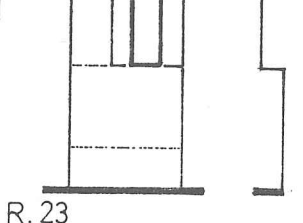
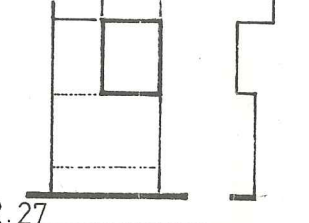
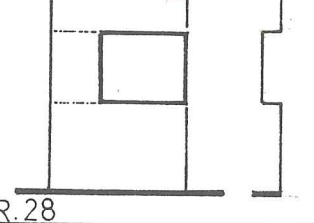
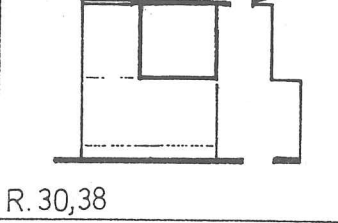
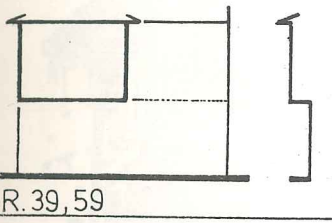
ORTADA

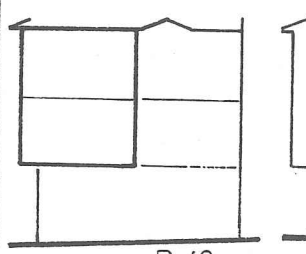
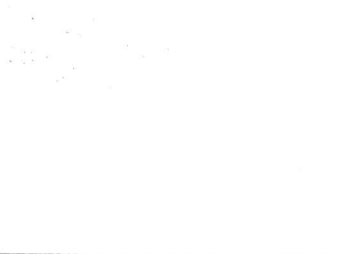
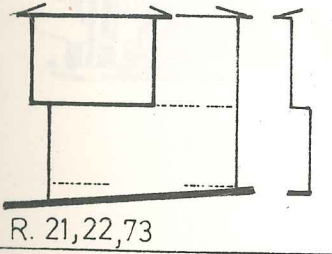
SİMETRİ AKSINDA DEĞİL

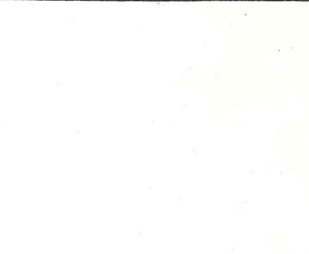
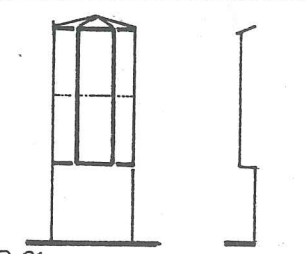
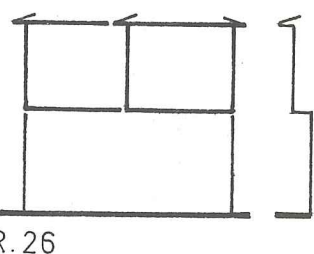
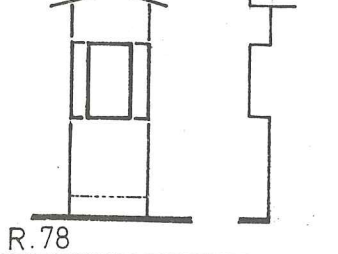
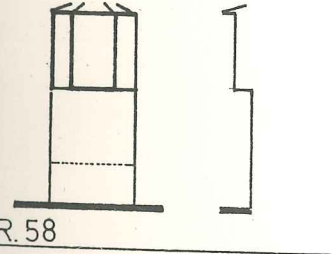
YANDA

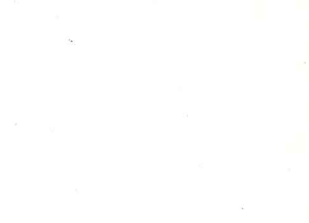
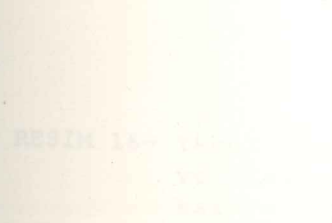
DİĞER CEPHEYE DÖNEN

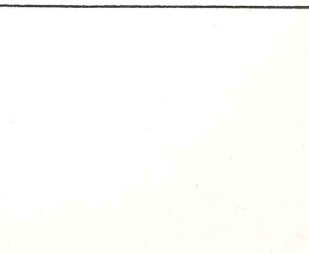
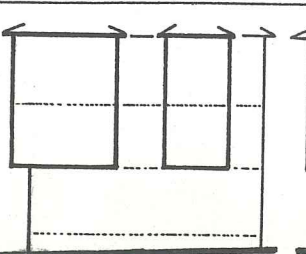
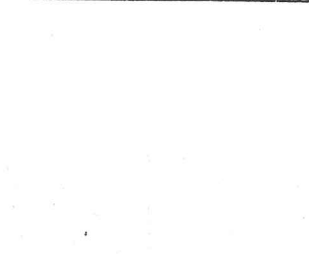
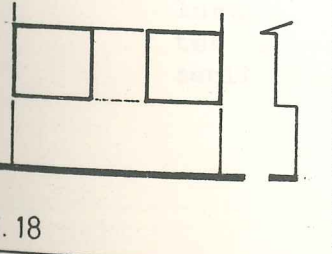
CEPHE BOYUNCA

KENARLARA YAKIN

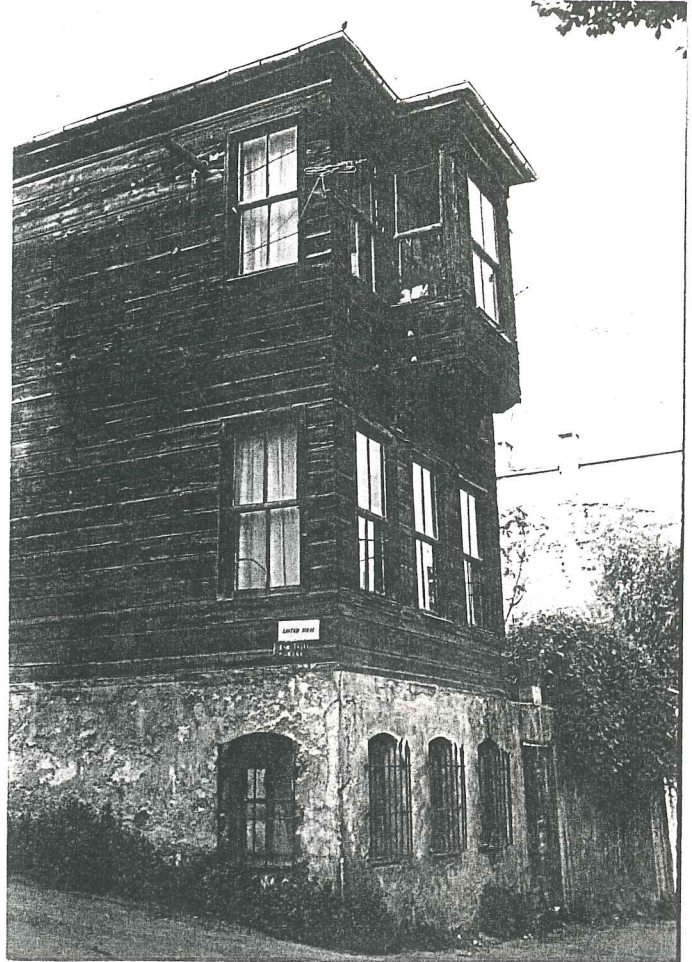

İKİ KENARDA

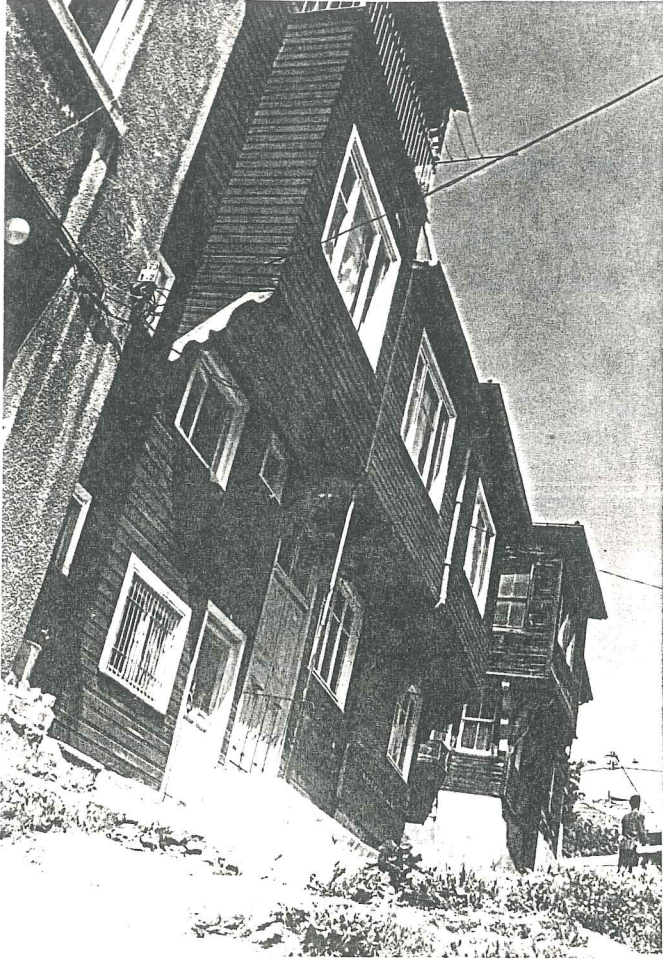

RESİM 15- Seksek sokak'ta, cephesi tek simetri eksenli ahşap ev

RESİM 16- Yaver Selahattin ve Kantaşı Sokak'ın kesiştiği köşe parselde bulunan, cephesi tek simetri eksenli ahşap ev

RESİM 17- Boyacıköy Çeşme Sokak ile Dönür Sokak'ın kesiştiği köşe parselde 7 nolu ev.
(Bkz. rölöve plan ve görünüşler)

RESİM 18- Tebdil Eskisi Sokak'ta aynı katta iki çıkmalı ahşap ev

b- Plandaki Düzenlerine Göre Çıkmalar

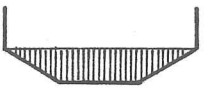

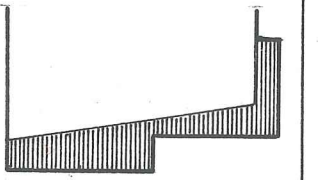
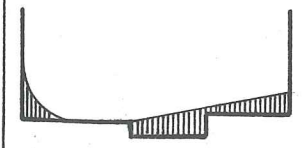
Analiz tablosu, bölgedeki cepheler ayrı ayrı ele alınarak, çalışma sırasında tespit edilen çıkma tiplerini gösterecek şekilde hazırlanmıştır (Tablo 2).

Bölgede en çok kullanılan çıkma tipi, dikdörtgen çıkmadır. Genelde aynı yönde, tekli ve ikili gruplar halinde uygulanmıştır. Bunun yanında diğer cepheye dönen dikdörtgen çıkmalar da vardır (Resim 19,20,21,22).

Kenarları pahlı çıkmalar, genelde cephe ve planlamadaki estetik arayışlar nedeniyle yapılmışlardır (Resim 23,24).

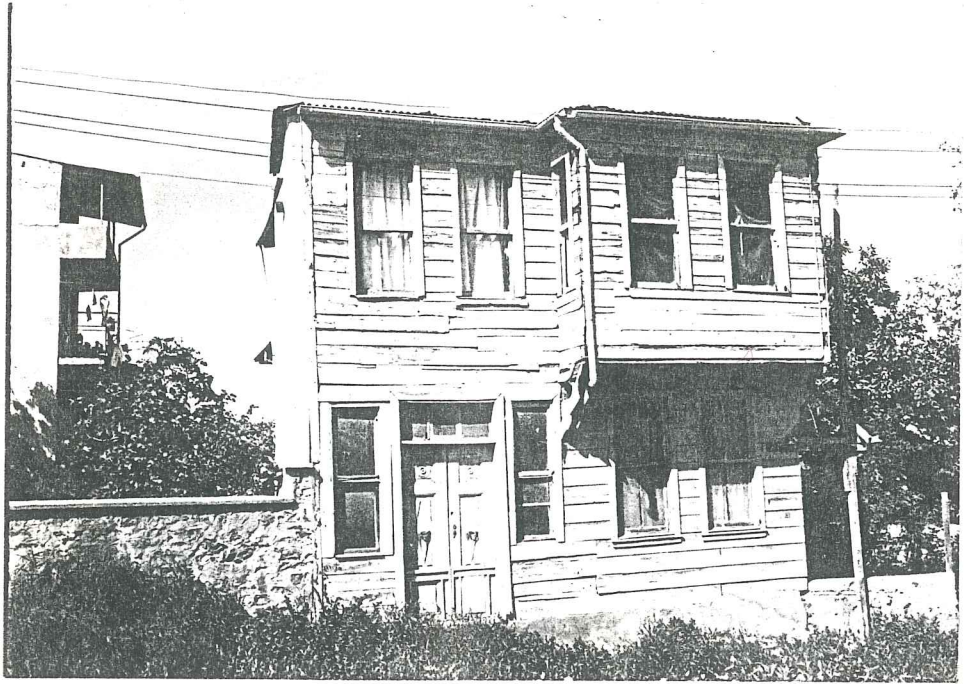
Çokgen ve üçgen (gönye) çıkmalar ise, yola uymak amacı ile ve eğri tutulan alt kat planlamasındaki sakıncaları yok etmek ve daha kullanışlı, düzgün mekanlar elde etmek amacıyla yapılmışlardır (Resim 25,26).

TABLO NO:2 PLANDAKİ DÜZENLERİNE GÖRE ÇIKMALAR

	AYNI YÖNDE TEK ÇIKMA			AYNI YÖNDE İKİ ÇIKMA		KÖŞE ÇIKMA	CEPHE BOYUNCA ÇIKMA	İKİ YÖNLÜ ÇIKMA
	ORTADA	KENARLARA YAKIN	KENARDA	KENARLARLA BİTEN	KENARDA			
	DİKDÖRTGEN ÇIKMA	 R.15,16,33	 R. 29, 35	 R.19,55, 59	 R.18			
KENARLARI PAHLI ÇIKMA	 R. 41,45		 R. 23,24,27				 R. 31,58	
ÜÇGEN ÇIKMA				 R. 25,26		 R.81		
ÇOKGEN ÇIKMA							 R.76	
KARMA ÇIKMA				 R. 81	 R.81			

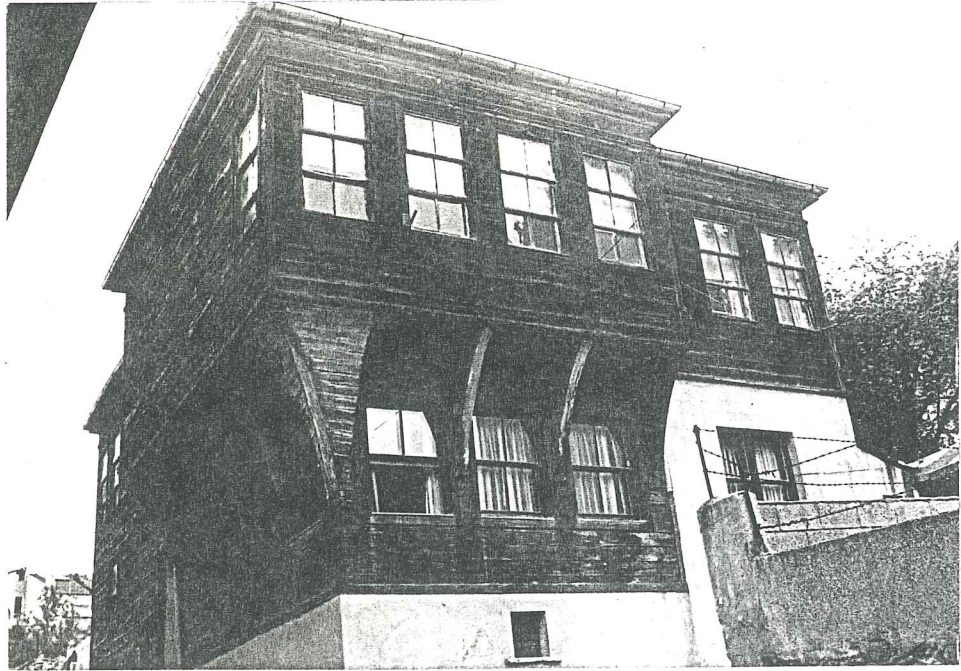
RESİM 19- Reşit Paşa Yolu'nda 134 no.lu adada 24 no.lu ahşap ev. Aynı yönde tekli, dikdörtgen çıkma örneği

RESİM 20- Sezai Bey Sokak'ta 110 no.lu adada ahşap ev. Aynı yönde tekli, dikdörtgen çıkma örneği

RESİM 21-Boyacıköy Çeşme Sokak ile Dönür Sokak'ın kesiştiği köşe parsel ve 115 no.lu adada bulunan 11 no.lu ahşap ev. Diğer cepheye dönen çıkma örneği (Bkz. rölöve, plan ve görünüşler)

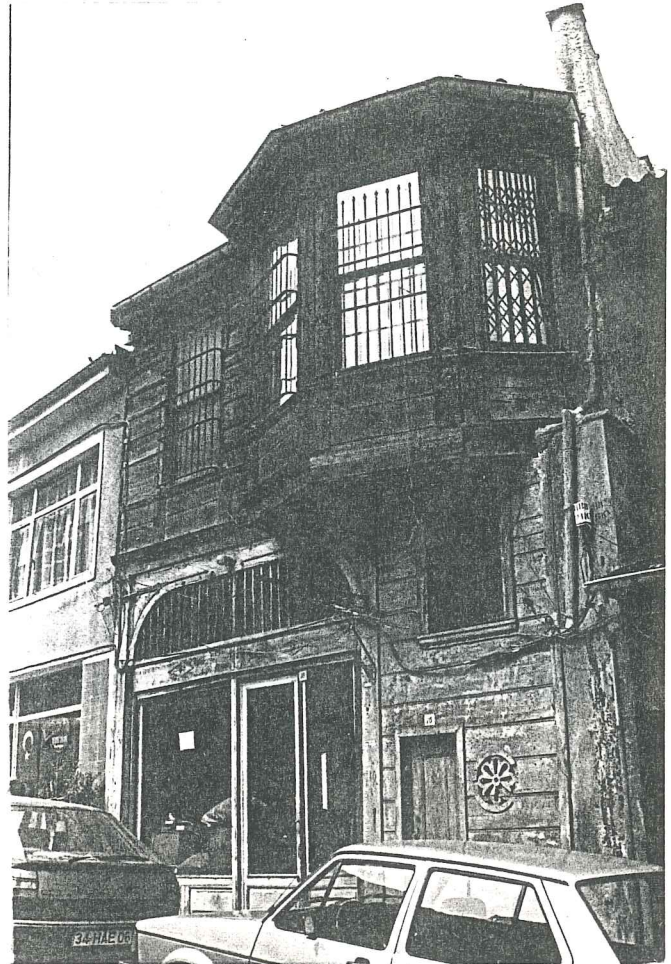

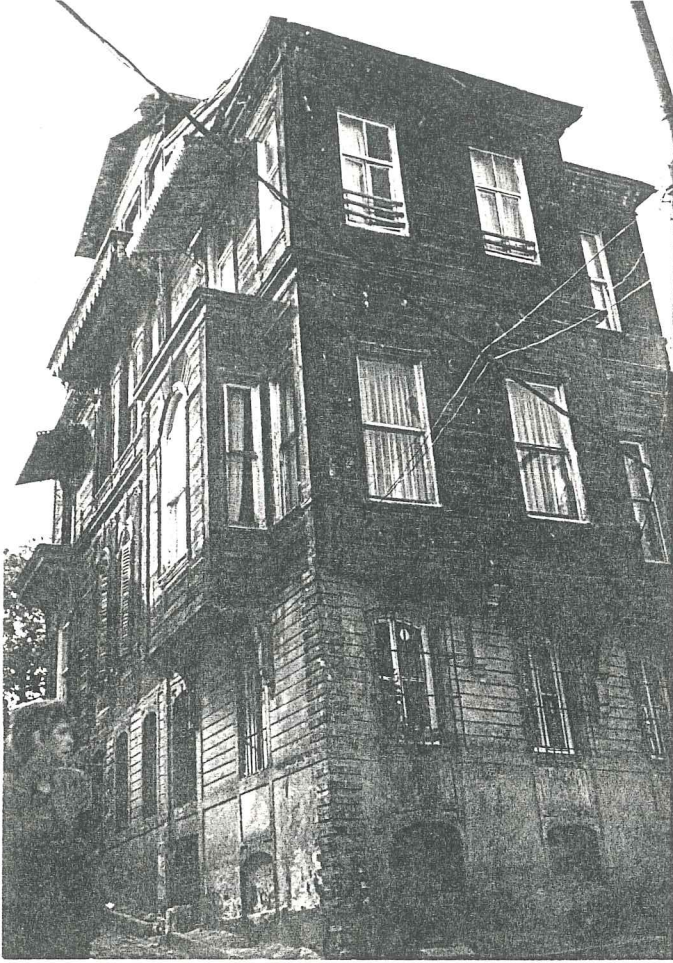
RESİM 22- Boyacıköy Çeşme Sokak ile Dönüm Sokak'ın kesiştiği köşe parsel ve 114 no.lu adada bulunan 83 no.lu ahşap ev. Diğer cepheye dönen çıkma örneği. (Bkz. plan ve görünüşler)

RESİM 23- Kestane Sokak,
132 no.lu adada
bulunan 6 no.lu
ahşap ev. (Kenar-
ları pahlı çıkma
örneği)

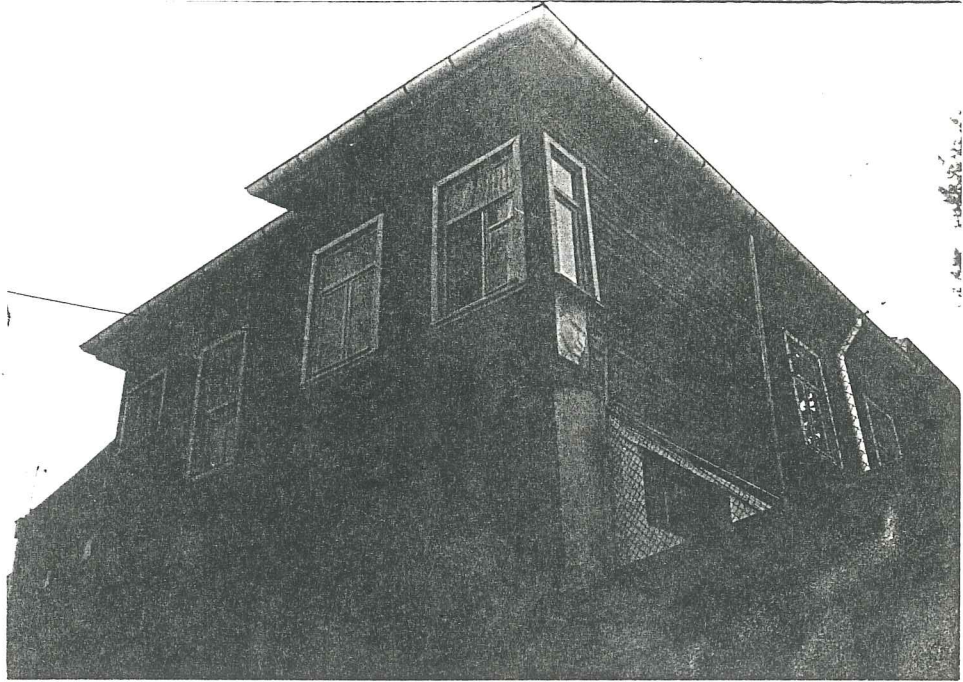

RESİM 24- Hekim Ata Caddesi
üzerinde bulunan
16 no.lu ahşap ev
(kenarları pahlı
çıkma örneği)

RESİM 25- Boyacıköy Çeşme Sokak ile Yunus Ağa Sokak'ın birleştiği köşe parselde 159 no.lu adada bulunan ahşap ev (Üçgen çıkma örneği)

RESİM 26- Aktar Abdi Sokak'ta 133 no.lu adada bulunan ahşap ev (Üçgen çıkma örneği)

2- Cephe Oluşumu

a- Cephe Kompozisyonlarında Simetri Araştırılması

Cephe boşluklarını oluşturan ve kapalı mekanların dışa açılımlarını sağlayan, kapı ve pencerelerin, cephede aldıkları yerleri, boyutları ve birbirleriyle olan ilişkileri, cephe kompozisyonunu değiştiren faktörlerdir.

Cephede yer alan bu yapı elemanları, çıkmalı ve düz yüzeylerdeki durumlarına göre, kendi aralarında farklı simetri eksenleri oluşturmuşlardır (Tablo 3).

Genelde giriş kapısı aksı, bir simetri ekseni oluşturmuştur. Girişin ortada olmadığı cephe oluşumlarında, en az iki simetri ekseni oluşmuştur (Resim 27,28).

Cephede tek çıkma olduğu hallerde, çıkma yüzeyi ile düz yüzey, kendi içinde ayrı ayrı simetri eksenleri oluşturmuşlardır (Resim 29,30).

Çıkma, bütün cephe boyunca devam ediyor ve giriş de ortada yer alıyorsa, cephede tek simetri ekseni vardır (Resim 31).

Bunun yanında, çıkma ve giriş, cephenin tam ortasında ise veya yine giriş ortada, fakat kenarlarda iki eşit çıkma bulunuyorsa da cephede tek simetri ekseni hakimdir (Resim 32,33,34).

Diğer yandan, çıkmanın ortada, bina girişinin yanda bulunduğu, Resim 35'de görülen konut cephesinde üç simetri ekseni oluşmuştur.

Resim 36'da görülen ahşap konut cephesinde ise, bodrum katta yapılan motif tuğla kemerler ve giriş sahanlığına ulaşımın yandan verilmesi, cephede üç ayrı simetri ekseni oluşturmuştur.

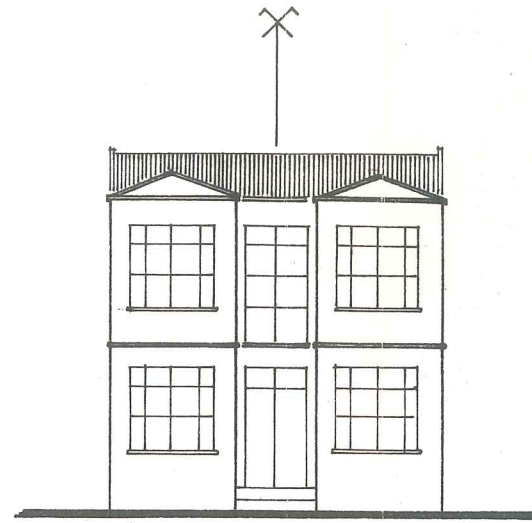
TABLO NO: 3

CEPHE KOMPOZİSYONLARINDA SİMETRİ ARAŞTIRMASI

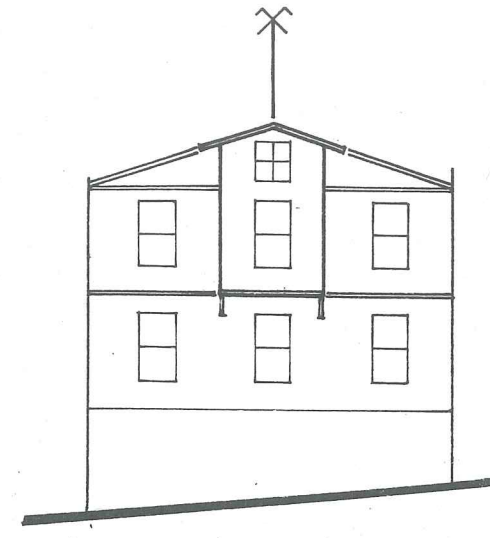
TEK SİMETRİ EKSENLİ

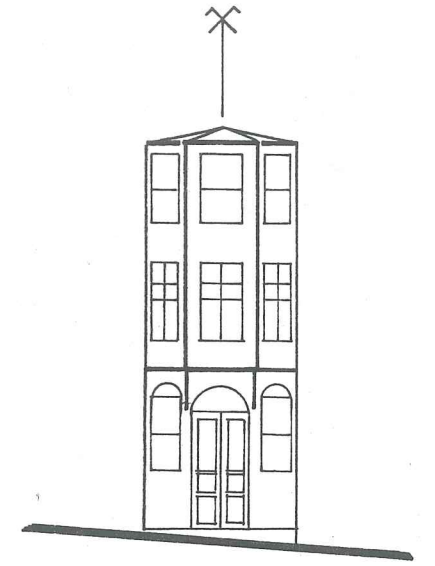
R.15

R. 51

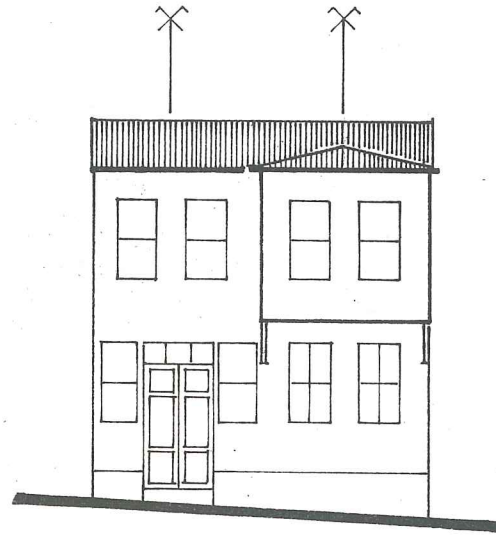

R. 34

R. 31

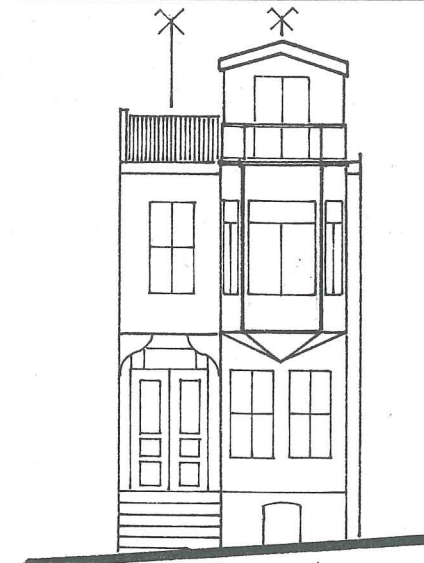
İKİ SİMETRİ EKSENLİ

R. 20

R. 23

R. 27

R. 28

ÜÇ SİMETRİ EKSENLİ

R. 18

R. 36

RESİM 27- Çam Fıstığı So-
kak'ta 117 no.lu
adada 7 no.lu ah-
şap ev (iki si-
metri eksenli
cephe örneği)

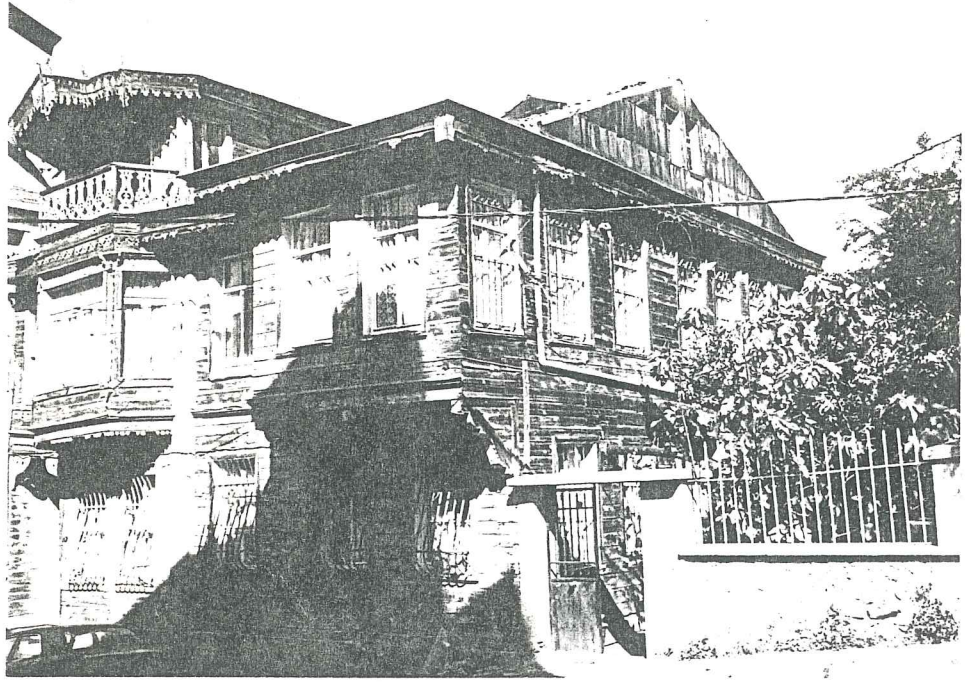

RESİM 28- Boyacıköy Yokuşu
sonunda 110 no.lu
adada 8 no.lu ah-
şap ev (iki simet-
ri eksenli cephe
örneği)

RESİM 29- Toraman Sokak'ta
124 no.lu adada
bulunan kagir ev
(iki simetri ek-
senli cephe örne-
ği)

RESİM 30- Çam Fıstığı Sokak'ta 117 no.lu adada 5 no.lu ahşap ev (iki si-
metri eksenli cephe örneği)

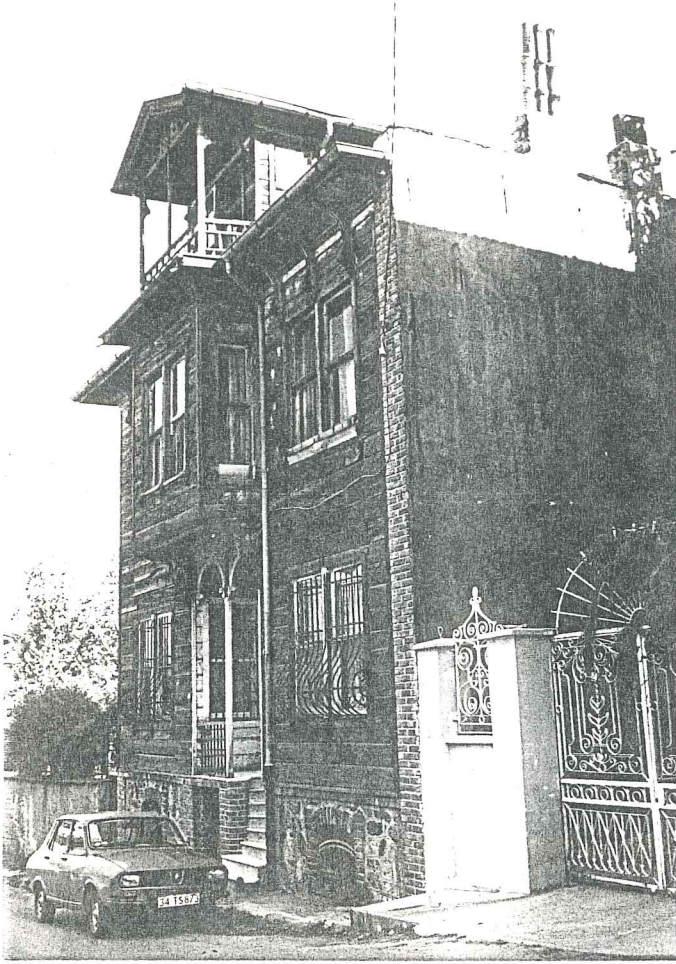

RESİM 31- Çam Fıstığı So-
kak'ta 122 no.lu
adada 6 no.lu ah-
şap ev (Tek si-
metri ek-
senli
cephe örneği)

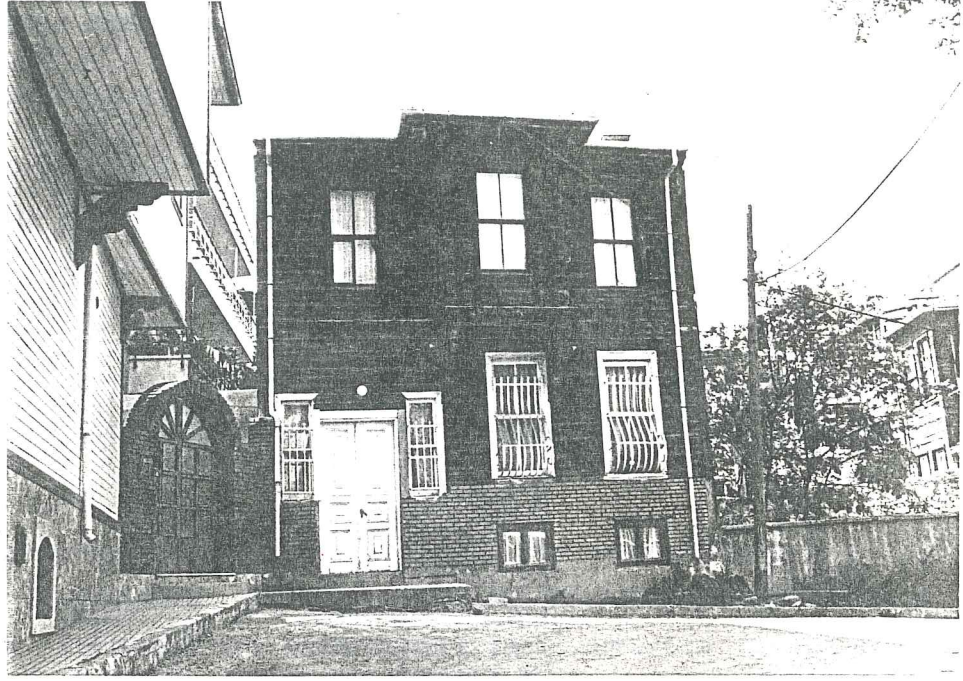
RESİM 32- Saf Saf Sokak'ta
13 no.lu ahşap ev
(Tek simetri ek-
senli cephe örne-
ği)

RESİM 33- Sezai Bey Caddesinde 106 no.lu adada bulunan 6 no.lu ahşap ev (Tek simetri eksenli cephe örneği)

RESİM 34- Hekim Ata Caddesi'nde 103 no.lu adada bulunan ahşap ev (Tek simetri eksenli cephe örneği)

RESİM 35- Marangozhane Sokak'ta 117 no.lu adada bulunan 11 no.lu ahşap ev (Üç simetri eksenli cephe örneği)

RESİM 36- Kestane Sokak ile Hekim Ata Caddesi'nin kesiştiği köşe parselde 132 no.lu adada bulunan 10 no.lu ahşap ev (Üç simetri eksenli cephe örneği)

3- Yapı Elemanlarının İncelenmesi

a- Çıkma Taşıyıcı Sistemlerinin İncelenmesi

Bölgede çıkma taşıyıcıları olarak, en fazla rastladığımız örnekler ahşap konsol kirişlerdir. 2'li, 3'lü ve 4'lü gruplar halinde düzenlenmiş ve çeşitli şekillerde profillendirilmişlerdir (Resim 37,38,39,40).

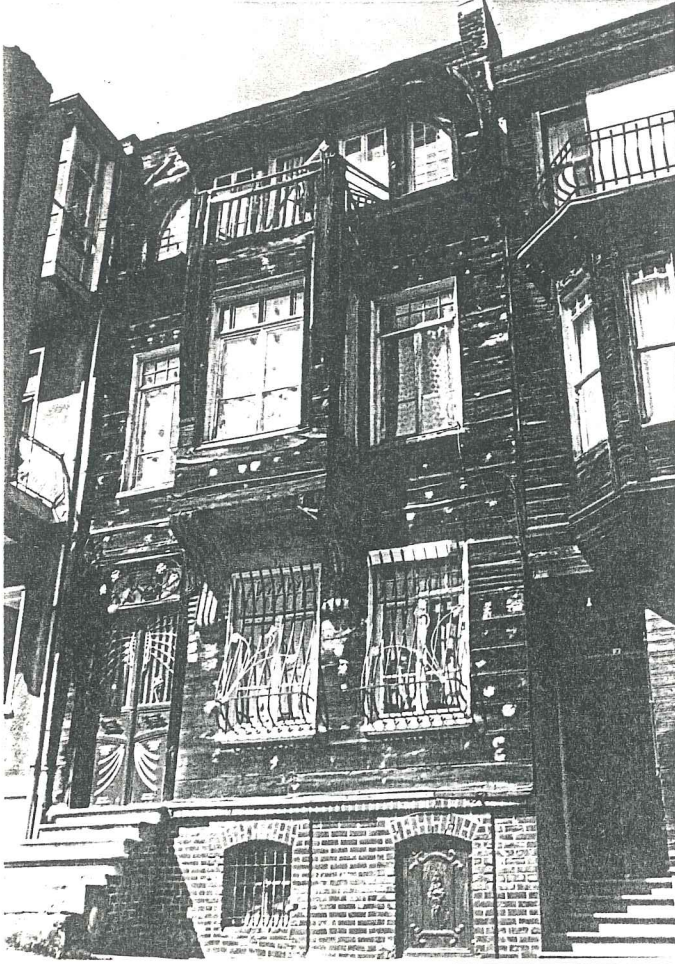
Ayrıca çıkma altının tamamen kapatılmasıyla, eğrisel olarak oluşturulan konsol kiriş sistemlerine de az da olsa rastlanmıştır (Resim 41).

Bölgede çıkma taşıyıcısı olarak, kullanım sırasında 2. sırayı payandalar almaktadır. Bunlar da düz ve eğrisel olarak cephede yer almışlardır. Daha çok düz payandalara rastlanmıştır (Resim 42,43).

Payandalar ve konsol kirişler, çıkmaları statik ve estetik açıdan tamamlayan yapı elemanlarıdır.

Boyutları kısa olan çıkmalar ise, düz çıkma olarak oluşturulmuşlardır.

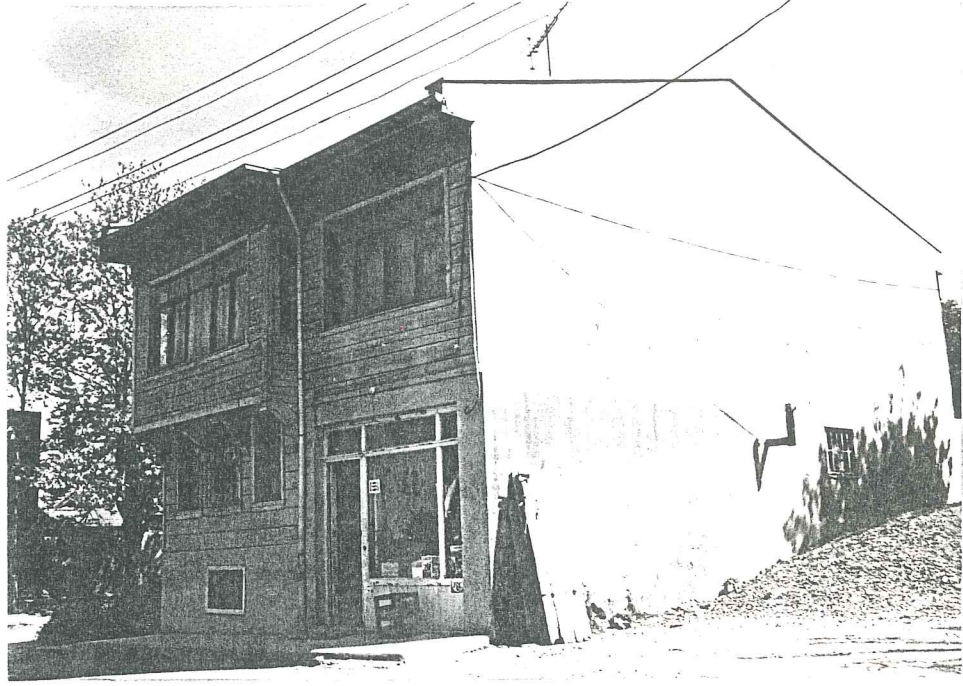
Düz çıkmalarda kirişler görünmeyecek şekilde çıkmanın alt kısmı kapatılmıştır (Resim 44).

RESİM 37- Şirin Sokak'ta 4 no.lu ahşap ev (İkili ahşap konsol giriş örneği)

RESİM 38- Dönüm Sokak'ta 19 no.lu ahşap ev (4'lü ahşap konsol giriş örneği) (Bkz. plan ve görünüşler)

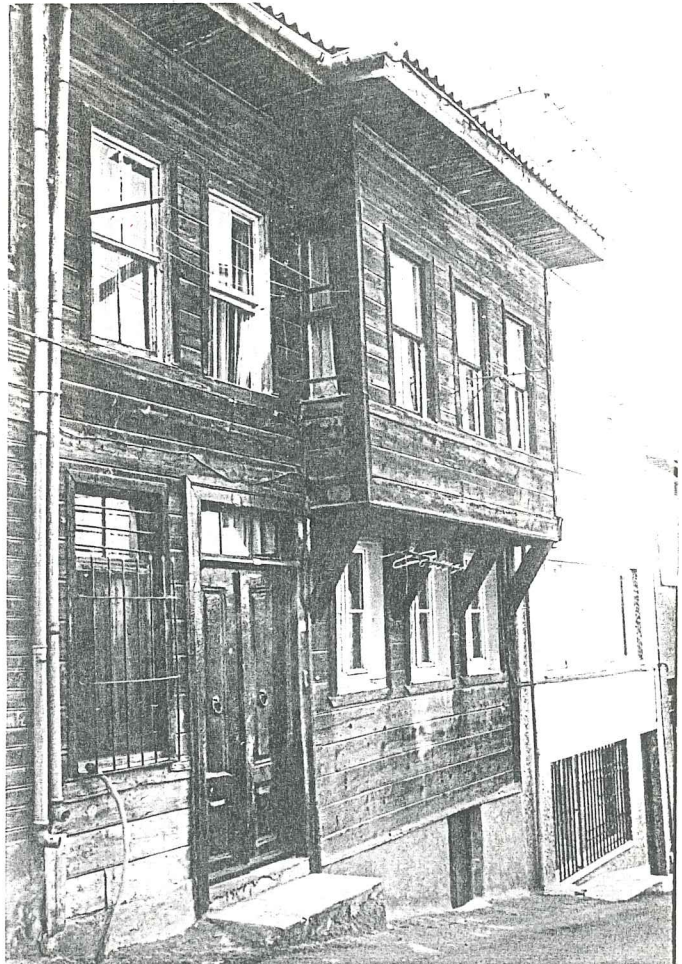
RESİM 39- Sezai Bey Caddesi'nde, 109 no.lu adada bulunan ahşap ev (4'lü ahşap konsol kiriş örneği)

RESİM 40- Dönüm sokak ile Hekim Ata Caddesi'nin kesiştiği köşe parselde bulunan 1 no.lu cephesi sıvanmış ahşap ev (3'lü ahşap konsol kiriş örneği. Bkz. Plan ve görünüşler)

RESİM 41- Şirin Sokak'ta 2 no.lu ahşap ev (Çıkma altı eğri-sel olarak kapatılmış)

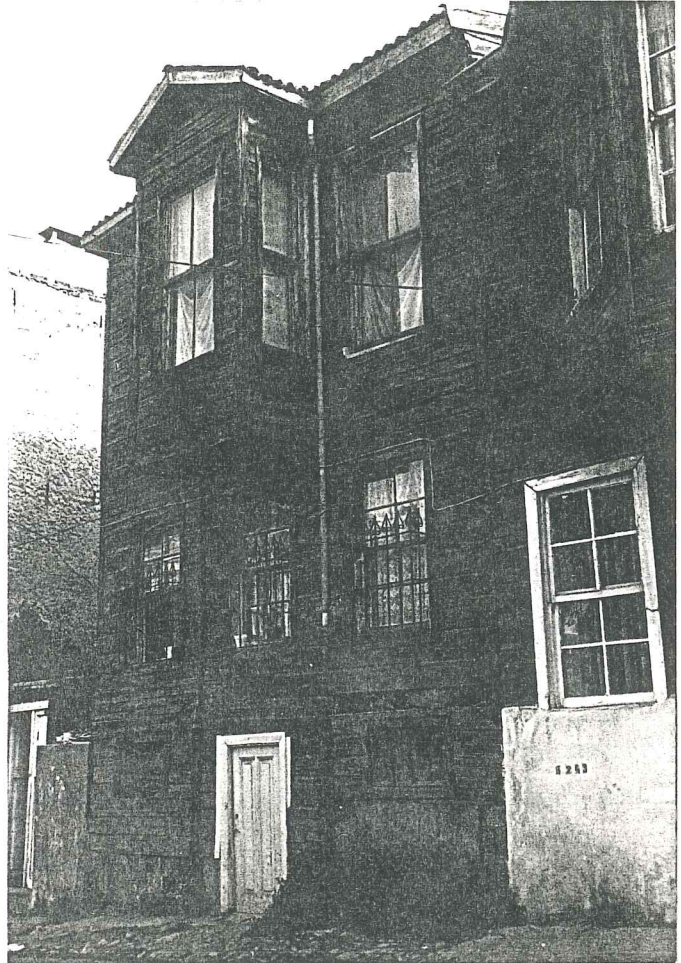

RESİM 42-Dil Kuşa Sokak'ta 123 no.lu adada 6 no.lu ahşap ev (Düz payanda örne-ği)

RESİM 43- Toraman Sokak'ta,
125 no.lu adada,
27 no.lu ahşap ev
(Eğrisel payanda
örneği)

RESİM 44- Reşit Paşa Yo-
lu'nda, Sezai Bey
Sokak'ta, 122
no.lu adada bulu-
nan 54 no.lu ahşap
ev (Düz çıkma ör-
neği)

b- Sokak Kapıları

i- Planda Kapı Açılımları

Bölgede giriş kapılarının, cepheyle aynı yüzde, cepheden geride (nişli) ve cepheyle aynı yüzde olup, merdiven sahanlıklı olarak düzenlendiğini görüyoruz (Tablo 4).

Küçük ve bitişik nizamda oluşturulmuş konutlarda giriş, cephenin bir kenarından sağlanmış olup, giriş katında yanda bir oda daha kazanılmıştır (Resim 45).

Cephesi geniş olan konutlara, genelde ortadan girilmiş ve giriş kapısı aksı merkezi simetri eksenini oluşturmuştur.

Cepheden geride, nişli olarak planlanmış giriş sahanlıklarına 4-5 basamakla çıkılmış ve böylece zemin kat yükseltilmiştir (Resim 46).

ii- Ahşap Kapı-Kanat Bölümlemesi

Bölgede giriş kapılarının, genelde iki kanatlı olarak oluşturulduğunu görüyoruz (Tablo 5).

Kapı kanatlarının her birinin üzerinde, en fazla 3 tabla bölümlemesi yapılmıştır.

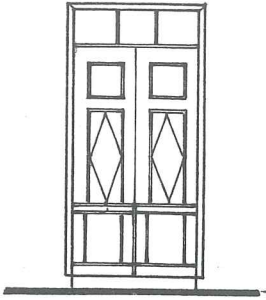
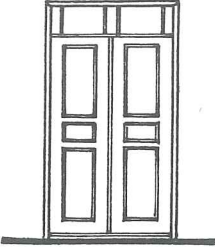
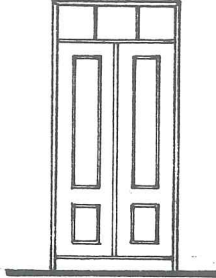
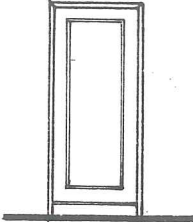
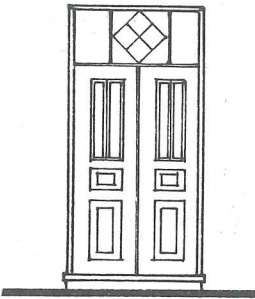
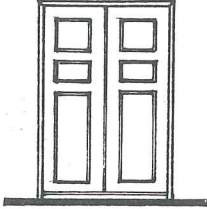
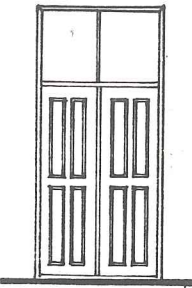
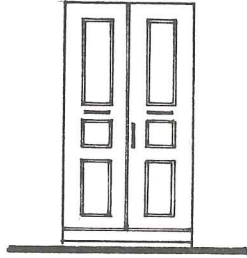
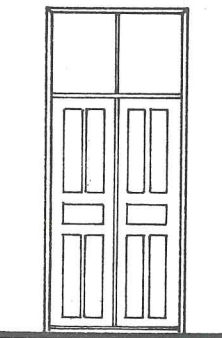
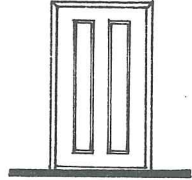
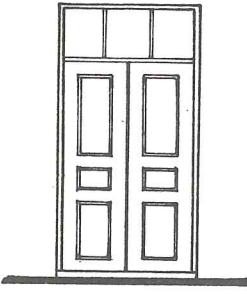
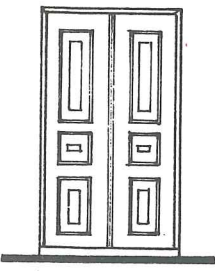
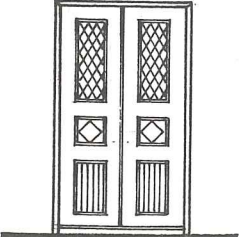
Bu tablalardan üstte ve altta olanları düşey dikdörtgen, ortadakiler ise, kare veya yatay dikdörtgen tabla şeklinde düzenlenmiştir. Genellikle üstte yeralan dikdörtgen tabla, altta yeralan dikdörtgen tabladan daha büyük tutulmuştur (Resim 47). Bunun yanında altta ve üstte bulunan bu dikdörtgen tablaların eşit tutulduğu örnekler de az da olsa vardır (Resim 48). İki tablalı kanatlarda üstteki parça daha büyük yapılmıştır. Bölgedeki örnekleri oldukça az sayıdadır. Diğer yandan bölgede 1 adet tek tablalı kapı örneğine rastlanmıştır.

Kanatlar üzerinde oluşturulan tablaların çevresinde, çeşitli şekillerde profiller döndürüldüğü gibi, ortasında kenarları pahlı göbekler de oluşturulmuştur.

TABLO NO:4 GİRİŞ KAPISI AÇILIMLARININ PLAN DÜZENİ

	CEPHEYLE AYNI YÜZDE	CEPHEDEN GERİDE / NİŞLİ	MERDİVEN SAHANLIKLI CEPHEDEN TASHKİN
ORTADAN GİRİŞ	 R. 18	 R. 33	 R. 55
	 R. 15		
YANDAN GİRİŞ	 R. 37	 R. 27, 41	 R. 20, 28
	 R. 20, 28	 R. 29	 R. 46
		 R. 46	

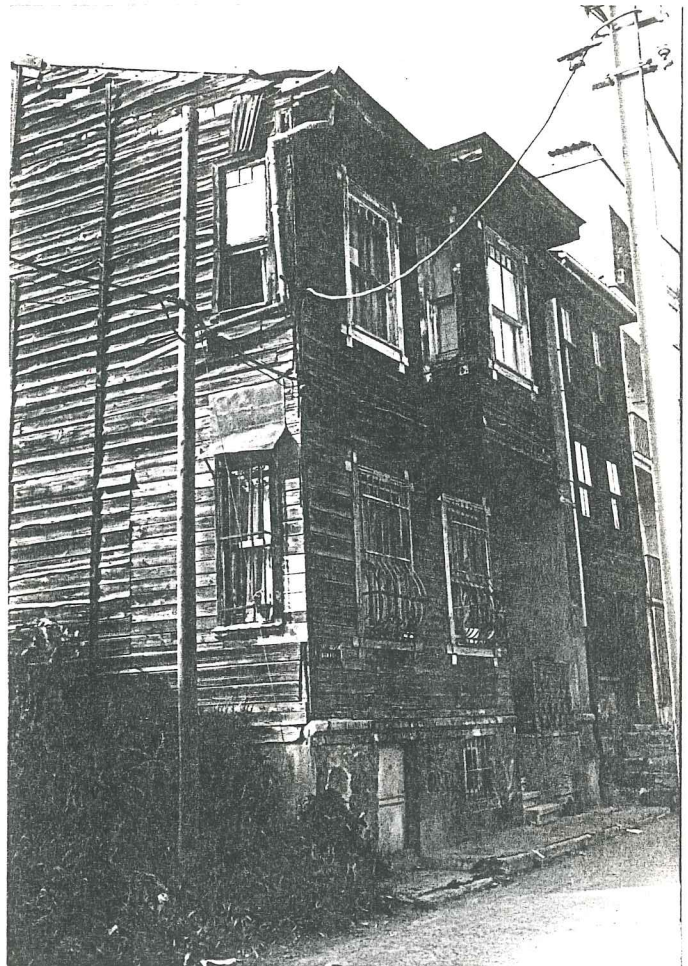
TABLO NO:5 AHSAP KAPILARIN KANAT BIÇIMI

3 TABLALI 2 KANATLI		2 TABLALI 2 KANATLI	1 TABLALI 1 KANATLI
			
R.20	R.48	R.42	R.24
			
R.27	R.47	R.44	
			
R.28	R.17	R.44	
			
	R.35		
			

RESİM 45-Reşit Paşa Yo-
lu'nda Sezai Bey
Sokak'ta, 122
no.lu adada bulu-
nan 56 no.lu ah-
şap ev (Cepheyle
aynı yüzde, yan-
dan giriş örneği)

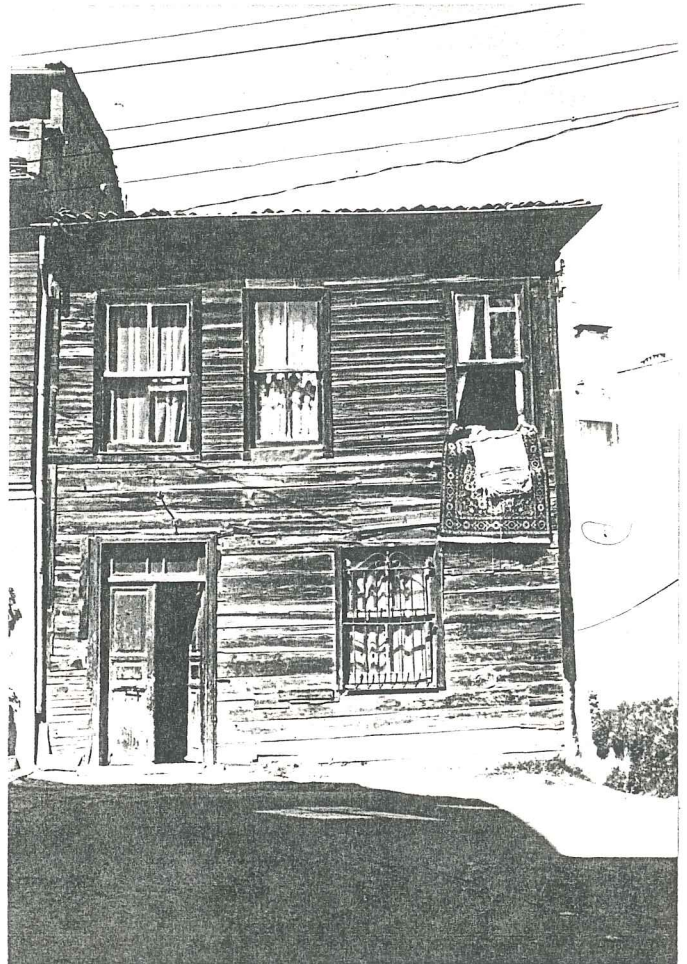

RESİM 46-Yedekçi Hüseyin
Sokak'ta 136 no.lu
adada bulunan ah-
şap ev (Cepheden
geride, nişli ola-
rak planlanmış gi-
riş örneği)

RESİM 47- Şirin sokak'ta
108 no.lu adada
bulunan 8 no.lu
ahşap ev (Kapı-
kanat bölümlenme-
si örneği)

RESİM 48-Görgü Sokak ile
Sezai Bey Cade-
si'nin kesiştiği
köşe parselde bu-
lunan ahşap ev
(Kapı-kanat bölümlenmesi örneği)

c- Pencereleler

i- Özgün Pencere Tipleri ve Açılımları

Pencereleler tek, çift ve üçlü pencere olmak üzere incelenmiş olup, bunların düz, kemerli ve alınlıklı olmalarına göre de gruplandırılmıştır (Tablo 6).

Bölgedeki pencere tiplerine baktığımızda, daha çok sürme pencerelerin yer aldığını görmekteyiz.

Ayrıca, tek-düz tipler büyük çoğunluğu oluşturmaktadırlar. Bunun yanında az da olsa, kemerli ve alınlıklı pencere tiplerine de rastlanmaktadır (Resim 49-58).

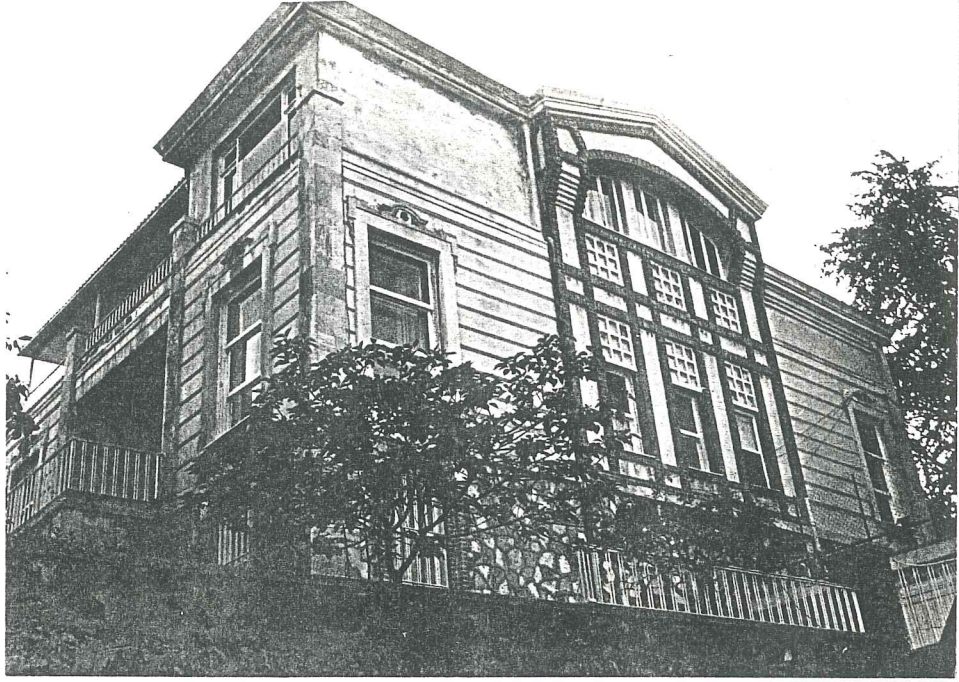
Türk evinde, pencereler ve kapılar, odaların içi ve dış ilişkilerine önemli özellikler getirmişlerdir. Özellikle pencereler, iç düzenin kuruluşunu güçlü bir biçimde etkilemiştir. Toplumsal inanışlar ve gelenekler, evin kendi içine doğru çekilmesini gerektirmiştir. Ama yine de bazı tedbirlerle dış çevreye, sokağa ve yapı dışına açılma eğilimi görülüyor.

Örneğin alt katlardaki, dışa açılan odaların pencereleri elden geldiğince küçültülmüş ve örtülmüştür. Üst kat pencereleri ise en iyi ışığı ve görüşü sağlayacak biçimdedir³².

Diğer yandan Türk evinde pencereler, bir araya toplanmıştır ve odanın iyi havalanabilmesi için "birden fazla" yüzeyde düzenlenmiştir. Dış çevrenin ilginç bir kesimine, başka başka noktalardan, değişik bakışlar elde edilmeye çalışılmış, bu da odanın, dolayısıyla cephenin biçimlenmesini etkilemiştir³³.

Türk evinde, değişik yapı teknikleri de pencerelerin kuruluşuna özellikler getirmiştir. Kalın duvarlarda, pencereler çoğunlukla dış yüzde kurulmuştur. Bu da, oda yararına, içte bir kullanma alanı sağlar³⁴.

Türk evinin bütün bu özellikleri Boyacıköy'deki ahşap evlerde de görülmektedir.

RESİM 49- Çam Fıstığı Sokak'ta 119 no.lu adada kagir ev (Düz-Tek pencere örneği)

RESİM 50- Saf Saf Sokak'ta ahşap ev (Düz-Tek pencere örneği)

RESİM 51- Tebdil Eskisi Sokak'ta kagir ev (Alınlıklı-üçlü pencere örneği)

RESİM 52- Boyacıköy Çeşme Sokak ile Dönüm Sokak'ın kesiştiği köşe parselde ve 114 no.lu adada bulunan 83 no.lu ahşap ev. Düz-Tek pencere örneği (Bkz. plan ve görünüşler)

RESİM 53- Seksek Sokak ile Boyacıköy Çeşme Sokak'ın kesiştiği köşe parselde bulunan ahşap ev (Kemerli ve Düz, Tek Pencere tipi örneği) Kapı No:5

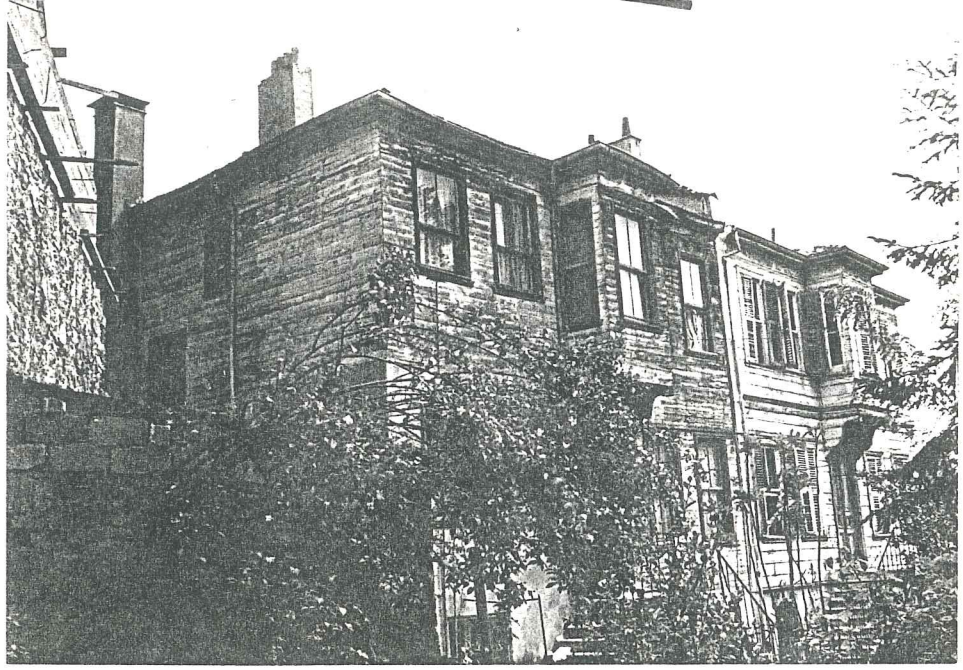

RESİM 54- Boyacıköy Çeşme Sokakta 5 no.lu ev (Bölgede strüktürü bozulmuş onarım bekleyen ev)

RESİM 55- Seksek Sokak'ta,
2/9 no.lu ev (Düz-
Tek pencere tipi
örneği)

RESİM 56- Şirin Sokak'ta ikiz evler (Kemerli ve düz-Tek pencere tipi ör-
neği)

RESİM 57- 86 no.lu adada Boyacıköy sahil yoluna yakın ikiz evler (Düz, tek pencere örneği)

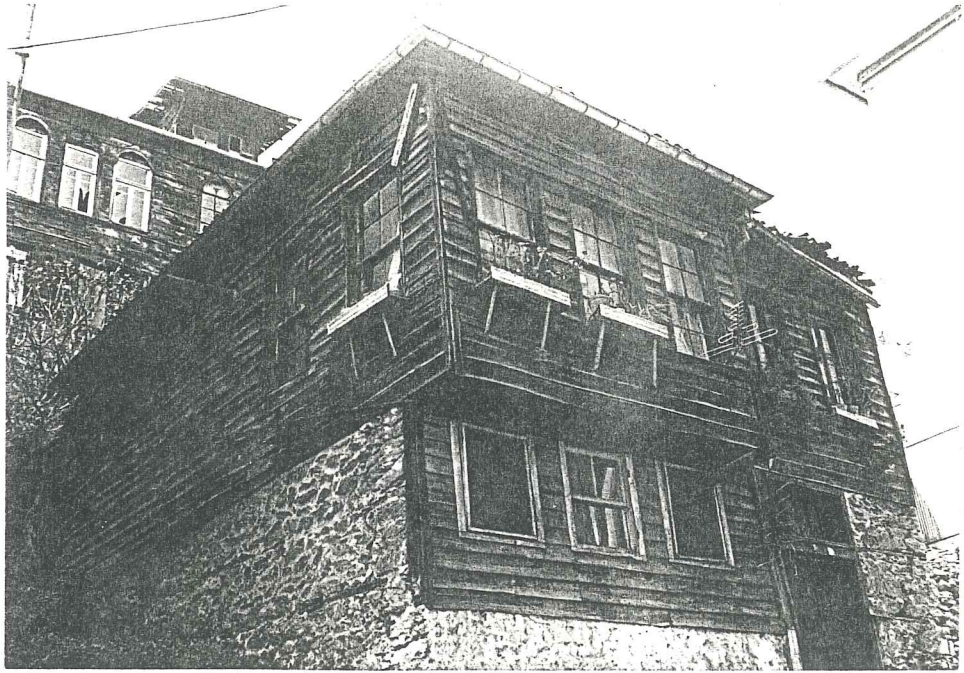
RESİM 58- Reşit Paşa Yolu'nda 117 no.lu adada bulunan ahşap ev (Düz ve Kermerli-Tek Pencere Örneğin)

4- Cephe Kaplamaları

Bölgede ahşap yapıların, cephe kaplamalarının birleşme noktalarına göre, pahlı, yuvarak fitilli ve yalı baskısı şeklinde oluşturulduğunu görüyoruz (Tablo 7).

Bunlardan pahlı kaplamalar, ahşap boyutları farklı boyutlarda olsa da sıkça, yuvarlak fitilli kaplamalar ise daha az sayıda kullanılmıştır.

Yalı baskısı kaplamayı ise Resim 59'daki konutta görmekteyiz. Cephe kaplamasının yalı baskısı olması nedeniyle bu evin Boyacıköy yerleşiminde en eski evlerden biri olabileceği tahmin edilmektedir.

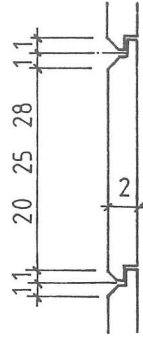

RESİM 59- Eşinci Sokak ile Boyacıköy Çeşme Sokak'ın kesiştiği köşe parselde bulunan ahşap ev (Cephede yalı baskısı kaplama örneği)

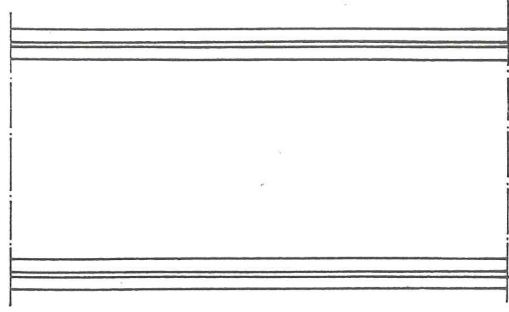
TABLO NO:7

AHŞAP YAPILARIN CEPHE
KAPLAMA TIPLERİ

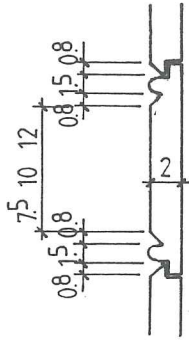
PAHLI KAPLAMA

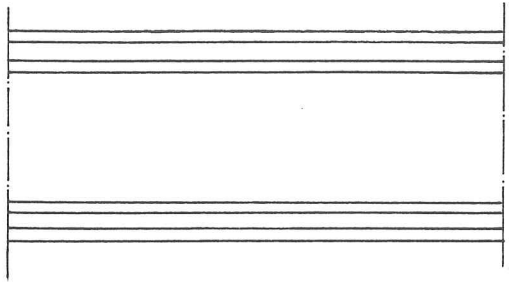
R.22,36

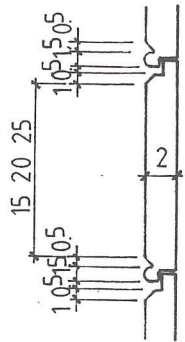
FİTİLLİ KAPLAMA

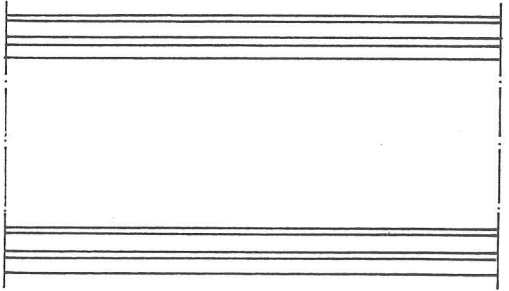
R.16

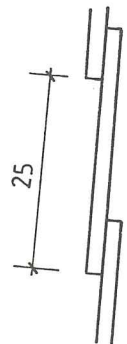
YUVARLAK KAPLAMA

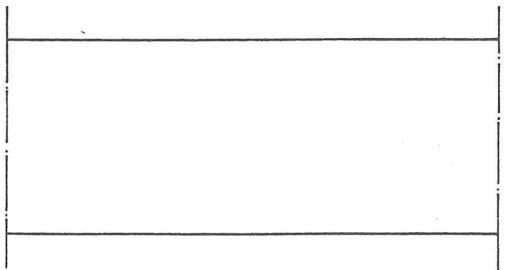
R.21

YALI BASKISI

R.59

4.4.1.2- Restorasyonlar

Bölgede yapılan restorasyon çalışmalarının birkaç yapı dışında hepsi, orijinali yıkıp, yerine betonarme yapıyı inşa edip, cephesinin ahşap kaplanması şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Bu yöntem, eski eserin strüktürünü değiştirdiği gibi, yapının cephesinde de detay farklılıklarından dolayı, önemli birtakım olumsuzluklara neden olmaktadır.

Bölgede bu tür restorasyon geçirmiş 13 kadar konut bulunmaktadır.

4.4.1.3- Yeni Yapılar

Ülkemizde tarihi eserlerin bulunduğu birçok bölgede, tarihi çevreyi hiç dikkate almadan yapılan binalar, mimari açıdan çevreye ters düştükleri gibi, çevreyi de olumsuz yönde etkilemektedirler.

Boyacıköy'de de, yeni yapıların büyük bir bölümü, tarihi çevreye tamamiyle aykırı düşen yapılardır. Betonarme ve kagir olarak inşa edilen yeni yapılar, bölgede oldukça yoğundur (Resim 60,61,62,63).

4.4.2- Yapılanmamış Alanlar

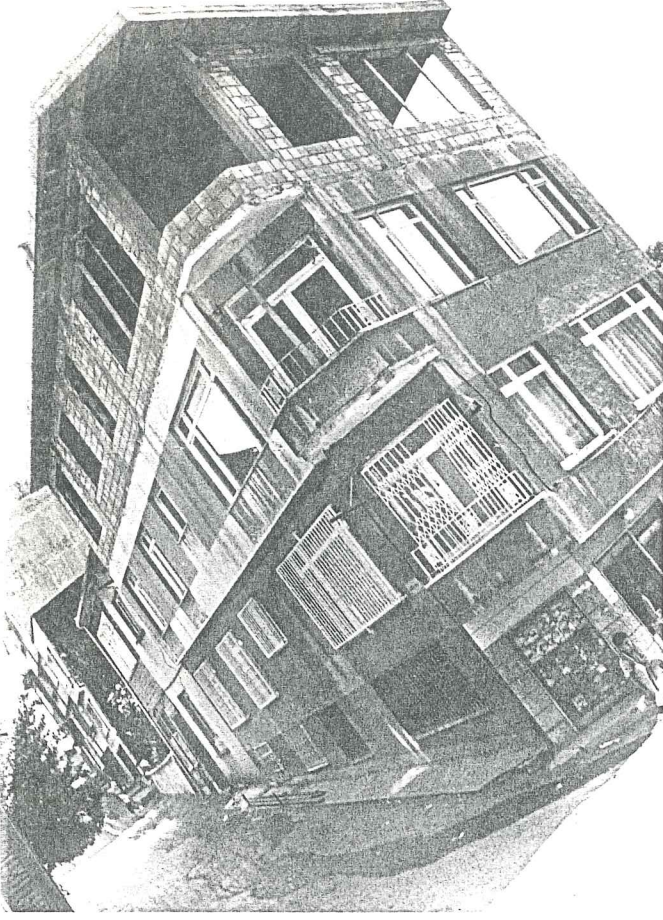
4.4.2.1- Boş Alanlar

Bölgedeki boş araziler, genellikle sahipleri tarafından bakıma alınıp sınırları çevrilmediği için, çevre sakinleri tarafından atılan çöplerle doldurulmaktadır. Bu da çevrenin kirlenmesine neden olmakta ve çevreyi olumsuz yönde etkilemektedir (Resim 64,65).

4.4.2.2- Bahçeler

Bölgedeki bahçeler, genelde sahipleri tarafından kullanılıp bakılmaktadır. Birkaç evin bahçesi dışında bahçeler, çevreyi olumlu yönde etkilemektedir. İçinde bulundurduğu ağaçlarla doğal çevreye uyum göstermektedirler (Resim 66,67).

RESİM 60- Hekim Ata Caddesi
üzerindeki yeni,
çarpık yapılaşma
örneği

RESİM 61- Hekim Ata Cadde-
si'ndeki yeni ya-
pılardan

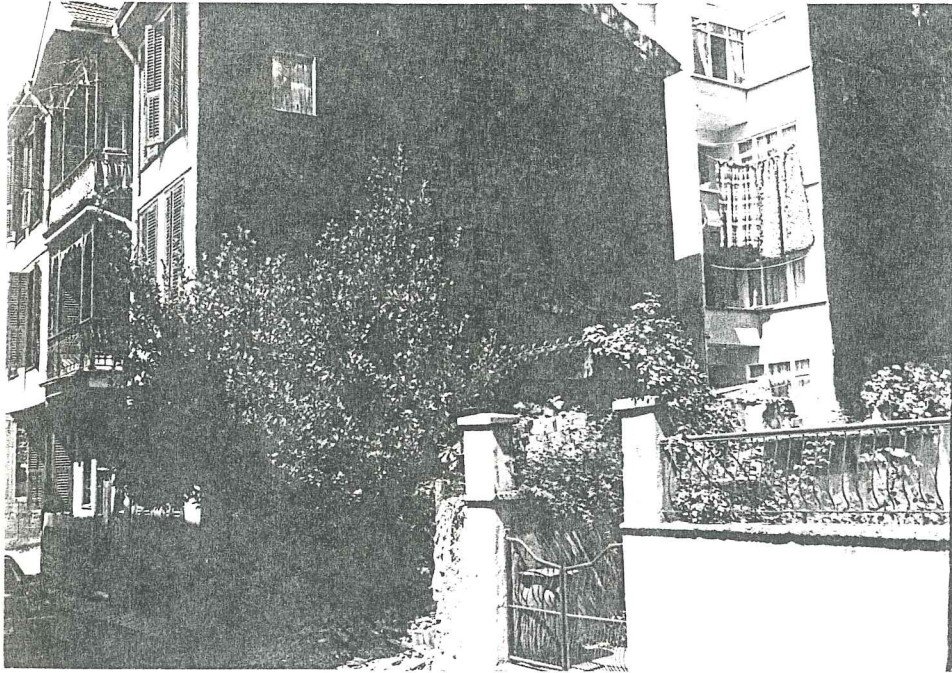
RESİM 62- Dönüm Sokak'tan görünüm (Yeni yapılaşma örneği)

RESİM 63- Seksek Sokak'tan görünüm (Yeni yapılaşma örneği)

RESİM 64- Dönüm Sokak'taki boş arsanın çevreyi olumsuz yönde etkilediğini görüyoruz.

RESİM 65- Dönüm Sokak'tan görünüm

RESİM 66- Seksek Sokaktan görünüm

RESİM 67- Tebdil Eskisi Sokakta bulunan ahşap ev, bahçesiyle de çevreye katkıda bulunmaktadır.

4.4.3. Yollar ve Meydanlar

Boyacıköy'de arnavut kaldırımı ve parke taşlı yollar, gördüğümüz eski dokuya ait yollar olup, Boyacıköy Çeşme Sokak'ı başta olmak üzere, Toraman Sokak, Seksek Sokak, Tebdil Eskisi Sokak ve Çam Fıstığı Sokak eski yol kaplaması dokusunu koruyabilmiştir (Resim 68).

Çam Fıstığı Sokak ile Şirin Sokak'ın birleştikleri noktada bir meydan oluşmuştur. Bu meydan, ortasında yer alan çeşmesi ve parke taş kaplaması ile tarihi çevreye olumlu katkısı olan, korunması gereken bir meydandır (Resim 69).

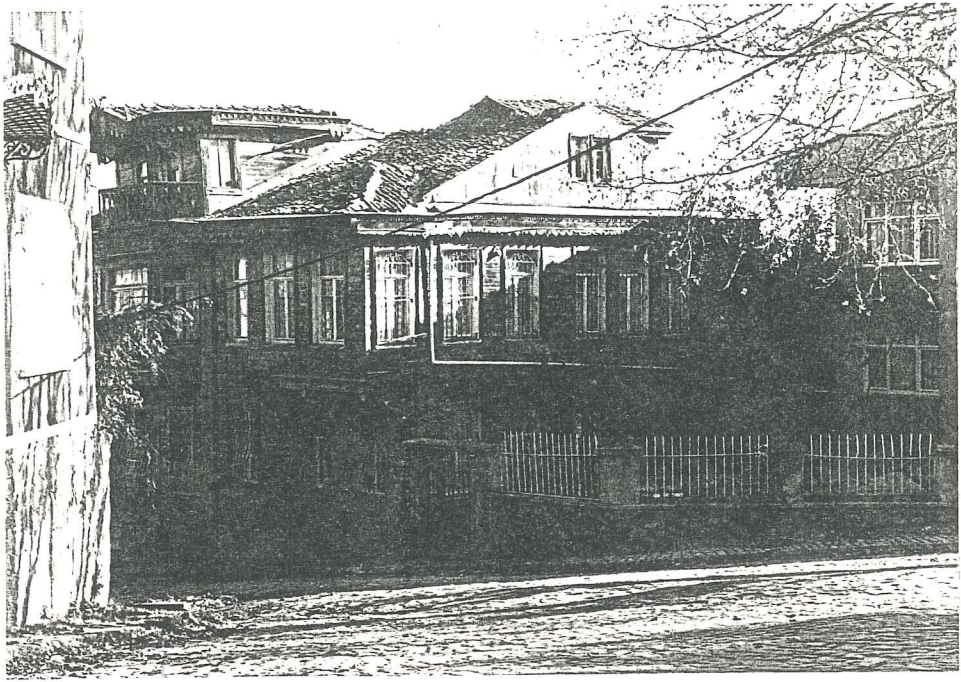
4.4.4. Bahçe Kapı ve Duvarları

Bölgede günümüze kadar gelebilmiş orijinal bir bahçe kapısına rastlanmamıştır.

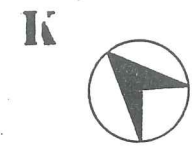
Bunun yanında yukarı kısımlarda, moloz taçtan oluşturulmuş birkaç bahçe duvarına rastlanmaktadır. Bu duvarlar ise, ihmal edilmiş ve bakımsız durumdadır.

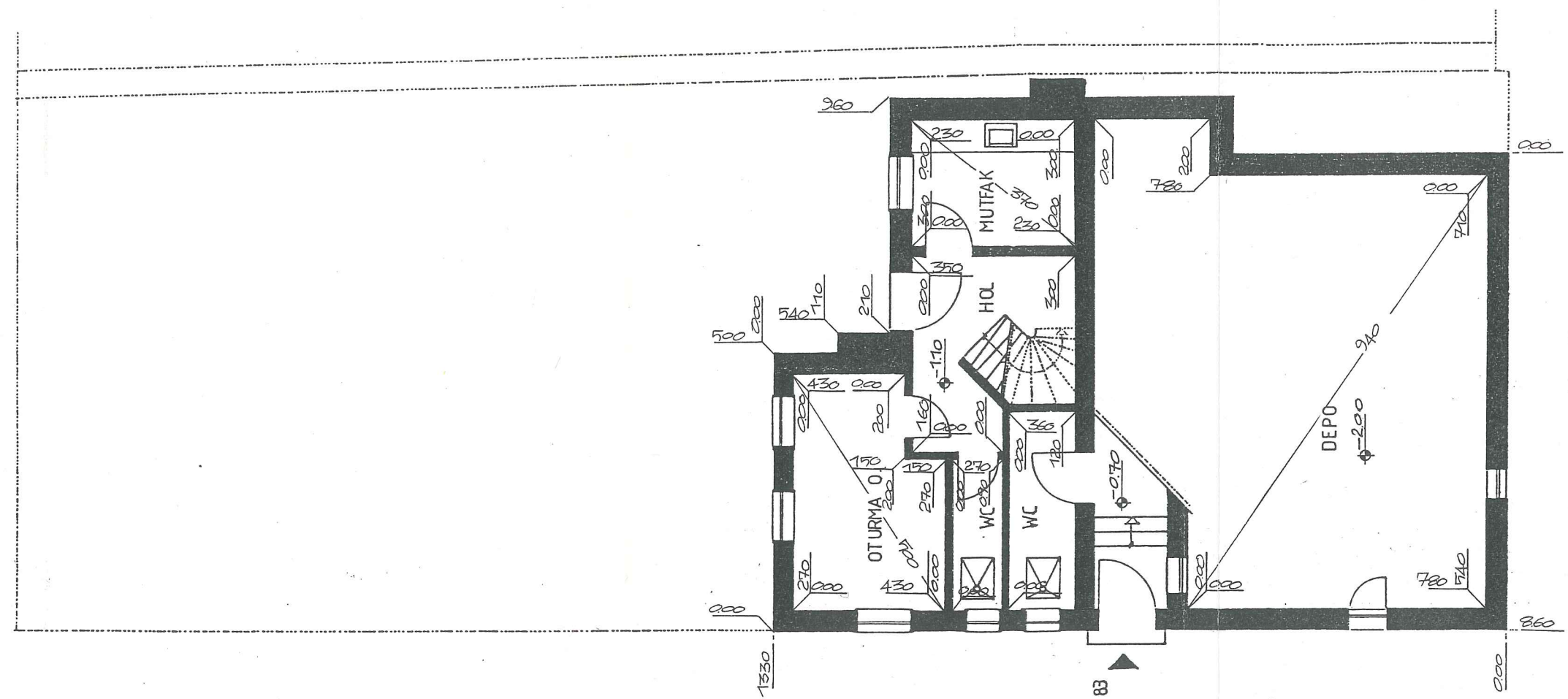
RESİM 68- Boyacıköy Çeşme Sokak

RESİM 69- Çam Fıstığı Sokak

TORAMAN SOKAK

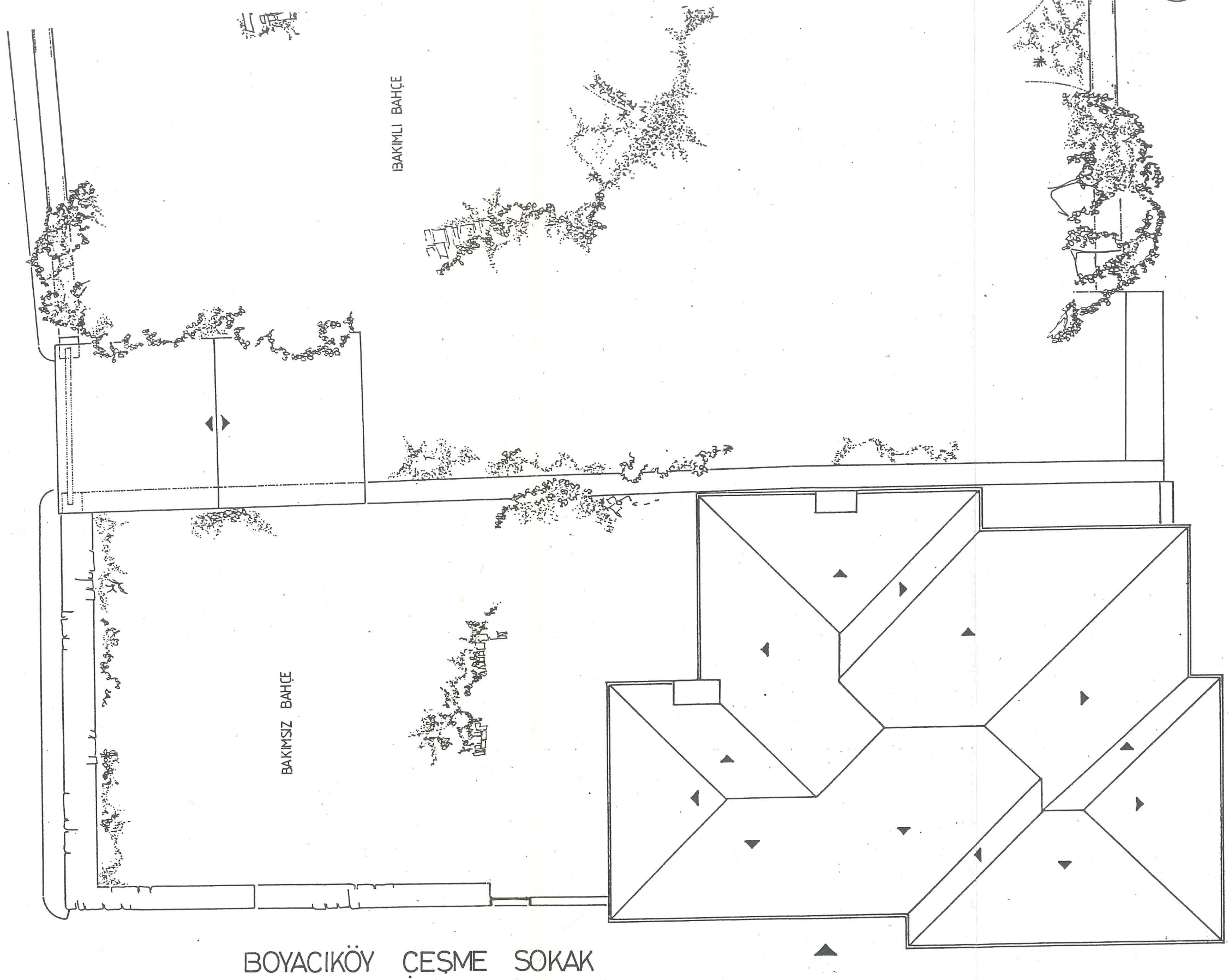

DÖNÜM SOKAK

BOYACIKÖY ÇEŞME SOKAK

KAPI NO 83

TORAMAN SOKAK

DÖNÜM SOKAK

ÇATI PLANI 1/100

TORAMAN SOKAK

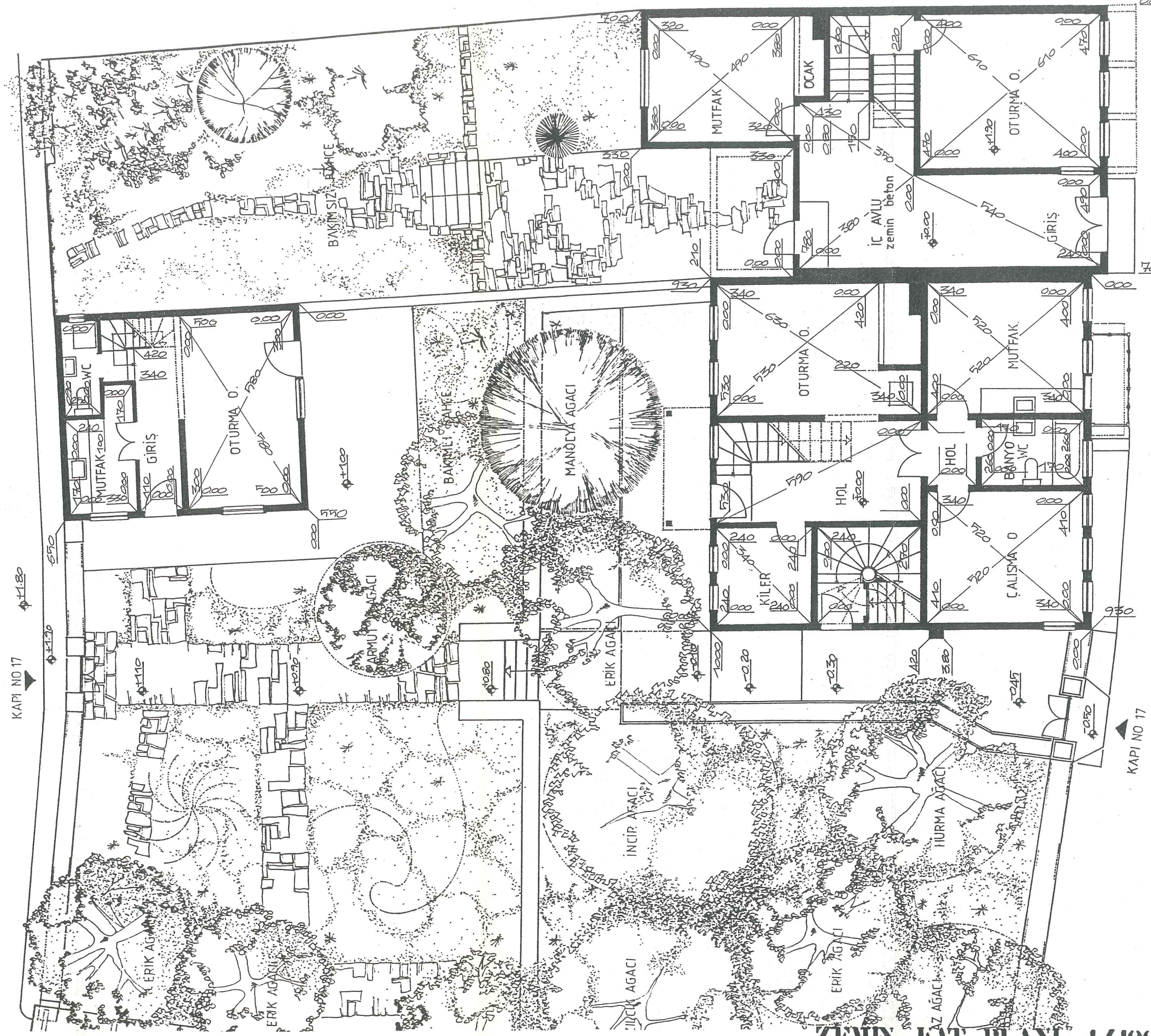

DÖNÜM SOKAK

BODRUM KAT PLANI 1/100

TORAMAN SOKAK

DÖNÜM SOKAK

ZEMİN KAT PLANI 1/100

TORAMAN SOKAK

KAPI NO 17

BAKIMSIZ BAHÇE

BAKIMLI BAHÇE

2.KAT PLANI 1/100

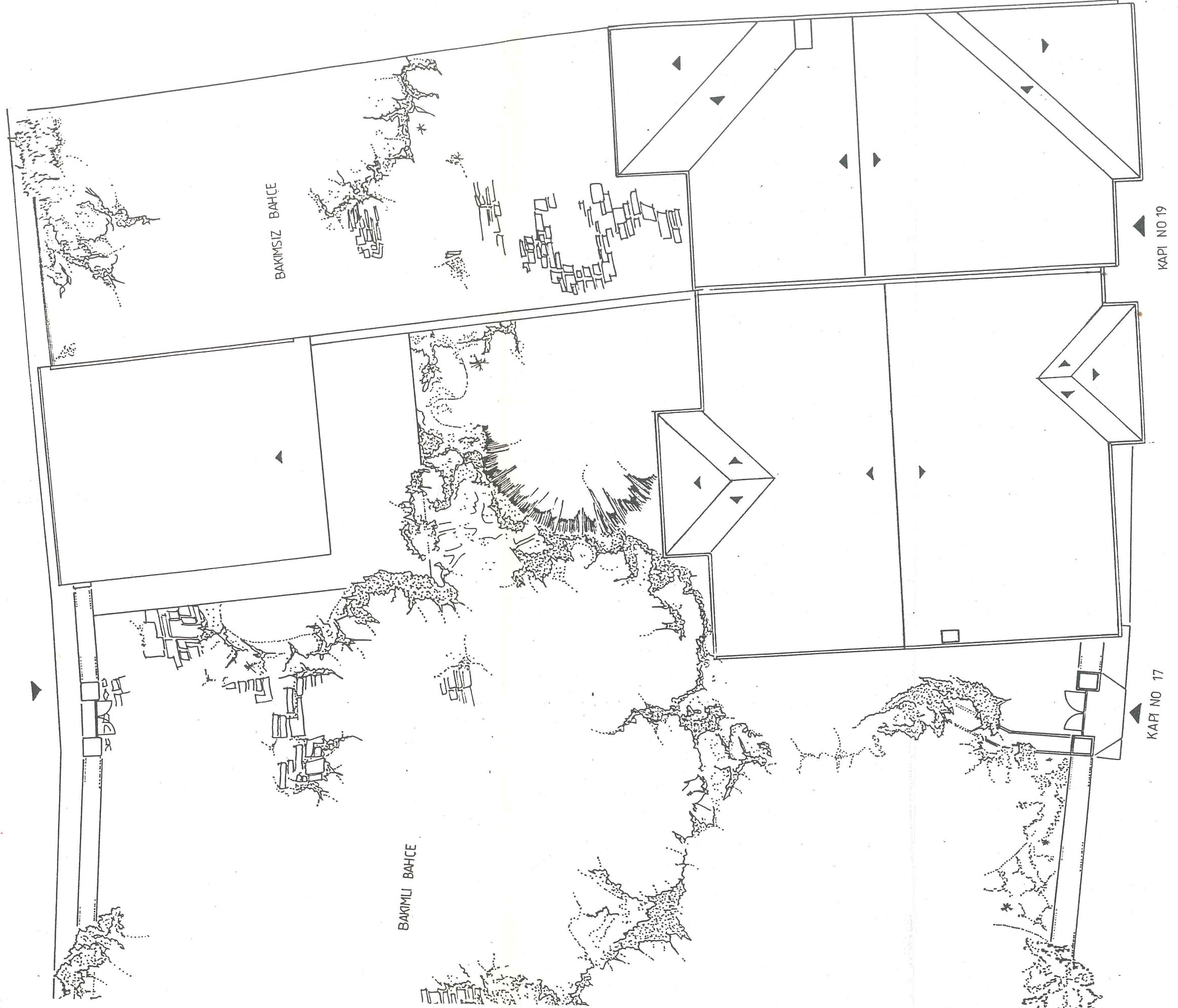
KAPI NO 17

DÖNÜM SOKAK

KAPI NO 19

TORAMAN SOKAK

BAKIMLI BAHÇE

BAKIMSIZ BAHÇE

KAPI NO 17

KAPI NO 19

DÖNÜM SOKAK

ÇATI PLANI 1/100

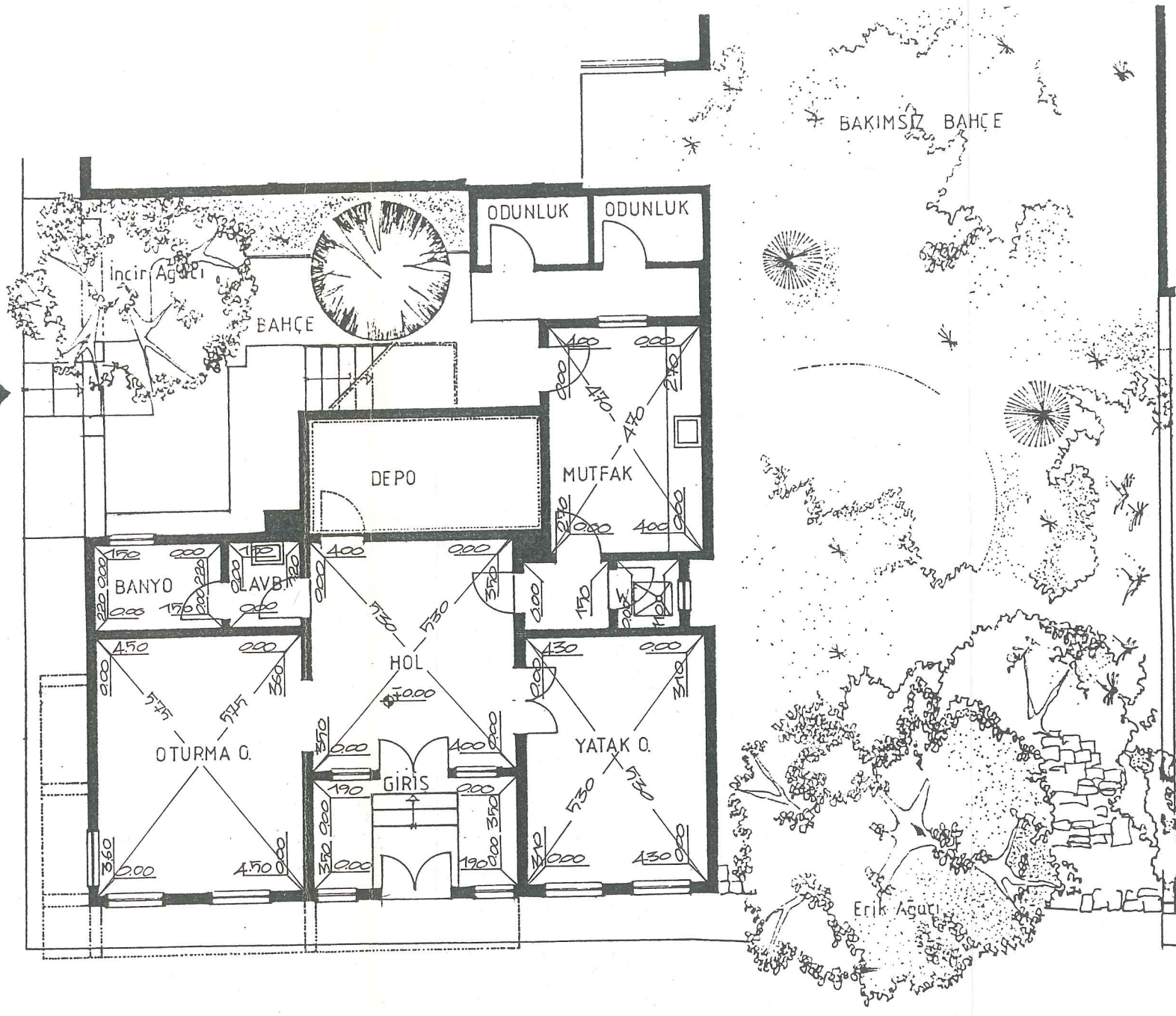
K

HEKİM ATA CAD.

KAPI No 1

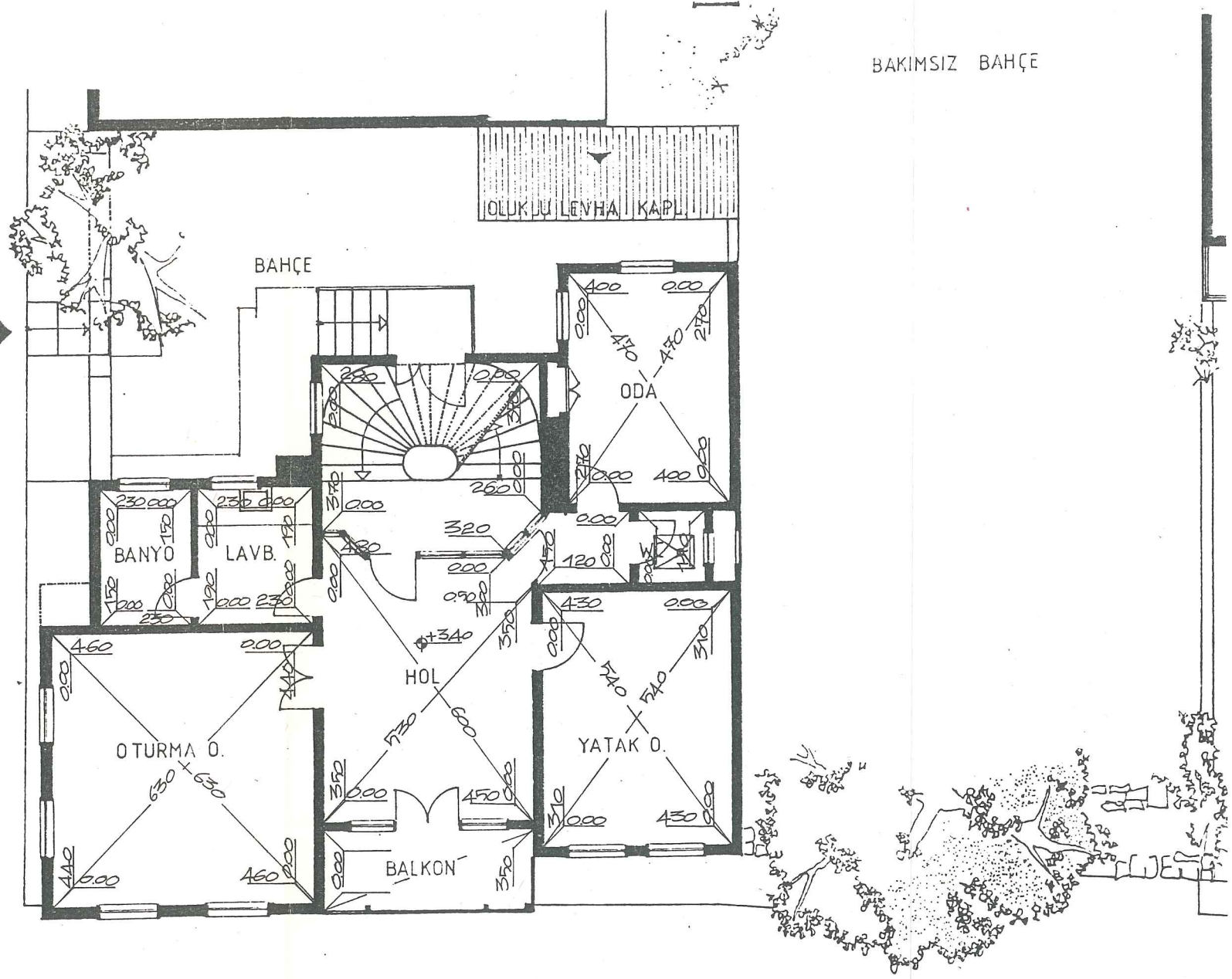
DÖNÜM SOKAK

ZEMİN KAT PLANI 1/100

HEKİM ATA CAD.

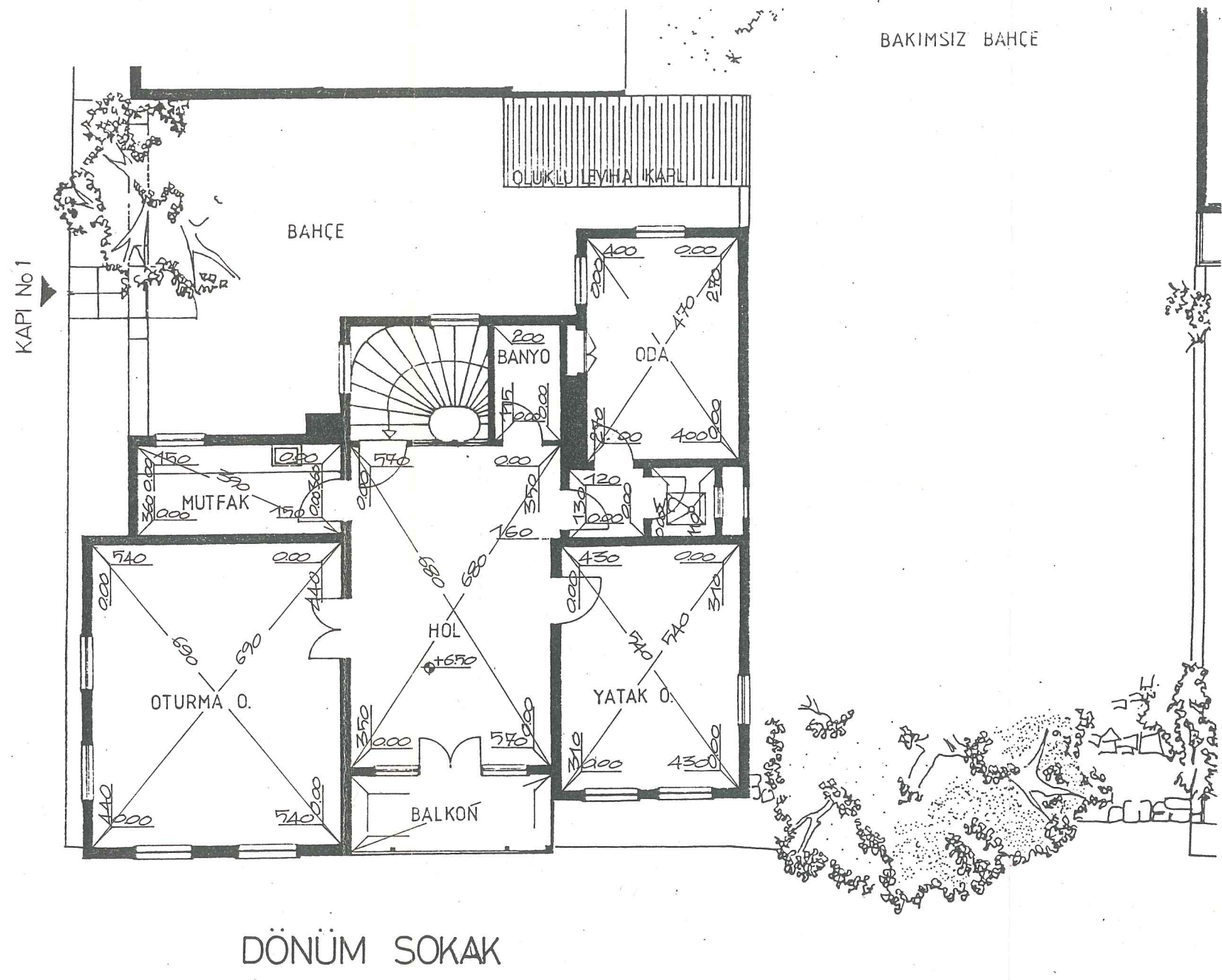
KAPI No 1

DÖNÜM SOKAK

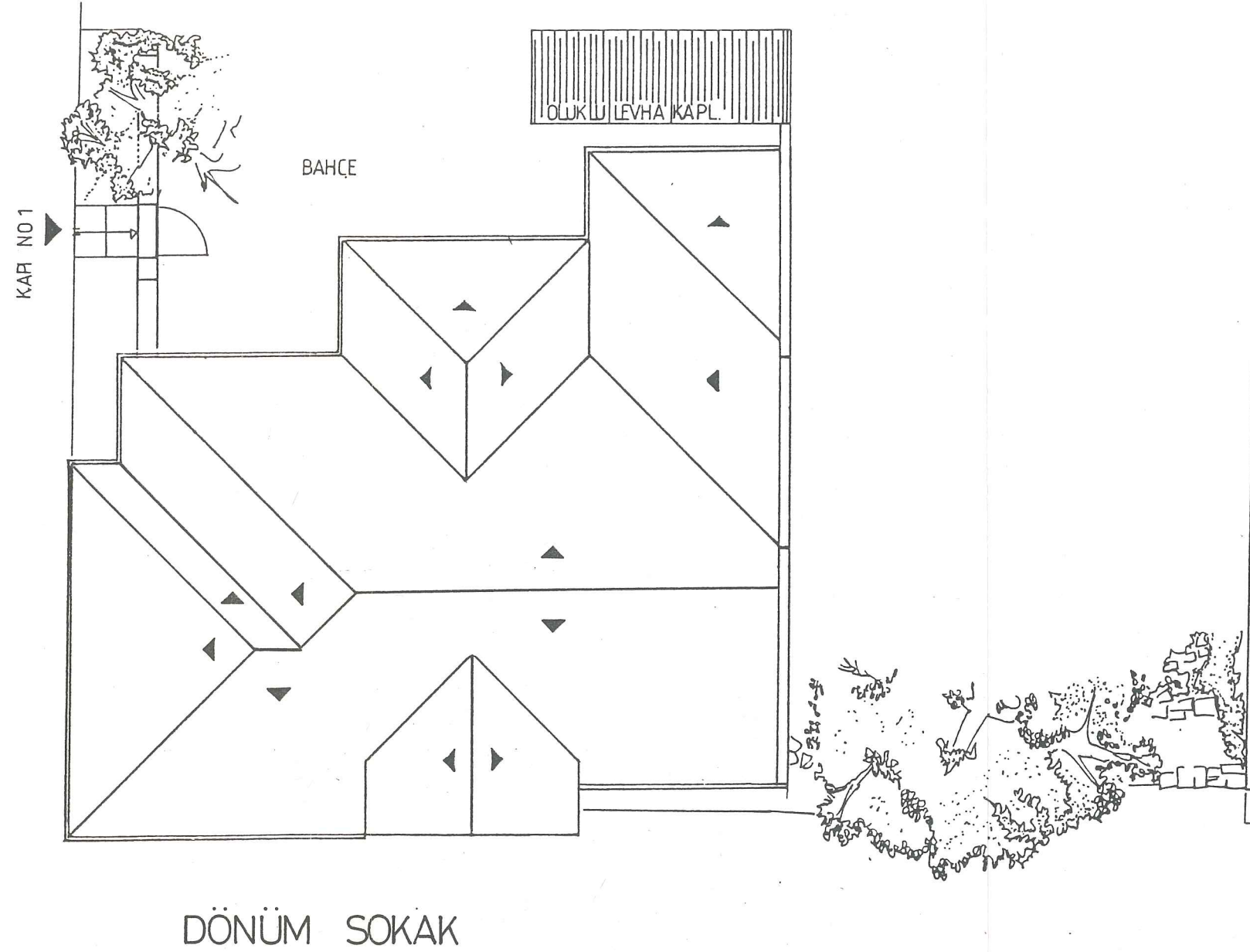

HEKİM ATA CAD.

2. KAT PLANI 1/100

HEKİM ATA CAD.

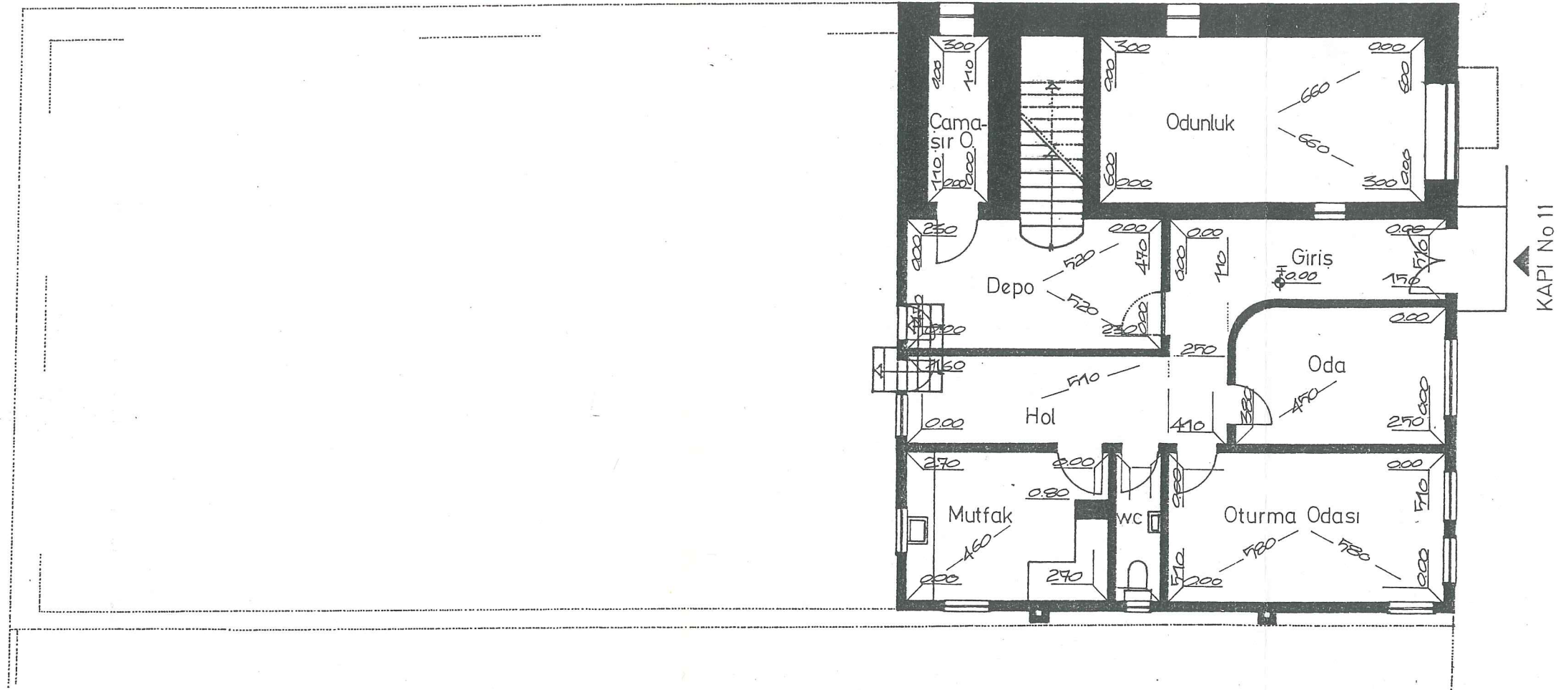

ÇATI PLANI 1/100

BOYACIKÖY ÇEŞME SOKAK

TORAMAN SOKAK

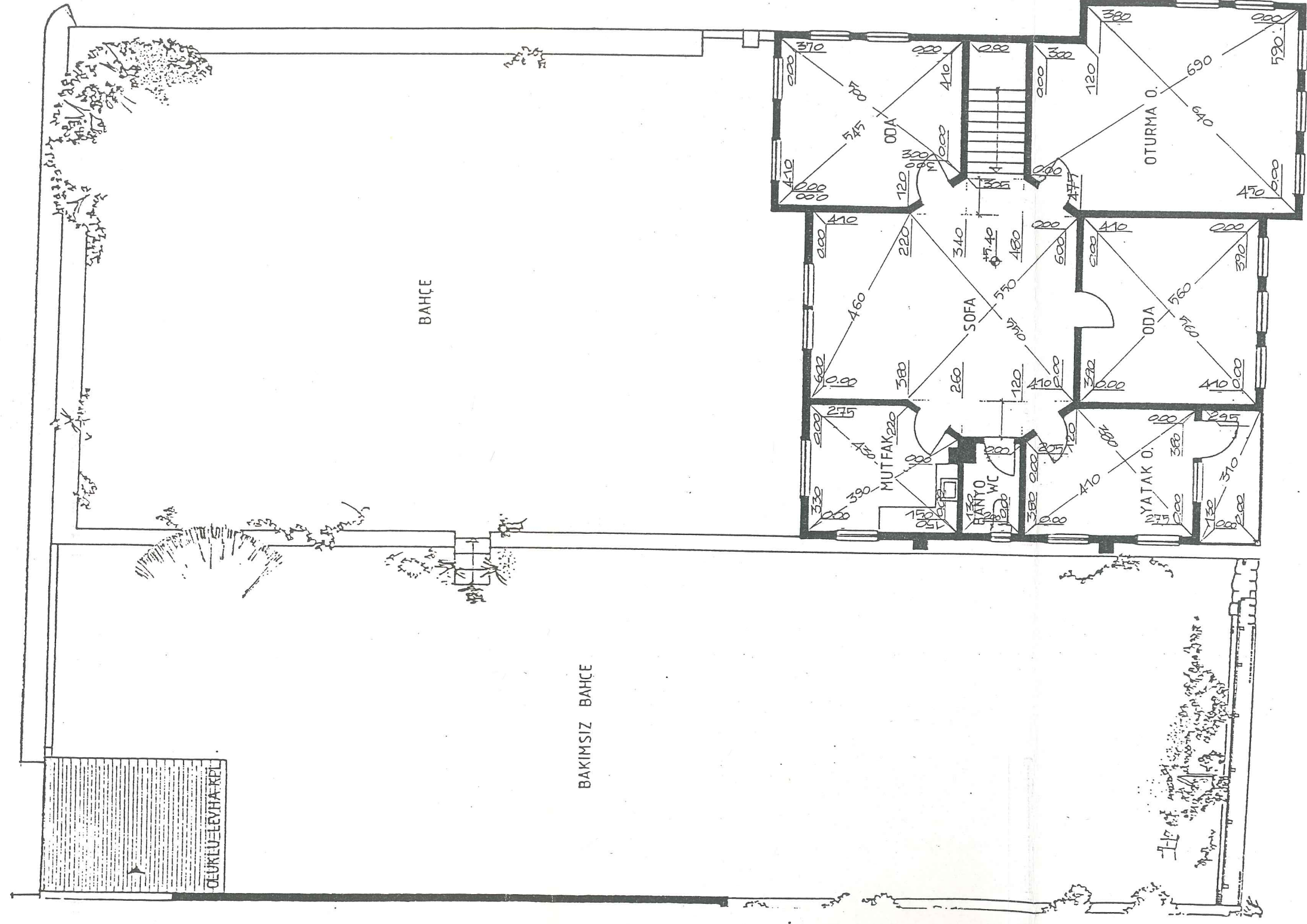
DÖNÜM SOKAK

BOYACIKÖY ÇEŞME SOKAK

TORAMAN SOKAK

DÖNÜM SOKAK

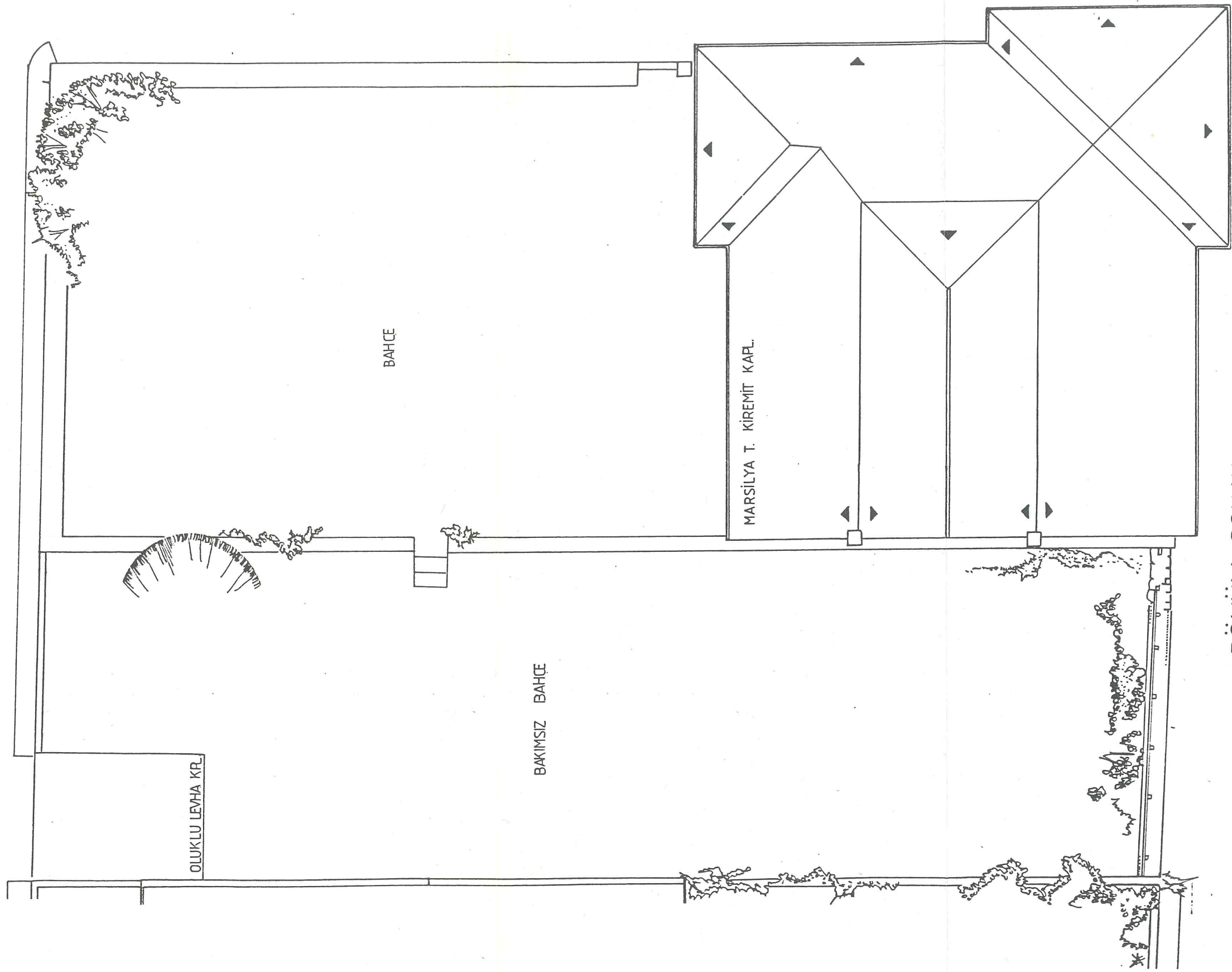
1. KAT PLANI 1/100

BOYACIKÖY ÇESME SOKAK

TORAMAN SOKAK

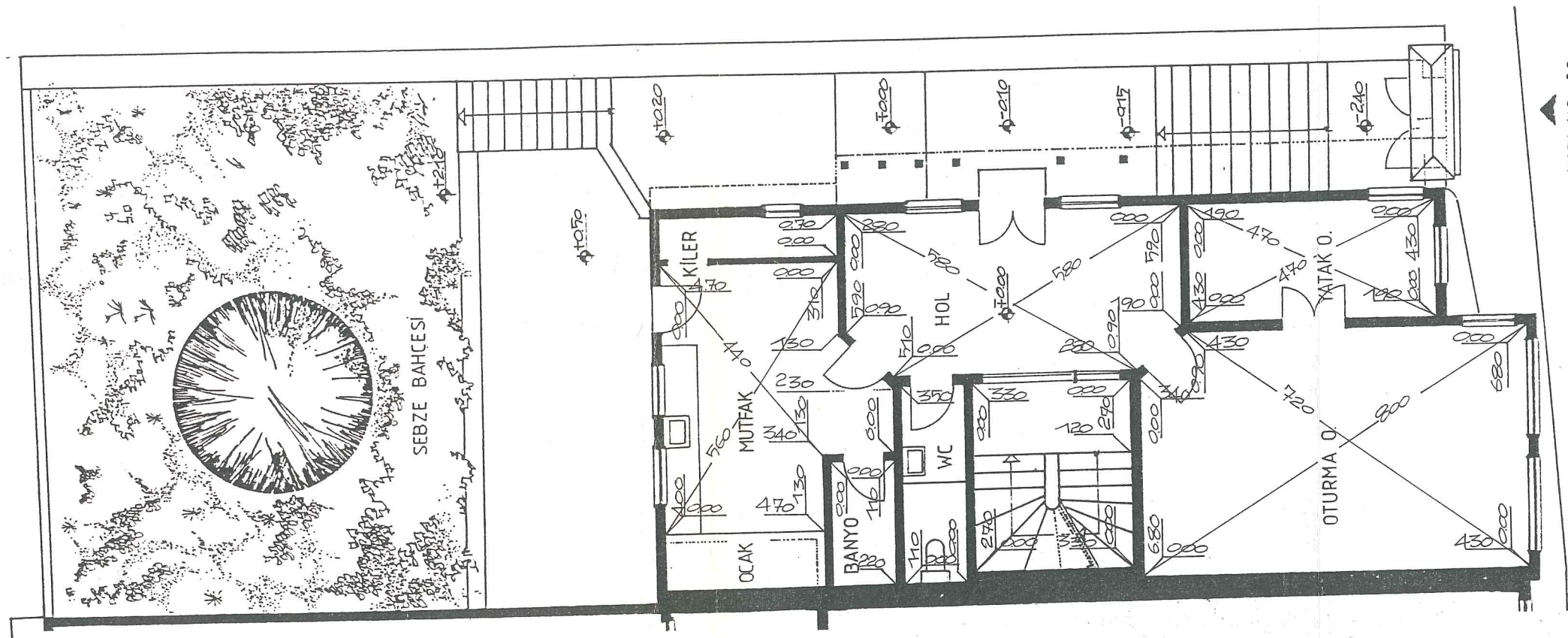
DÖNÜM SOKAK

K

DÖNÜM SOKAK

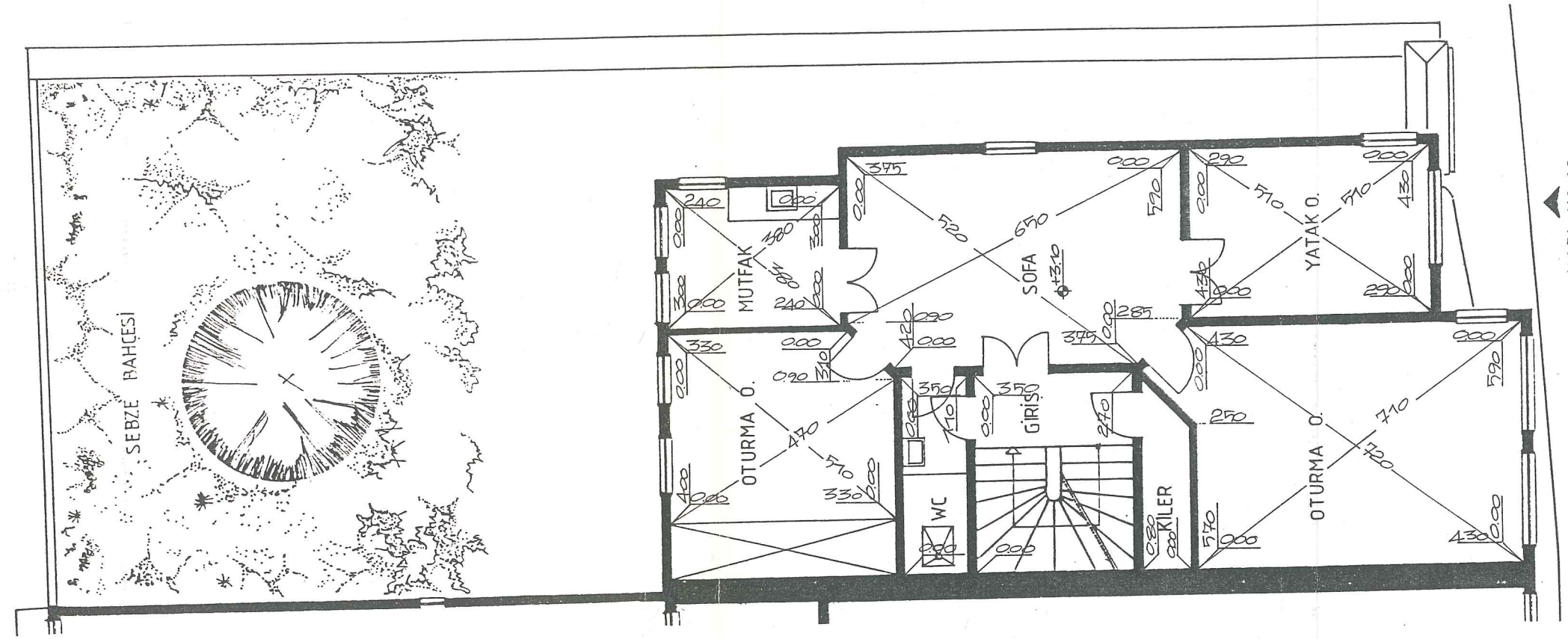
KAPI NO 82

SEKSEK SOKAK

ZEMİN KAT PLANI 1/100

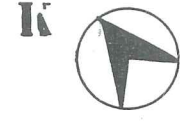

DÖNÜM SOKAK

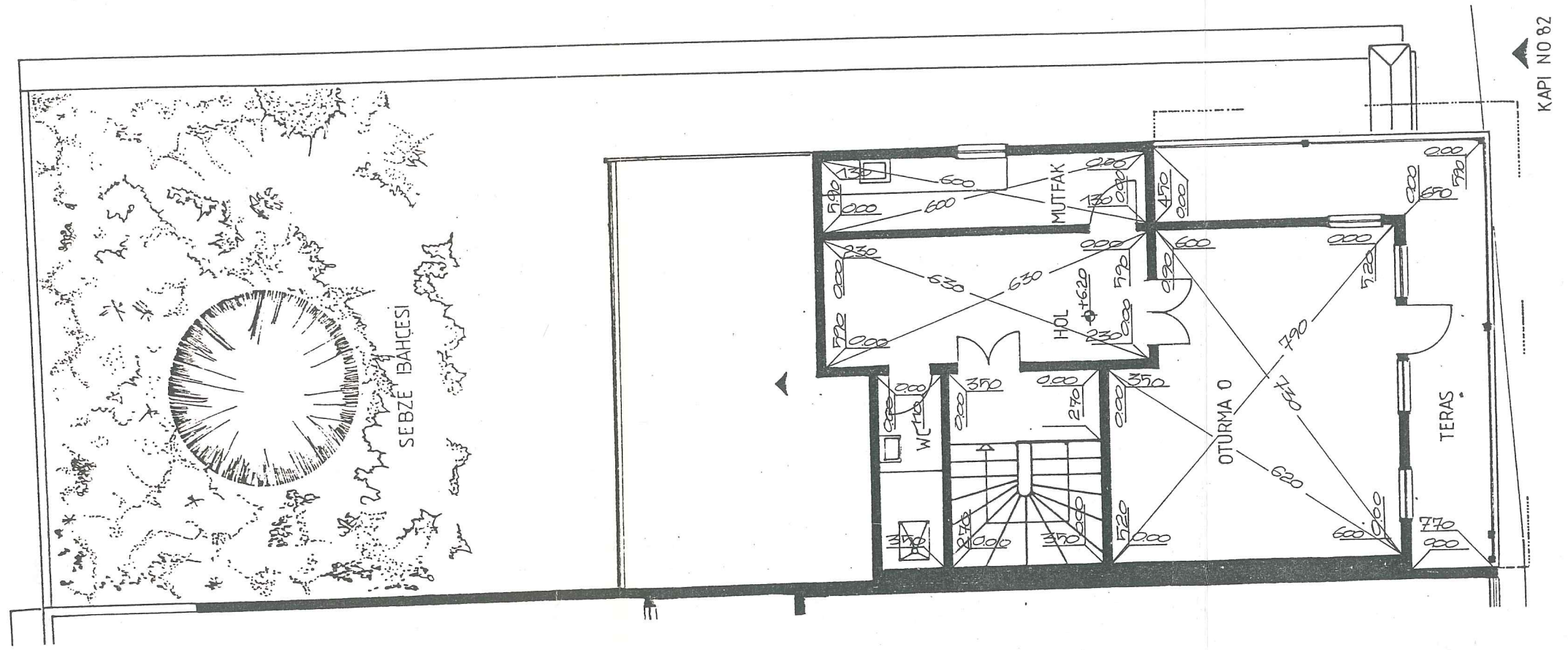

KAPI NO 82

SEKSEK SOKAK

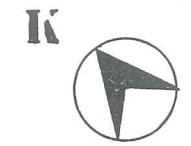

DÖNÜM SOKAK

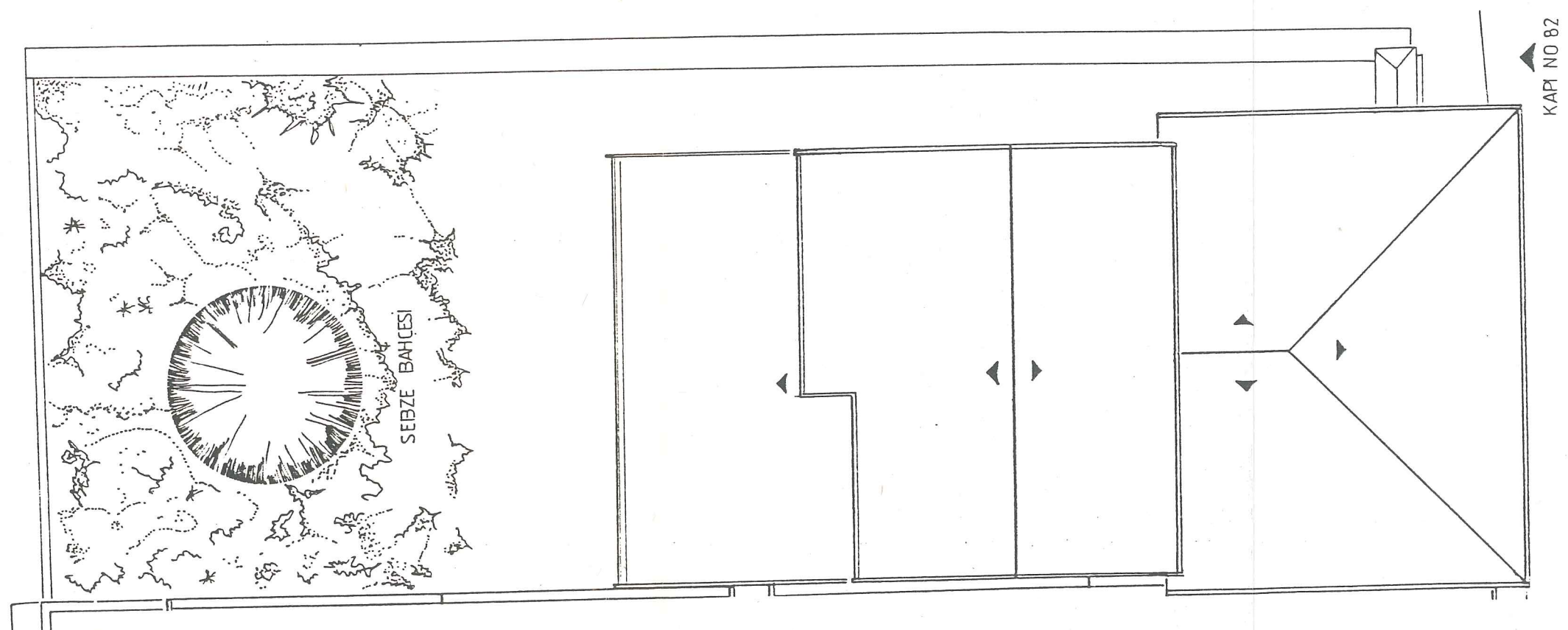

SEKSEK SOKAK

2. KAT PLANI 1/100

DÖNÜM SOKAK

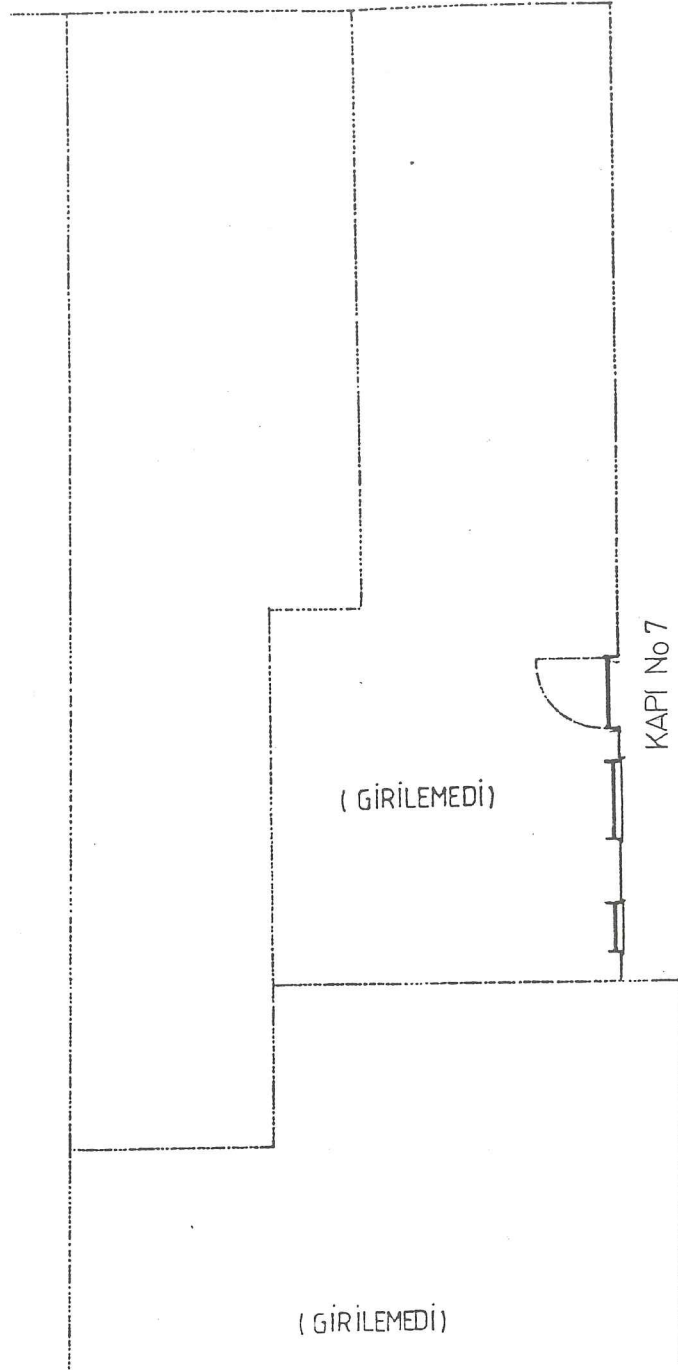

SEKSEK SOKAK

ÇATI PLANI 1/100

DÖNÜM SOK.

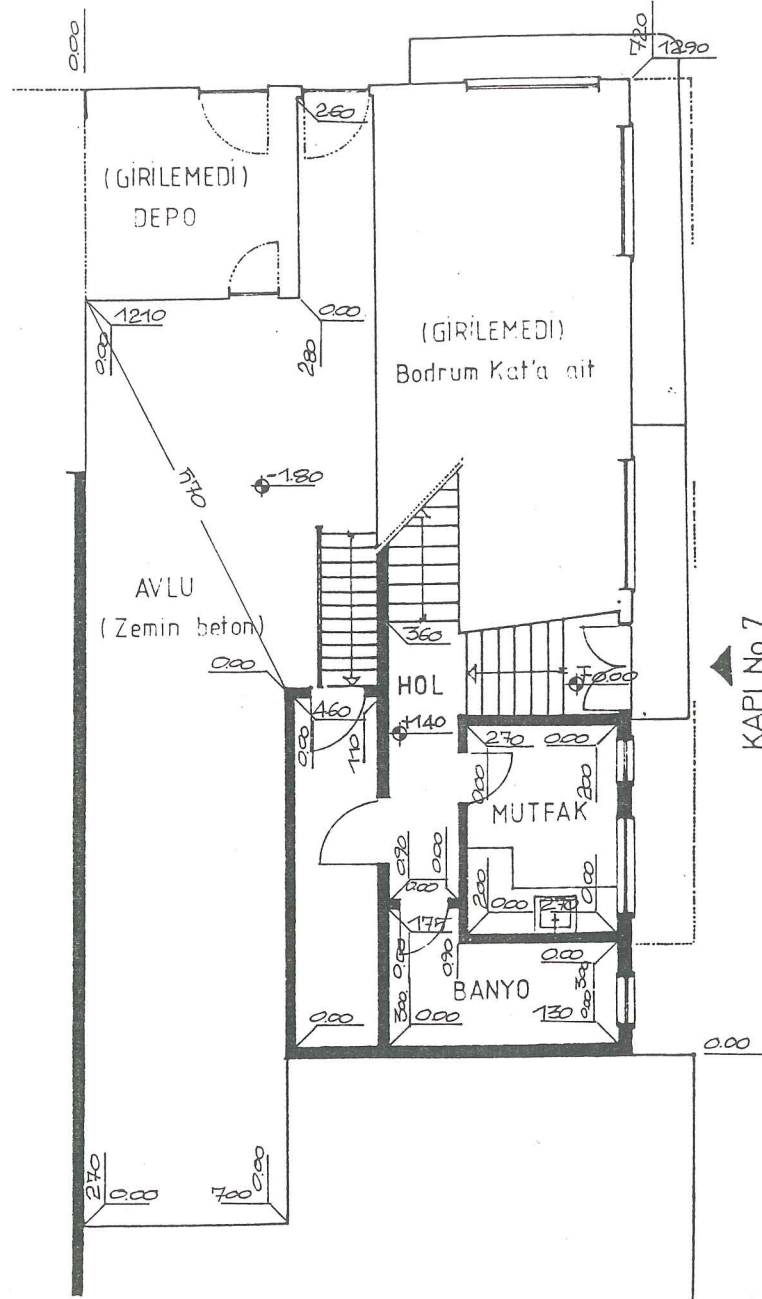
BOYACIKÖY ÇESME SOK.

K

24

DÖNÜM SOKAK

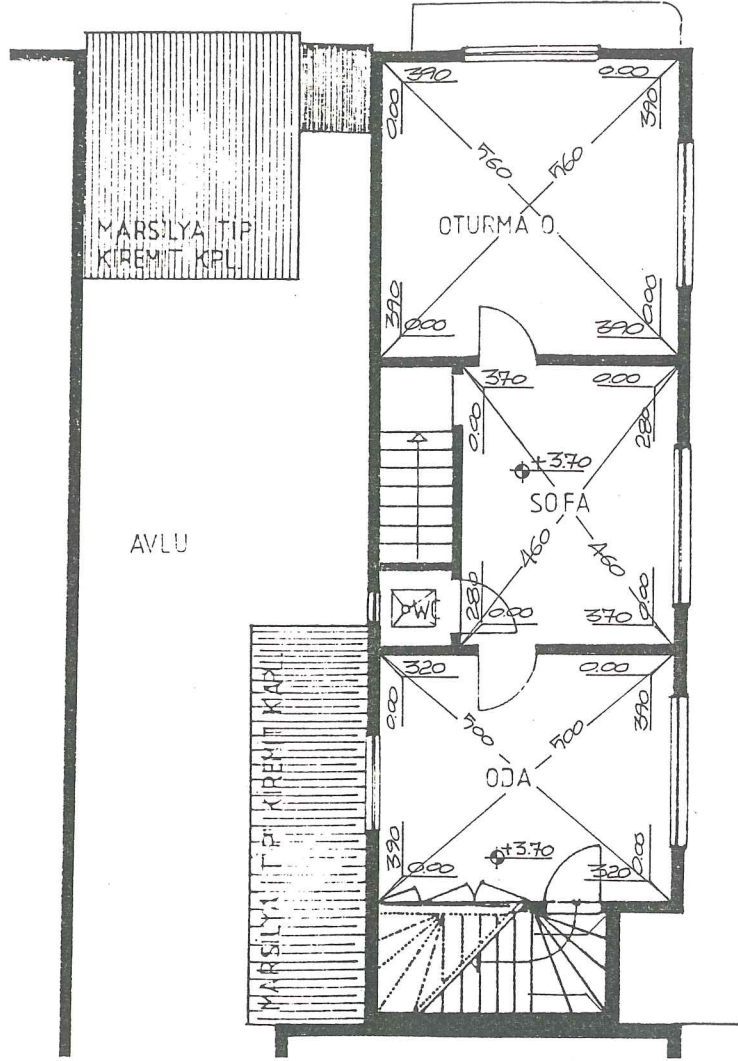

BOYACIKÖY ÇESME SOKAK

ZEMİN KAT PLANI 1/100

DÖNÜM SOKAK

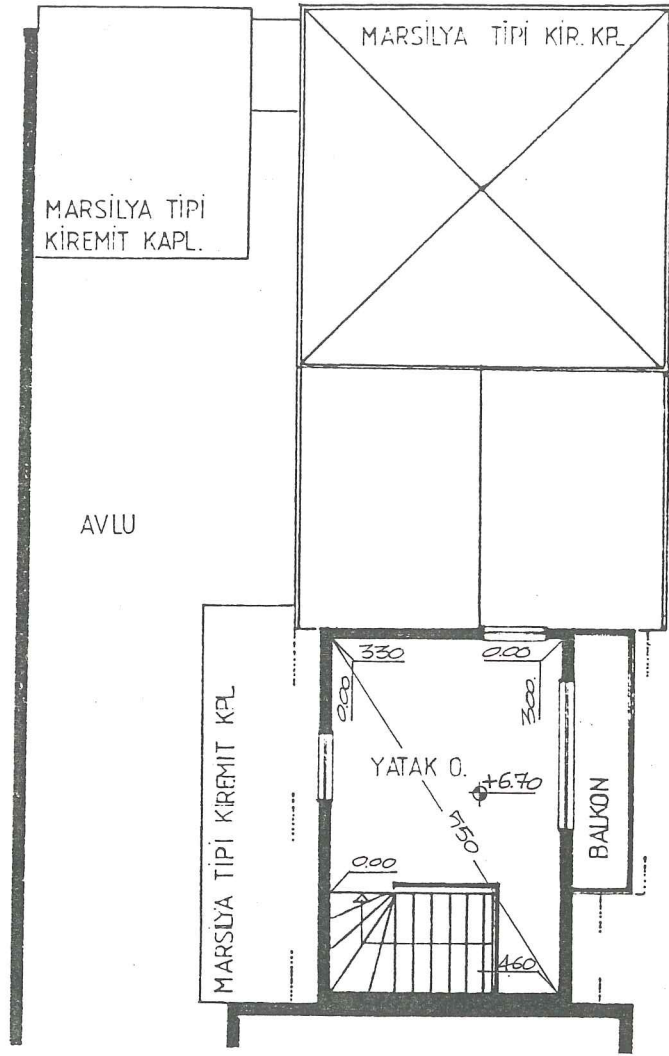
BOYACIKÖY ÇEŞME SOKAK

BİRİNCİ KAT PLANI 1/100

K

DÖNÜM SOKAK

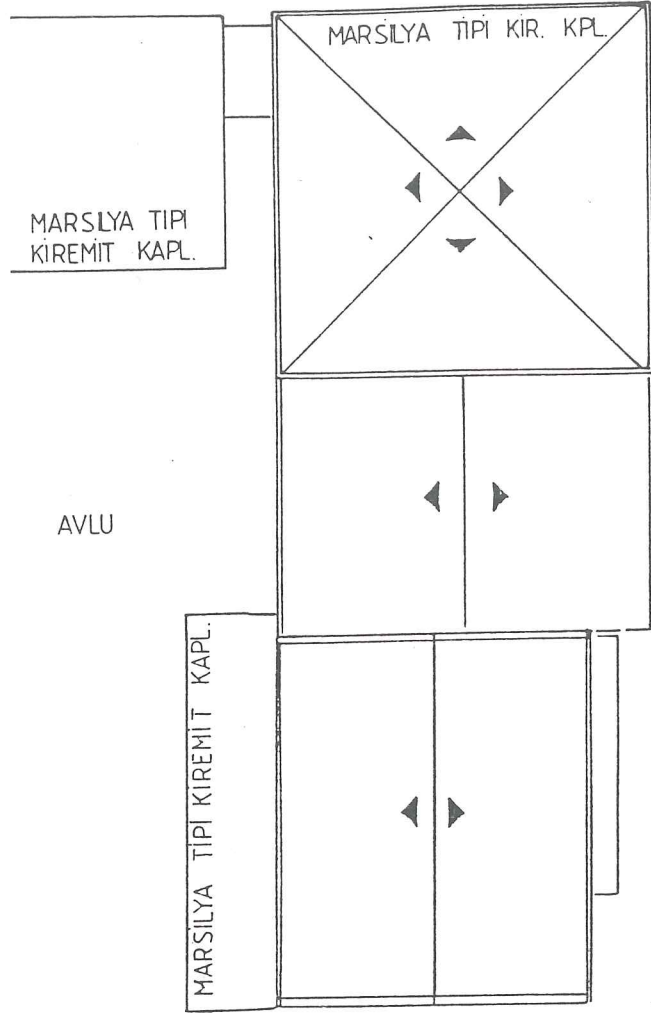

BOYACIKÖY ÇESME SOKAK

DÖNÜM SOKAK

K

BOYACIKÖY ÇEŞME SOKAK

5. BÖLÜM: GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

5.1- ESKİ YAPILARIN KORUNMASI

Bazı özel haller dışında, Türkiye'de restorasyon, bilimsel bir araştırma ve tanıma düzeyine hiç bir zaman çıkamayan, daha çok tahrip edici tamir niteliğinde bir uygulamadır. Tek tek yapılar dışında, şehir strüktürü ile ilgili bir koruma hemen hemen yok gibidir. Bu alanda çalışan uzmanların çok az oluşu, böyle bir durumu anlaşılabilir bir hale getiriyorsa da, bu yüzden geçmiş Türk kültür ürünlerinin uğradığı kayıplar ölçsüz derecede büyük olmaktadır. Ekonomik, politik, geleneksel birçok sebep hergün tarihi çevreyi bütün elemanlarıyla kemirmektedir.

Ancak, haberleşme araçlarının bu kadar yoğun, kriterlerin bu kadar kolay yayıldığı bir dünyada, tarihi mirasa yapılan tecavüzlere hiçbir duyarlılık gösterilmemesi onaylanamaz³⁵.

Restorasyon, insan eliyle meydana getirilmiş bir kültür ürününü korumak için yaptığımız bir müdahaledir. Bu müdahalenin birinci koşulu, yapının tarihi kimliğini, tarihi belge değerini mümkün olduğu kadar korumaktır. Burada korunan eserin kullanılması söz konusu olsa bile, bu anıtın tarihi kimliğinden sonra gelmelidir. Aksi taktirde korumanın hiçbir anlamı kalmaz. Onun içindir ki eski esere yeni bir fonksiyon vermek öngörüldüğü hallerde de yapının tarihi ve estetik özelliklerinden ödün verilmemelidir.

Yukarıdaki tanımlamaların sonucu olarak restorasyon, tarihi eser veya tarihi çevre, bu nitelikleri korudukları oranda söz konusu olacaktır³⁶.

Yaygın bir kriter olarak korumayı gerektiren koşulların başında, estetik değerler gelmektedir. Yani korunacak ve restore edi-

lecek eser, estetik değeri olan ve çevreyi mimari açıdan destekleyen eserdir.

Bunun yanında estetik değer, uzun bir zaman sureci içinde oluşmuş, yaygın bir yargı sonucu ortaya çıkar, yani objektiftir.

Gelişmiş bir kültür ortamında bu yargı yaygındır. Geniş bir sanat kültürüne sahip ortamlarda tarihi eserler için estetik yargılar, oluşmuş ve oturmuş olarak ortaya çıkabilmektedir. Ancak, lkemizde durum böyle değildir. Halkımızın tarihi eserlere karşı yeterince duyarlı olmaması (ekonomik nedenler, günümüzde bunu daha da olumsuz yönde etkilemektedir) en güzel tarihi konuta (esere) bile kolaylıkla elden çıkarılabilecek bir nesne gibi bakılmasına neden olmaktadır.

Dolayısıyla lkemizde, yaygın bir sanat kültürü olmadığına bakarak başka ülkelere göre daha titiz olmak gerekmektedir³⁷.

Sonuç olarak çalışma alanımız olan Boyacıköy'deki eski eserlerin korunmasıyla ilgili restorasyon çalışmalarının aşağıdaki ilkelere bağlı olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

1- Uygulamada, Boyacıköy'deki tarihsel evre Şehir planlamasının bir parçası olarak ele alınmalı, Şehrin bütününden uzaklaştırılıp, soyutlanmamalıdır.

2- Bölgede yapılacak koruma ve restorasyon çalışmalarının sağlıklı olarak yürütülebilmesi için özel bir komite kurulmalıdır. Bu komite de konuyla ilgili uzman kişiler ve halkın konuya katılımını sağlayıp, arzu ve isteklerini dile getirebilecek halk temsilcileri bulunmalıdır.

3- Koruma uygulamaları için, bölgede yaşayan halkın, tarihi çevreye karşı duyarlılığın arttırılması ve halkın bu konuda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bu da bölgede oluşturulan komitedeki uzman kişilerin, halka açılımları ve yaklaşımları ile mümkün olabilecektir.

4- Çevreye uyması için yapılacak yeni binalardaki değişiklikler veya ekler, en az ekonomik zararlarla düzenlenmelidir. Yeni yapılacak yapılar ise, tarihi çevreye ve mevcut düzene saygılı olmalı

ve eski dokunun değer ve niteliğini korumalıdır.

5- Planlamada, koruma planlamalarından doğan güçlüklerin ortaya çıkarılabileceği masraf fazlasını önleyici metodlar, oluşturulan bu komite tarafından yapı ölçeğinde üretilmeli ve halka sunulmalıdır.

6- Oluşturulan koruma planlarının mal sahibi tarafından gerçekleştirilirken, ortaya çıkan artı masrafların karşılanabilmesi açısından, mal sahibine maddi olanaklar sağlanmalıdır. Bu konuda kamu gclerinin devreye girip, çeşitli yardım fonları yaratmaları ve bu fonları sağlayacak kuruluşları teşvik etmeleri gerekmektedir.

7- Tarihi evreye zarar verecek yol çalışmalarının, oluşturulan komite tarafından kontrol edilmesi ve olumlu yöne aktarılması gerçekleştirilmelidir.

8- Bölgede, ahşabın yangına karşı dayanaksızlığını da göze alarak, yer yer (yollara ve bahçelere), yangın muslukları yapılmalıdır.

9- Bu konuda halkın bilinenmesi açısından, yerel yönetimlerin de destek ve çabalarıyla çeşitli faaliyetler düzenlenmelidir.

10- Koruma uygulamaları, bölgedeki sosyal yapıyı zedelemeyecek Şekilde gerçekleştirilmelidir.

5.2- BOYACIKÖY'N OLASI GELİŞİMİ/DEğİŞİMİ

Boyacıköy'de korunması ve yaşatılması gerekli, tarihi ve estetik değeri yüksek olan ahşap konutların çevresindeki yeni yapıların, yüksekliklerinin, cephe düzenlerinin, renklerinin, bu tarihi dokuya aykırı olması bölgede, dolayısıyla ülkemizde henüz koruma bilincinin olmadığının göstergesidir.

Bölgedeki ahşap evler bakımsız durumdadır. Ev sahiplerinin gelir durumlarının yetersizliğinden ve bu durumda kendilerine hiçbir maddi desteğin sağlanmamasından, bu yapıların yavaş yavaş yok olması yanında, amaçlı olarak tahrip edilmesi tehlikesi de vardır (Resim 70).

RESİM 70- Tebdil Eskisi Sokak'ta bilinçli olarak tahrip edildiği tahmin edilen ahşap ev

Tarihi evlerin amaçlı olarak tahrip edilmesinin önlenmesi amacıyla mal sahibinin bilinçlendirilip, biraz da maddi destek sağlanarak, korumanın sağlanması gerekmektedir. Aksi halde, bugün değilse kısa bir gelecekte, Boyacıköy'de bugün de gördüğümüz çarpık ve düzensiz yapılaşmadan başka bir şey görmek mümkün olmayacaktır. Çünkü bununla ilgili örnekleri ülkemizde ve daha yoğun olarak İstanbul'da, özellikle Boğaziçi'nde görmek mümkündür.

Eski ve tarihi dokunun gerektiği biçimde korunması ve bizden sonraki nesillere hatasız ve gerektiğince aktarılması, bizim en başta gelen görevimizdir. Günümüzde Boyacıköy'de de örneklerini gördüğümüz hatalı restorasyonlar da koruma bilincinin tam anlamıyla halkımız arasında yaygınlaşmasını engellemektedir. Çünkü halkımız, tarihe ve estetiğe karşı son derece duyarlıdır. Ancak, yapılan restorasyon çalışmalarının estetiği, (eski dokuyu-tarihi) ortadan kaldırması nedeniyle, halkın tarihi çevreye karşı duyarlılığı azalmak-

tadır. Burada görev ve bilinçlenme sırası biz mimarlara düşecektir.

5.2.1- Restorasyonlar ve Eleştirisi

Hekim Ata Caddesi'nden Boyacıköy yerleşimine doğru çıkarken, sağa ayrılan Saf Saf Sokak üzerinde bulunan "6" no.lu ev, daha önce ahşap karkas iken şimdi betonarmedir. Cephesi ahşap kaplanmış olan yapı, özgün doğrama tiplerini ve pencere boyutlarını korumaktadır. Ancak, cephe kaplamasında ahşap boyutları ince tutulmuştur. Yapının cephesinden geçen telefon, elektrik vb. kablolar çevre ve yapı ile uyumsuzluk göstermektedir. Kitle itibariyle orijinalliğini koruyan yapının çatısı, marsilya tipi kiremit kaplanmıştır. Sokağın girişinden yapıya bakıldığında, kaplaması itibariyle çatının özgünlüğünü yitirdiğini görmekteyiz (Resim 71).

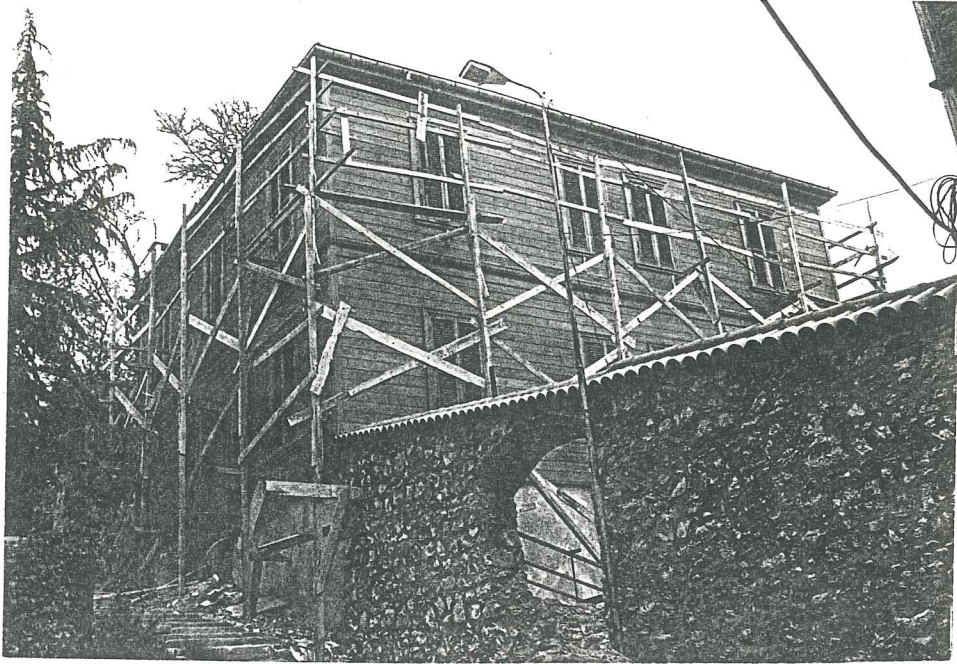
Saf Saf Sokak üzerindeki bir başka konut da, yine önceden ahşap karkas iken, yıkılarak betonarme olarak inşa edilmiştir. Cephesi ahşap kaplanmış olan bu konutta da özgün doğrama tipi ve pencere boyutları korunmuştur. İnşaat çalışmaları henüz devam eden yapının, cephe kaplaması boyutları orijinale önceki konuttan daha yakındır. Cephesi düz ve sade konutlardan birkaç örnek bulunan bu adadaki bu yapının kütlesi ve cephesi itibariyle orijinalliğini koruduğunu söyleyebiliriz (Resim 72).

Dil Kuşa Sokak'ın Hekim Ata Caddesi ile kesiştiği noktada, tam köşe parselde yer alan yapı, özgün durumunda ahşap-karkas iken, yıkılıp yerine betonarme olarak inşa edilmiş ve yine cephesi ahşap kaplanmıştır. Bu yapıda da orijinal doğrama tipi ve pencere boşlukları korunmuştur. Bunun yanında cephe kaplaması ve çıkma altı konsollar detay farklılıklarından dolayı bozulmuştur, kat silmesi konulmamıştır. Diğer yandan, cephede konutun herbir köşesinden inen yağmur iniş borularının, cephe ile ilişkisi olumsuzdur (Resim 73).

Aynı yapı adasında Hekim Ata Caddesi üzerinde, köşe parselde bulunan, bir başka tarihi ahşap konut yıkılmış ve yerine betonarme olarak inşa edilmektedir. İnşaat henüz devam etmektedir (Resim 74).

RESİM 71- Saf Saf Sokak

RESİM 72- Saf Saf Sokak

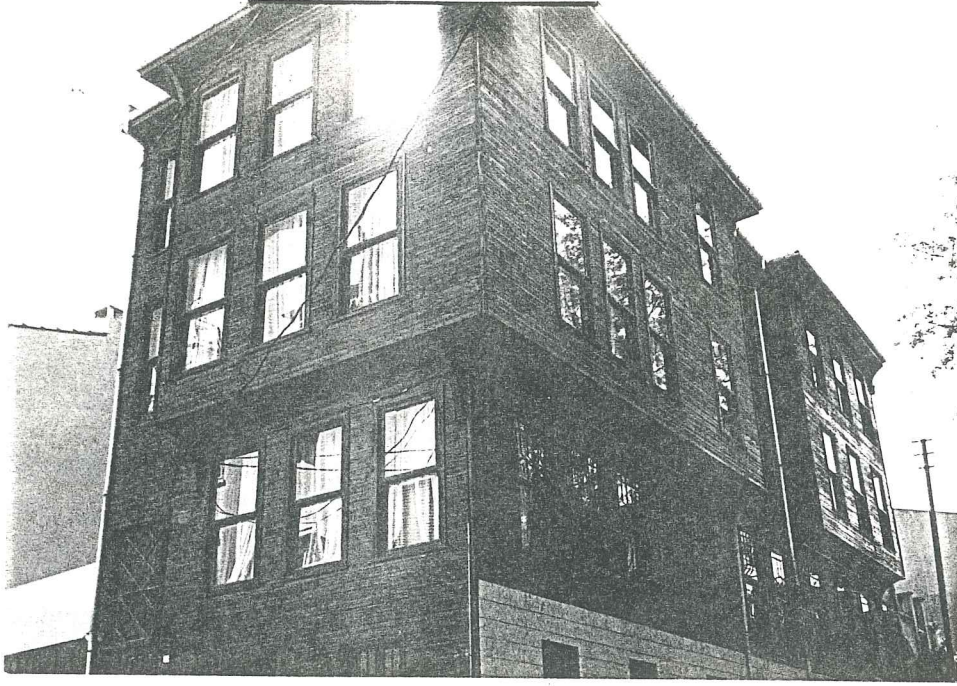

RESİM 73- Hekim Ata Caddesi'nden görünüm

RESİM 74- Hekim Ata Caddesi'nden görünüm

Sezai Bey Caddesi üzerinde bulunan "25" kapı no.u konut da, ahşap-karkas iken betonarme olarak inşa edilmiştir. Doğrama tipi ve pencere boyutları özgünlüğünü korumakla beraber, ahşap cephe kaplaması boyutları ince tutulmuştur. Giriş kapısı orijinalinden çok farklıdır, boyut olarak da özgünlüğünü yitirmiştir. Yandaki bodrum kat cephe kaplaması özgün durumuna uygun yapılmamıştır. Orijinali yakalamak amacıyla yapılmış çıkma altı yalancı konsollar orijinalinden ince yapılmıştır (Resim 75).

RESİM 75- Sezai Bey Caddesi'nden görünüm

Marangozhane Sokak'ta köşe parselde yer alan konut, yıkılıp betonarme olarak inşa edildikten sonra, cephesi ahşap kaplanmıştır. Ancak, özgün durumunda giyotin pencere olduğunu büyük ihtimalle tahmin ettiğimiz pencereler tek kanatlı olarak yapılmış, dolayısıyla özgünlüğünü yitirmiştir. Çıkma altındaki payandalar da aynı şekilde özgün durumunu yitirmiştir. Cephe hatları genelde korunmuş ancak, malzeme cinsi, boyutları ve detay farklılıklarından dolayı

özgünlüğünü yitirmiştir. Bunun yanında, pencere parapetinin betonarme sisteminden dolayı yükselmiş olması cephe oranlarında olumsuz etki yapmıştır (Resim 76).

RESİM 76- Marangozhane Sokak'tan görünüm

Şirin Sokak'ta bulunan, tam simetri olarak yapılmış 4 konut grubunda kenarlarda bulunan konutlardan soldaki, daha önce yanındakiler gibi ahşap-karkas iken, yıkılıp betonarme olarak inşa edilmiştir. Cephe kaplaması orijinal ahşap boyutlarında gerçekleştirilmiştir. Konutta cephe kaplaması işçiliği oldukça başarılı yapılmıştır. Doğrama tipi ve pencere boyutları özgün durumuna uygun yapılmıştır. Genel hatları itibariyle iyi bir uygulama sayılabilir (Resim 77,78).

RESİM 77- Şirin Sokak'tan Görünüm

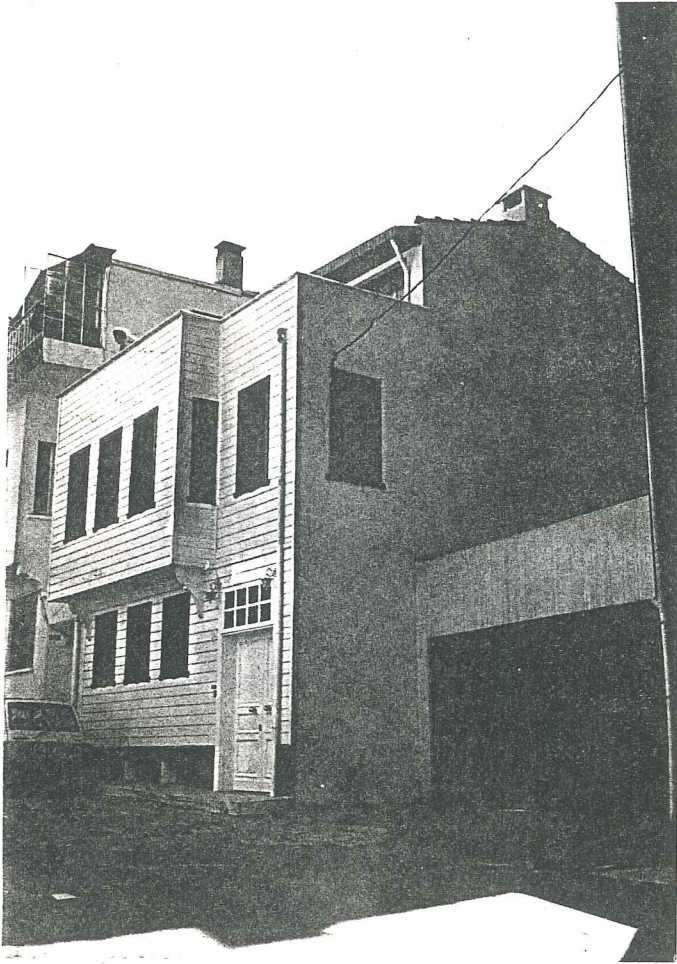
RESİM 78

Hekim Ata Caddesi üzerinde bulunan bu konut da, daha önce ahşap-karkas iken, yıkılıp yerine betonarme olarak tekrar inşa edilmiş ve cephesi ahşap kaplanmıştır. Ancak, pencere ve doğrama boyutları, bunun yanında ahşap cephe kaplaması boyutları, orijinalinden farklı uygulanmıştır. Bu da cephede rahatsızlık verici bir hava yaratmaktadır. Diğer yandan, açık çıkma üzerinde bulunan taşıyıcı ahşap dikmeler, orijinaline sadık kalınsızın gerçekleştirilmiş ve cepheyi olumsuz yönde etkilemiştir. Balkon korkulukları da, malzeme ve detay farklılıklarından dolayı cepheyi bozmaktadır. Giriş kapısı ve yanındaki pencereler etrafında yapılmış, tuğla kaplama kemerler, gereğinden fazla abartılmıştır. Balkonlardaki yağmur olukları ve yağmur iniş borusu, cepheyi olumsuz etkileyen elemanlardır (Resim 79).

RESİM 79- Hekim Ata Caddesi'nden görünüm

Boyacıköy Yokuşu üzerinde bulunan konut, betonarme olarak inşa edildikten sonra, cephesi ahşap kaplanmış ancak, bu konutta cephe hatları korunamamıştır. Doğrama tipi ve pencere-kapı boyutları orijinalinden çok uzaklaştırılmıştır. Kitle olarak tarihi çevreye uyum sağlamaktadır (Resim 80).

RESİM 80- Boyacıköy Yokuşu'ndan görünüm

Emirgan Yolu üzerinde 166 no.lu adada köşe parselde bulunan konut, yıkılıp yerine betonarme olarak tekrar inşa edilip, cephesi ahşap kaplanmıştır. Pencere boyutları özgünlüğünü yitirmiştir. Bunun yanında betonarme kiriş yüksekliğinden dolayı, pencere altı parapet yüksekliği de fazla çıkmıştır. Dolayısıyla cephe oranları özgünlüğünü yitirmiştir. Pencere denizlikleri ve cephe kaplaması, de-

tay farklılıklarından dolayı özgünlüğünden uzaktır. Bunun yanında, zemin kat pencere korkulukları da özgünlüğünü yitirmiş ve cephede fazla abartılmıştır. Yağmur iniş boruları bu yapıda gizlenebileceği halde, cephede bırakılmış, dolayısıyla cephede olumsuz etki yaratmıştır. Eğri yüzey ile düz yüzeylerin birleşim noktalarında ahşap kaplama detayı başarılı değildir (Resim 81).

RESİM 81- Emirgan Yolu'ndan görünüm

5.2.2- Yeni Yapılaşma

Günümüzde bir çok tarihi bölge gibi Boyacıköy'de, yeni yapılaşmadan olumsuz yönde etkilenmekte ve tarihi değerlerinden her geçen gün kayıplar vermektedir.

Günümüzde konut kavramına yaklaşım, artık değişmiştir. Eskiden insanlar, içinde yaşamak için konut yapırlarken, şimdi barınmak amacıyla konut inşa etmektedirler. Bunun kökeninde yatan sorunu da, nüfus artışı olarak değerlendirebiliriz. Dolayısıyla, nüfus artışıyla ortaya çıkan konut sorunu, konut tasarımında birtakım değişikliklere neden olmuştur. Bu değişikliklerin başında, konutta apartmanlaşmaya gidilmiş olunması, yoğunluğun artmasına neden olmuştur. Betonarme yapım sisteminin de bu yeni konut yaklaşımına getirdiği sayısız avantajlar konutta prefabrikasyona gidilmesine sebep olmuştur. Betonarme yapım sisteminin çok katlı yapılaşmaya uygun olması nedeniyle, yapıların çok katlı ve mümkün olduğunca çok sayıda konutu bünyesinde bulunduracak şekilde yapılmalarının, ekonomik açıdan sağladığı avantajlar, birtakım mimari değerlerin göz ardı edilmesi yanında, çevrede çarpık bir yapılaşmanın oluşmasına neden olmaktadır.

Bölgede, tarihi aksta ve çevresindeki yeni yapıların yüksekliklerinin, cephe düzenlerinin, renklerinin tarihi çevreye aykırı düşmeleri yanında kendilerine özgü hiçbir mimari karakter taşımamaları dikkati çekmektedir.

5.2.3. Olası Sosyal Değişimler

Boyacıköy'de yapılan araştırma ve analiz çalışmaları sonucunda, bölgede daha çok konut yerleşiminin yoğun olduğunu ve bu bölgenin ticaret ve sanayi faaliyetlerine uygun olmadığını görüyoruz. Genelde konutların yoğun olduğu bölgelerde, sadece insanların küçük, günlük ihtiyaçlarını sağlayabilecekleri birtakım ticari birimlere rastlanmıştır. Bu birimler bazı konutların zemin katlarında, emekli insanların işlettikleri aynı zamanda ek gelir kazandıkları, küçük ticari birimlerdir (bakkal gibi). Bölgedeki insanlar genel ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla, yerleşim bölgesinin dışına çıkmaktadırlar. Dolayısıyla, bölgede ticaret ve sanayi olgusunun getirebileceği yıkımlar söz konusu değildir. Ancak, günümüzde konut sorununun getirmiş olduğu ve betonlaşmanın getirdiği, çirkin yapılaşma bölgede tehlike arz etmektedir. Bu soru, halkın koruma konusunda bilinçlendirilmesi, yerel yönetimlerin bu konuya dikkatlice eğilmeleri ve halka koruma amacıyla maddi olanakların sağlanması yoluyla çözümlenebilir.

Bu konunun bir an önce ele alınması ve yapıcı faaliyetlerle desteklenmesi gerekmektedir. Aksi halde Boyacıköy'de sosyal açıdan çok büyük değişiklikler olmamakla beraber, daha yoğun ve çirkin beton yığınlarından oluşan konut yerleşimlerini daha çok görmek söz konusu olacaktır. Bu da, "günümüzde sayıları gittikçe azalmakta ve kendine özgü mimarisiyle günümüze kadar gelebilmiş tarihi ahşap evleri" bünyesinde barındıran bir semtin yok olması demektir.

İleriki yıllarda Boyacıköy'ü bir ticaret ve sanayi merkezi olma tehlikesi beklememektedir. Dolayısıyla, biraz çaba ve bilinç ile, günümüzde hissedilen bu güzel, tarihi dokunun korunması, yaşatılması ve bizden sonraki nesillere hatasız aktarılması bizim en başta gelen görevimizdir.

NOTLAR

- 1- "Boğaziçi", s.412.
- 2- Çubuk, s.29.
- 3- Agat, s.72.
- 4- Eyice, s.1-2.
- 5- Çubuk, op.cit., s.47.
- 6- Koçu, s.2673.
- 7- Erdener, s.250.
- 8- Evyapan, s.20.
- 9- Gökbilgin, s.672.
- 10- Denel, s.48.
- 11- Agat, loc.cit.
- 12- Ibid., s.75.
- 13- Çubuk, op.cit., s.1.
- 14- Batur, s.36.
15. Bektaş, s.37.
16. Vada, sayfa no yok.
- 17- Eldem, Boğaziçi Anıları, s.15.
- 18- Ayverdi, s.226.
- 19- Agat, op.cit., s.74.
- 20- Ibid., s.71-73.
- 21- Çubuk, op.cit., s.37.
- 22- Ibid., s.35.
- 23- Agat, op.cit., s.76.

- 24- Kuban, "Boğaziçi", T.T.O.K.Belleteni, s.4.
- 25- Eyice, op.cit., s.34.
- 26- Agat, op.cit., s.32.
- 27- Eldem, op.cit., s.14.
- 28- Küçükerman, s.26.
- 29- Eldem, Türk Evi Plan Tipleri, s.12-13.
- 30- Arslanoğlu, s.91.
- 31- Mutlu, s.91.
- 32- Küçükerman, op.cit., s.72.
- 33- İbid., s.76.
- 34- İbid., s.82.
- 35- Kuban, "Modern Restorasyon İlkeleri Üzerine Yorumlar", Vakıflar Dergisi, s.341.
- 36- İbid., s.342.
- 37- İbid., s.343.

BİBLİYOGRAFYA

- Agat, Nilüfer. Boğazici'nin Turistik Etüdü, İstanbul, İTÜ Mimarlık Fakültesi, 1963.
- Arslanoğlu, İ. Ahmet. "Sivil Mimarimizin Günümüze Vakfettiği, Modern Mimari Manasında Bazı Değerler Üzerine", Rölöve ve Restorasyon Dergisi, Sayı no:5, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ankara, 1983, s.91-115.
- Ayverdi, Samiha. Boğazici'nde Tarih, İstanbul, İstanbul Fethih Cemiyeti, 1976.
- Batur, Afife. "Nasıl Bir Boğazici?", Yapı Dergisi, Sayı no:92, 1989/7, s.36.
- Bektaş, Cengiz. "Nasıl Bir Boğazici?", Yapı Dergisi, Sayı no:92, 1989/7, s.37.
- "Boğazici", Yeni Türk Ansiklopedisi, C.2, İstanbul, 1985, s.412-413.
- Çubuk, Mehmet. Boğazici Mekanının Düzenlenmesinde Bazı İlkeler, İstanbul, İTÜ Mimarlık Fakültesi, 1971.
- Denel, Serim. Batılılaşma Sürecinde İstanbul'da Tasarım ve Dış Mekanlarda Değişim ve Nedenleri, Ankara, ODTÜ, 1982.
- Eldem, Sedat Hakkı. Boğazici Anıları, İstanbul, Aletaş Alarko Eğitim Tesisleri, 1979.

- Eldem, Sedat Hakkı. Türk Evi Plan Tipleri, İstanbul, İTÜ Mimarlık Fakültesi, 1955.
- Erdener, Orhan. "Çağlar Boyunca Boğaziçi", Hayat Tarih Mecmuası, Sayı no:10, 1968, s.25.
- Evyapan, Gönül Arslanoğlu. Eski Türk Bahçeleri ve Özellikle Eski İstanbul Bahçeleri, Ankara, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, 1972.
- Eyice, Semavi. Bizans Devrinde Boğaziçi, İstanbul, İÜ Edebiyat Fakültesi, No:2236, 1976.
- Gökbilgin, M. Tayyib. "Tarihte Boğaziçi", İslam Ansiklopedisi, C.2, İstanbul, 1943, s.671-692.
- Koçu, R. Ekrem. İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyatı Kollektif Şirketi, 1963, s.2673.
- Kuban, Doğan. "Boğaziçi", T.T.O.K. Belleteni, Sayı no:33/312, 1972, s.4.
- Kuban, Doğan. "Modern Restorasyon İlkeleri Üzerine Yorumlar", Vakıflar Dergisi, Sayı VIII., Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ankara, 1969, s.341-356.
- Küçükerman, Önder. Anadolu'daki Geleneksel Türk Evinde Mekan Organizasyonu Açısından Odalar, İstanbul, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, 1973.
- Mutlu, Asım. "Eski Eserlerin Korunması", Vakıflar Dergisi, Sayı no:XIX, Ankara, 1985, s.91-93.
- Vada, A. Cabir. Boğaziçi Konuşuyor ve Kanlıca Tarihçesi, İstanbul, Yayınevi yok, 1943.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Mustafa Kemal KEÇİM
Doğum Yeri ve Yılı	Tavşanlı/KÜTAHYA, 1966.
İlköğrenim	Tavşanlı Atatürk İlkokulu (1972-1977)
Ortaöğrenim	Tavşanlı Atatürk Ortaokulu (1977-1980) Tavşanlı Endüstri Meslek Lisesi Elektrik Bölümü (1980-1983)
Yükseköğrenim	Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü (1983-1987)

